

Želiezovský spravodajca

93701@pobox.sk

X. ročník, máj 2009

Mestské noviny

cena: 0,33 € (10,- Sk)

Imre Makovec počas stretnutia s poslancami zmapoval hlavné nedostatky centra mesta a navrhol riešenie

3

Vyššie 130 občanov sa zapojilo do akcie Čistý Hron, v rámci ktorej sa v okolí Hrona a v mestských častiach vyzbieralo vyše 6 ton odpadu

7

Mesto vypisuje výberové konanie na riaditeľa ZŠ, ZŠ s VJM, ZUŠ a CVČ. Bližšie informácie na 36/771 10 64 alebo na vol.hostacny@zeliezovce.sk

12

Z aprílového zasadnutia MsZ

Mesto naďalej bez kontrolóra

Poslanci MsZ sa na svojom 27. riadnom zasadnutí zišli dňa 30. apríla 2009. Neprítomnosť práceneschopného primátora prezrádzalo už rozmiestnenie stolov, ktoré nebolo v tvare kruhu, ale štvorca. Rokovanie viedol viceprimátor Pavel Polka.

V úvode sa zaoberali voľbou hlavného kontrolóra. Jediným kandidátom bol Imrich Kuczmán, no v hlasovaní zvolený nebol a zastupiteľstvo napokon k tomuto bodu neprijalo uznesenie. Bola prerokovaná správa o výsledkoch kontrolnej činnosti bývalého hlavného kontrolóra mesta za Ing. Pavla Farkasa. Jeho správu poslanci odmietli zobrať na vedomie, vyslovili nespokojnosť s jej obsahom a konštatovali, že hlavný kontrolór mesta počas svojho funkčného obdobia nevykonával svoju činnosť v súlade so zákonom a predložená správa o vykonanej kontrolnej činnosti nepreukazuje žiadne výsledky jeho kontrolnej činnosti.

Potom MsZ zobralo na vedomie správu o stave nedoplatkov za prenájom bytových a nebytových priestorov, pričom prednostke MsZ uložilo vykonať hĺbkovú kontrolu nedoplatkov nájomného za priestory bývalého Bytového podniku, správu o zistenom stave s návrhom riešenia predložiť na augustové zasadnutie MsZ a na každé zasadnutie predkladať stručnú správu o stave pohľadávok za bytové a nebytové priestory.

MsZ schválilo zmluvu o prenájme amfiteátra levičkému podnikateľovi Františkovi Horňákovi, v prípade železovského občianskeho združenia Blue Art vrátilo nájomnú zmluvu o prenájme kina na prepracovanie s tým, že do nej majú byť zapracované tieto zásady: zmluva na dobu neurčitú s 1 mesačnou výpovednou lehotou, výška nájmu 400 € mesačne, náklady spojené s užívaním bude znášať nájomca, investície do nehnuteľností nájomca môže vykonať iba na základe vopred schváleného písomného súhlasu prenajímateľa na vlastné náklady.

Stavanie mája, Svodov

(foto: OZ Svodov)

Hurbanova ulica s otáznikom

Pre majetkoprávne vysporiadanie pozemkov v súvislosti s prípravou projektu kanalizácie mesta bolo zvolané mimoriadne zasadnutie mestského zastupiteľstva, ktorého cieľom bolo určenie ceny za odkúpenie pozemkov od vlastníkov, medzi ktorými sú prevažne obyvatelia mesta, ale aj PD Pohronie. Projekt na kanalizáciu je pripravený na podanie, má ísť o investíciu 195 mil. Sk.

Mesto nemá vysporiadané pozemky na Hurbanovej a Vřbovej ulici a vo Svodove, čo je požiadavka pre uskutočnenie projektu. Oslovilo preto majiteľov dotknutých pozemkov a iniciovalo s nimi stretnutie, na ktorom sa zišlo asi 30 majiteľov. S prevažnou väčšinou z nich sa predstaviteľom mesta podarilo dohodnúť o odkúpení ich pozemkov. S dohodnutou kúpnu cenou za meter štvorcový, ktorú malo neskôr odobriť zastupiteľstvo, ako aj s odpredajom pre mesto súhlasili všetci, okrem jedného.

Otázka prenájmu kina vyvoláva polemiku

Keď mestské zastupiteľstvo na svojom aprílovom zasadnutí neschválilo prenájom kina občianskemu združeniu Blue Art, na stránke www.kulturportal.sk sa objavil článok, ktorý zhrnul udalosti z pohľadu OZ – od udalostí pred dvoma rokmi, keď OZ prvýkrát žiadalo mesto o prenájom kina až po aprílové zasadnutie MsZ. Podľa článku Kultúru alebo porno do mestského kina: „U poslancov nastal celkový obrat, ktorého cieľom bola pravdepodobne ochrana ekonomických záujmov mesta a posadenie Blue Art medzi dve stoličky. Zasadnutie viedol viceprimátor Pavel Polka. Primátor Pavel Bakonyi nebol prítomný kvôli chorobe. Prítomných bolo 9 poslancov, chýbali traja: Géza Horváth, Róbert Gulyás a Ladislav Vékony...

Otázka prenájmu kina vyvoláva polemiku

Keď reforma kultúry nenašla podporu v zastupiteľstve, vo februári 2009 sa OZ Blue Art rozhodlo, že opäť podá žiadosť do MsZ, aby polročná práca nevyšla navivoč. Projekt 'Kino – kultúrne centrum Želiezoviec', ktorý bol rozšírenou verziou žiadosti z roku 2007, MsZ jednoznačne podporovalo (11 poslancov z 11). Cieľ projektu sa nezmenil, len sa rozšíril o skúsenosti z uplynulého obdobia. Naplniť kino kultúrnymi podujatiami. Zabezpečiť bohaté kultúrne vyžitie v bezdomových priestoroch, obnoviť budovu a okolitú zeleň a pre najmenších vybudovať detské ihrisko. Kultúrne centrum by spolupracovalo s Domom kultúry a pre všetky organizácie v meste by zabezpečovalo priestory na programy zadarmo... O návrhu zmluvy medzi mestom a Blue Art rozhodovali poslanci. Boli im predložené dve verzie:

Nájomné: 1 €, režijné náklady: znáša Blue Art (cca. 600 €)

Nájomné: 1 €, režijné náklady: znáša mesto
Obe verzie počítali s dobou na 10 rokov a 3-mesačnou výpovednou lehotou.

Po otvorení programového bodu viceprimátor Pavel Polka nariadil 10 minútovú prestávku, počas ktorej sa s poslancami zúčastnil tajnej porady. Po viac ako 30 minútach sa poslanci vrátili a prezentovali svoj názor a vyjadrili pohoršenie, že takýto prístup je zo strany Blue Art vypínavosť. Ako kompromis navrhli 4 zmeny v zmluve, ktoré aj schválili (z 9 poslancov 8 hlasovalo za, Ján Cserba sa zdržal) – nájomné 400 €, zmluva na neurčitú dobu (kedykoľvek vypovedateľná), výpovedná doba 1 mesiac a všetky investície do budovy musí znášať Blue Art z vlastných zdrojov.

Blue Art argumentoval tým, že ako

občianske združenie nič iné nechce, len naplniť rozpadávajúce sa kino kultúrnymi programami a vytvoriť z neho kultúrne centrum, ktoré bude vďaka svojim programom dostupné všetkým generáciám. Poslanci argumentovali tým, že mesto nemôže svoju nehnuteľnosť prenajať bezodplatne ani občianskemu združeniu, veď zo všetkého musí vykázať zisk, to je teraz najdôležitejšie.

Csaba Adamcsek, predseda Blue Art na spomínanom portáli zhodnotil udalosti takto: „Tešili sme sa, keď vo februári poslanci jednomyslene podporili našu žiadosť. Chceli sme ísť po ceste navrhovanej v projekte, ktorý schválili poslanci, preto ako prvú možnosť sme požadovali nájomné za 1 euro, režijné náklady by sme znášali my. V schválení druhej možnosti sme neverili, ale podali sme ju, keďže mesto a poslanci v uplynulých rokoch už odsúhlasili bezplatný prenájom mestskej nehnuteľnosti pre občianske združenie. Verili sme však, že prvá verzia bude prijateľná pre obe strany.

Žiaľ, poslanci počas dvoch mesiacov zabudli, že Blue Art nie je podnikanie, ani firma, nemá milióny, ale je iba želiezovská nezisková kultúrna organizácia. Zabudli aj to, že kultúru v Želiezovciach nemôžu stavať do role pozitívneho podnikania. Kto takto rozmýšľa, nešťastným spôsobom klame sám seba a asi nikdy v živote neorganizoval žiadne podujatie. Najsmutnejšie je, že poslanci zabudli, čo odsúhlasili pred dvomi mesiacmi. Je smiešne, že Želiezovčanov chcú ochrániť pred kultúrou. Lutujem, že ani jeden občan neprišiel na zasadnutie zastupiteľstva a nevidel diskusiu naživo.

Zarážajúce je aj to, že doterajší nájomca platil omnoho menšie nájomné za kino, ako

stanovili poslanci nám. Zaujímavé je, že amfiteáter dali do prenájmu za 200 € podnikateľovi, ktorý tam chce prevádzkovať diskotéku a piváreň. Asi by sme sa mali pobrať tiež touto cestou. Možno keď zmeníme účel prenájmu, otvoríme herňu a 24 hodín denne budeme premietat porno, môžeme prijať návrh 4 zmien poslancov, ktorý považovali za veľký kompromis. Ako v ostatných rokoch niekoľkokrát, poslanci opäť pripravili Želiezovčanov o hodnotné iniciatívy obohacujúce kultúrny život mesta. Lutujeme.”

Konečné rozhodnutie o prenájme kina sa pravdepodobne zrodí na májovom zasadnutí MsZ.

S súvislosti s prenájomom kina sme sa spýтали aj niekoľkých poslancov, čo ich viedlo k hlasovaniu za spomínané úpravy v zmluve.

Ing. Gabriel Melczer, poslanec MsZ:
„Zámerom zastupiteľstva vo februári bolo vnieť novú kvalitu do života Želiezoviec. Odhlasovali sme prenájom Kina pre OZ Blue Art. Vyhlásenie predsedu OZ: „Chceli sme ísť po ceste navrhovanej v projekte, ktorý schválili poslanci“, je zavádzajúce, keďže zastupiteľstvo o takomto projekte nerokovalo, ani nehlasovalo. Návrh nájomnej zmluvy, ktorej podmienky navrhlo OZ, sme posúdili na aprílovom zasadnutí zastupiteľstva ako pre mesto nevýhodné, preto sme ich v uznesení upresnili. Mohli to byť podmienky, ktoré vyjadrujú záujmy a postoj mesta v ďalších rokovaníach s OZ, ak by predseda OZ neoznačil poslancov za nepriateľov všetkého. Škoda si zabuchnúť dvere pred nosom.”

Peter Martosy sa vyjadril v osobitnom článku, ktorý uvádzame nižšie. (ek)

Blue Art versus prenájom Kina

Dovoľujem si zareagovať na článok Blue Art-u zverejnený na www.kulturportal.sk, kde sa hlavní protagonisti Blue Art pomerne ostro vyjadrujú na adresu poslancov MsZ pre ich rozhodnutie o podmienkach prenájmu želiezovského Kina. Ak dovoľíte, rád by som zverejnil niekoľko faktov k tejto téme.

Zastupiteľstvo dostalo žiadosť od Blue Art na prenájom Kina. Napriek faktu, že materiál nešiel úplne štandardnou cestou od predkladateľa k poslancom (bol zaradený do programu dodatočne, napriek tomu, že mestu bol doručený 11. 2. 2009 a MsZ zasadalo 26. 2. 2009), bolo po jeho preštudovaní cítiť jednoznačné/jednohlasné nadšenie poslancov, že niekto chce zlepšiť súčasný technický a účelový stav Kina, s ktorým momentálne nemôžeme byť vôbec spokojní.

Blue Art v žiadosti a v priloženej koncepcii uvažuje o premene Kina na kultúrne centrum v centre mesta. Spomína veľmi zlý technický stav budovy a vo svojom projekte menuje, čo všetko musí byť zrekonštruované,

aby to mohlo fungovať podľa ich predstáv.

Ja za seba, ale myslím si, že môžem hovoriť za väčšinu poslancov, čítajúc vety z projektu Blue Art, ako napr.: „v priestoroch niekdajšej šatne zriadime galériu...“, „tu je nutná rekonštrukcia, ktorá napomôže k vytvoreniu dvoch samostatných priestorov...“, alebo „...pri severnej stene miestnosti vyzdvihneme malé pódium...“, atď., sme dobre že už šampanské neotvárali, aký pekný projekt mladí umelci chystajú.

Šokom bol pre nás materiál na aprílové zastupiteľstvo – návrh dvoch variantov nájomných zmlúv s navrhovanými podmienkami prenájmu Kina, kde by podľa prvého variantu Blue Art zaplatil plyn, elektrinu a kúrenie, pri nájme 1€/mesiac, v druhom variante by mesto platilo aj energie, tiež pri mesačnom nájme 1 €. A všetko „zriadime“, „postavíme“, alebo „vyzdvihneme“ by išlo z mestskej kasy.

Zaujímavé je, že Blue Art sa vyjadruje, že sme odmietnutím ich návrhu znemožnili prenájom Kina. To je lož. Blue Art predložil

svoj návrh podmienok (ten je síce neakceptovateľný) a poslanci počas normálnej prestávky zasadnutia sformulovali svoj poslancový návrh. Nič sme nezrušili, neznemožnili. Len máme vlastnú predstavu o podmienkach prenájmu. Veď doterajší nájomca síce neinvestoval do budovy, ale aspoň platil energie a ešte nájomné vo výške cca. 114 tis. Sk/rok.

Ak Blue Art nemá na to, aby mohol prevádzkovať kino obojstranne výhodne, musí sa uskrniť. Napr. využívať priestory kultúrneho domu. Ten je podľa môjho názoru využívaný nedostatočne. Pre informáciu: ročná prevádzka kult. domu nás stojí cca. 1,8 mil. Sk a jeho výnosy sú cca. 100 tis. Sk. Vlani bola na kult. dome vykonaná oprava strechy v hodnote 961 tis. Sk. Sme teda až takí barbari voči kultúre? Nemala by sa aj kultúra trochu viac snažiť?

Nie priatelia, my nie sme zabijaci kultúry v Želiezovciach. My sa snažíme len dobre rozhodovať.

Peter Martosy, poslanec MsZ

„Revitalizáciu mesta vidím v konkrétnych krokoch“

Začiatkom apríla architekt Imre Makovec v sprievode svojich kolegov Nándora Lito-mericzyho a Attilu Turiho opäť navštívil naše mesto. Staviteľia sa stretli s primátorom a niekoľkými poslancami, prediskutovali najpálčivejšie problémy mesta v oblasti mestskej architektúry a navrhli niekoľko možných riešení. Za najdôležitejšiu otázku považuje Imre Makovec rekonštrukciu centra mesta, vrátane budovy mestského úradu, hlavného námestia a jeho okolia. „Keď prichádzame na mestský úrad, vidíme kovové zábradlie, ktorá „zachytáva“ zákrutu, napravo od vchodu je priechod pre chodcov, ktorý však nie je v jednej osi ani s námestím, ani s budovou. Ak vykročíme smerom k mestskému úradu z náprotivného chodníka, stretávame sa s tromi typmi vozovky, ktoré určitým spôsobom

spolu súvisia, potom vyjdeme po schodoch poškodených mrazom a tak ďalej. Dnešný mestský úrad stojí na mieste bývalej budovy, postavenej v slohu sedliackeho baroka, postráda charakterizujúce prvky, pritom hravo by sa historický štýl dal nanieť na jeho fasádu“ – povedal v úvode a ďalej dlho menoval architektonické nedostatky námestia a jeho okolia, napr. rôznorodosť budov obklopujúcich námestie, ich chýbajúci jednotný ráz, využitie materiálov a ich schátralý stav, resp. nezosúladenosť pamätníka na námestí a pod. „Je jedno, či v súvislosti s ďalším rozvojom mesta rozmýšľate o priemysle či agrárnom meste – v čase úpadku svetového kapitalizmu by ste asi mali radšej o pôdohospodárstve, ale nie je možnou úlohou hovoriť vám do toho. Srdce mesta musíte dať do stavu, aby sa podľa neho dalo vychádzať

pri úprave celého mesta,“ vyhlásil a dodal: „Treba vedieť vykonať konkrétne kroky a teraz nehovorím o obrovských sumách. Ako prvé napríklad odstrániť zábradlie pred úradom a nahradiť ho nejakým slušným riešením...“ Spomenul, že v štúdiu by sa mohol opísať proces prestavby podľa jednotlivých krokov, i to, čo a za koľko sa dá uskutočniť a za aký čas sa dá z hlavného námestia a urobiť krásne centrum. Zvýšilo by to dôveru obyvateľov, keby mali možnosť sledovať prestavbu krok po kroku.

Účastníci sa zhodli na základných princípoch, odporúčaných odborníkmi: nech námestie je základným elementom štruktúry mesta, nech je poriadne ohraňované budovami a nech sú mu priradené také funkcie, vďaka ktorým ho obyvatelia budú považovať za vlastné. Mestský úrad by

po prestavbe mohol niest na sebe prvky sedliackeho baroku, čo by podľa odborníkov výrazne nezvýšilo náklady na rekonštrukciu. Na budovu zubnej ambulancie treba osadiť strechu, a to aj za cenu finančného príspevku mesta.

Hovorilo sa aj o ďalších problémoch mesta, napríklad o stave Úzkej ulice, o stratenom význame Mierovej ulice, o okolí Hrona a o potrebe príkladného pokutovania zakladateľov nelegálnych skládok. „Väčšie investície plánované z európskych fondov sme pripravili dobre. Popritom máme určitú sumu na investície z vlastných prostriedkov a vidím to tak, že prišla tá chvíľa, aby sme časť použili,“ vyhlásil Pavel Bakonyi. Na stretnutí účastníci hovorili o možnosti objednania štúdie na prestavbu okolia námestia u Makovecovej firmy.

(ik)

Mesto naďalej bez kontrolóra

1→ Schválilo odkúpenie ubytovne (budovy Útulku) od Nitrianskeho samosprávneho kraja za kúpnu cenu 1 euro, schválilo aj VZN č. 7/2009 o reklamných, informačných a propagačných zariadeniach na území mesta a neschválilo predaj časti pozemku neďaleko termálneho vrtu spoločnosti TeTT Consult Slovakia s. r. o. Prešiel aj návrh na výstavbu detského ihriska v areáli materských škôl na ul. SNP č. 9, pričom sa však nezačne výstavba detského ihriska na Sládkovičovej ulici. Poslanci schválili predloženie žiadosti o nenávratný finančný

príspevok na projekty Rozšírenie a zefektívnenie separovaného zberu odpadu v meste Želiezovce a Regionálne centrum na zhodnotenie biologicky rozložiteľného odpadu Želiezovce, ale neschválili projekt Rekonštrukcia verejných priestorov centrálnej mestskej zóny. V rámci správy o kontrole plnenia uznesení MsZ bola predložená informatívna správa o vymáhaní nedoplatkov, schválený bol aj návrh na reštrukturalizáciu úverov v banke Dexia a zabezpečenie úveru vlastnou blankozmenkou.

(šh)

Hurbanova ulica zostane mimo...

1→ Ten pre svoje nezrovnalosti s miestnym poľnohospodárskym družstvom, ktoré s mestom nemajú nič spoločné, odmietol svoj pozemok mestu predať. Ak sa ho nepodari presvedčiť, celá Hurbanova ulica môže zostať mimo projektu odkanalizovania mesta, odznelo na mimoriadnom zasadnutí MsZ, na ktorom poslanci súhlasili s vykúpením nehnuteľností za 4,15 € (125 Sk) za meter štvorcový. Celkovo ide o plochu 10 983 m², pričom najmenšia parcela má len 6,68 m², najväčšia až 790 m².

Spýtali sme aj dotčného, Vojtecha Bagócsiho, ktorý nám povedal, prečo odmietol predať svoj pozemok mestu: „Miestne poľnohospodárske družstvo doteraz nevysporiadalo svoj starý záväzok voči mne a keďže v zastupiteľstve sedí predseda PD, takýmto spôsobom chcem vymôcť svoju pravdu. Ak by obyvatelia Hurbanovej ulice zatlačili na PD, mohli by sme dosiahnuť, aby som dostal, čo mi patrí a v tom prípade som ochotný svoj pozemok previesť na mesto bezplatne.“ Do našej uzávierky sa v tejto veci nedosiahol žiadny pokrok, čo znamená, že Hurbanova ulica zostane mimo projektu kanalizácie mesta.

(ik)

Sú ešte v móde prvoaprílové žarty?

Vážení čitatelia!

Pred štyrmi rokmi sme dostali nápad zareagovať na prvý apríl tak, ako sa patrí. Žartikom. Práve vtedy do Žiliny prichádzala automobilka KIA a žilinský primátor mal problémy s niekoľkými občanmi, ktorí neboli ochotní zameniť svoje pozemky. Želiezovce sa vtedy márne usilovali prilákať podobného investora. Z tohto sa zrodil nápad: Napísali sme článok o tom, že sa zmenili podmienky investície a pretože má Žilina problémy s uvoľnením pozemkov, KIA svoj závod postaví v Želiezovciach. Aby to bolo vierohodné, vyrobili sme fotomontáž: Použili sme fotografiu, na ktorej vtedajší želiezovský primátor Géza Nagy s niekým ničो podpisuje a namiesto tváre toho druhého sme použili tvár vtedajšieho žilinského primátora Jána Slotu. V článku sme ešte napísali, že podmienkou kórejského investora je, aby sa na želiezovských školách vyučovala kórejčina a Čínska štvrť sa

premenovala na kórejskú.

Napriek tomu, že sme článok orámovali nápismi „aprílová fikcia“, niekoľkí čitatelia uverili. Ostatní sa pobavili...

O podobný žart sme sa pokúsili aj v minulom – aprílovom čísle našich novín. A opäť sme reagovali na to aktuálne – dlhší čas rozkopaný stred mesta a očakávanie, že nášmu mestu pomôže jeho historický potenciál využiť nejaký investor.

A tak sa zrodil nápad: V centre mesta sa pri výkopových prácach našla truhlica s nahrávkou, na ktorej hrá Franz Schubert, nahrávku zhotovil doteraz nepoznaný želiezovský rodák so zvláštnym, ale úsmevným menom Roderik Csatlós-Smiley, ktorý na to zhotovil, prístroj, ktorého princíp „odkukal“ od Edisona. A aby toho nebolo málo, rozpisali sme sa o tom, ako naše mesto očakáva vzostup cestovného ruchu, prílív turistov z celého sveta, čo si vyžaduje výstavbu hotelov...

Sú ešte v móde prvoaprílové žarty?

3→

Aby to vyzeralo aspoň trochu vierohodne, vyrobili sme fotomontáž: na fotografii, kde viceprimátor Pavel Polka drží niekoľko časopisov, sme mu do ruky vsunuli cylinder z fonografu, ktorého fotografiu sme stiahli z internetu.

Ak by niekto bol schopný tomu všetkému uveriť, pre istotu sme 1. apríl zakomponovali priamo do mena autora článku – Aprilia Primášová. Napriek tomu sme čakali, že sa na to niekto „chytí“, ale boli sme presvedčení, že ich z omylu vyvedú tí ostatní, ktorých bude väčšina. A to z rôznych dôvodov.

Napríklad, že Želiezovčania vedia aspoň približne, kedy žil Franz Schubert (1797 – 1828). Že každý aspoň laický poslucháč hudby (akých je v našom meste nemálo) vie, aké sú cenné historické nahrávky zo začiatku 20. storočia a že ak by bolo možné hudbu v zvukovej podobe zaznamenávať už o 100 rokov skôr, vyvíjala by sa úplne inak. Že mnoho ľudí má aspoň čiastočný prehľad v technike alebo histórii. A najmä, že človek s aspoň priemerným všeobecným rozhľadom, alebo občas sledujúcim dokumenty v televízii, rozhlase, si vie aspoň približne predstaviť, odkedy existuje záznam zvuku.

Ľudí, ktorí tomu uverili a ani na mene autora si nevšimli, že ide o prvoaprílový žart, však bolo omnoho viac, než sme si dokázali predstaviť. Niektorí tento žart považovali za krutý.

Žartovať sa dá nasmelo, škodoradostne, uštipačne... My sme sa pokúsili o žart, ktorý prinesie pobavenie i poučenie. Možno sme sa však prerátali...

Je všeobecne známe, že v dnešnej dobe čoraz viac ľuďom (najmä mladým) chýba všeobecný prehľad, čoraz menej ľudí pestuje nejaké hlbšie záujmy (a to nielen v oblasti histórie, hudby, techniky).

Všímame si však aj to, že ruka v ruke s technickým pokrokom sa zlepšuje prístup k informáciám, odbúravajú sa bariéry v ich získavaní. Informácie sa nám takpovediac podsúvajú, a my si tak odvykáme od toho, aby sme na ich vyhľadávanie vynakladali väčšie úsilie, a tak pomaly prestávame pochybovať. Komunikáty, slogany a názory valiace sa na nás od politikov, z televízie, internetu či ulice berieme

často ako hotovú vec, bez zdravého kritického zváženia ich opodstatnenosti a reálneho základu.

Náš aprílový žart mal poukázať aj na tento jav. Mnohí dobre vieme, že Franz Schubert žil v rokoch 1797-1828, v Želiezovciach pobudol v roku 1818 a 1824. A Thomas Alva Edison sa narodil až v roku 1847. Keďže v čase Schuberta ešte nebol na svete, žiadny Želiezovčan nemohol ukradnúť jeho vynález. Edison vynášiel fonograf až v roku 1877 a ten sa masovo začal používať až o niekoľko rokov neskôr. Živú nahrávku Schuberta v r. 1818 či 1824 teda v žiadnom prípade nebolo možné uskutočniť.

Zahraniční turisti, tri hotely v centre mesta... A to len tak, zrazu. Mysleli sme si, že je to veľmi krásne na to, aby sa tomu tak jednoducho dalo uveriť. A že len málokto prehliadne, čo znamená Aprilia Primášová.

Našli sa však aj takí, ktorí si mysleli, že za tým žartom stojí viceprimátor Pavel Polka. A to napriek tomu, že sme ho v článku (ako ani žiadneho iného predstaviteľa mesta) necitovali ani neparafrázovali...

Prvého apríla a na Silvestra sa robia žarty aj v iných médiách. Spomeňte si, ako pred rokmi v televízii Ivan Mikloš povedal, že treba všetko znárodniť. Nie, nestal sa komunistom a stále je liberálom. Alebo keď Béla Bugár zatancoval v slovenskom kroji s valaškou. A stále zostal Maďarom. Ani z jedného nie je komik. Len ukázali svoj zmysel pre humor a možno si uvedomujú, že politik (ako ani žiadny iný človek), sa nesmie brať príliš vážne. A zmyslom pre humor človek na svojej vážnosti ani dôveryhodnosti nestráca. Skôr naopak...

Tak isto je to aj s Pavlom Polkom, dlhoročným komunálnym politikom, ktorý je momentálne poslancom a zástupcom primátora mesta. Keď sa pred niekoľkými týždňami zastavil u nás v redakcii, ukázali sme mu hotový článok a povedali o pripravovanej fotomontáži. S uverejnením súhlasil. Preukázal tým svoj zmysel pre humor. A v žiadnom prípade sa tým neznižila jeho vážnosť či dôveryhodnosť. Ani ako politika, ani ako znalca regionálnej histórie a dlhoročného spolupracovníka našej redakcie, ani ako človeka. Naopak...

Tak isto by tým nemala utrpieť dôveryhod-

nosť našich novín. Humor nie je strata vážnosti, len schopnosť pozeráť sa na veci z iného pohľadu. Taká schopnosť by nemala chýbať žiadnym novinárom. Ale ani čitateľom.

Ak sa niekde napíše, že Jožo vyhlásil, že Milan je zlodej, správa nie je o tom, že „Milan je zlodej“, ale o tom, že to Jožo vyhlásil. A ak sa v niektorom článku, pod ktorým je podpísaná Eva, napíše, že Jano je blázon, nemusí to znamenať, že Jano je blázon, ale že podľa Evy je Jano blázon.

Neschopnosť rozlišovať medzi správou a jej významom a branie každej informácie bez kritického zváženia patrí medzi príznaky tzv. mediálnej negramotnosti. A tá je nebezpečná. Naši čitatelia dobre vedia, že uverejňujeme len overené správy. A pri sporoch dávame priestor obom stranám. Ak niekto vyjadrí svoj nesúhlas, dostane priestor najneskôr v nasledujúcom čísle. Neraz sa v jednom čísle objavujú dva protichodné názory na tú istú vec. Ak niekto berie všetko, ako hotovú vec, môže to u neho naštartovať schizofréniu.

Aj preto je v tiráži našich novín uvedené: Názory uverejnené v novinách nemusia odzrkadľovať stanovisko redakcie. Preto ak sa v článku môžu vyskytovať osobné názory, článok je podpísaný celým menom autora.

Naše noviny budeme robiť naďalej tak, ako doteraz – seriózne, s toleranciou a rešpektom k všetkým názorom. Povinnosťou každého človeka (nielen novinára) je budovanie vlastnej schopnosti prijímať, prehodnocovať a spracúvať informácie, utvárať si vlastný názor – kriticky myslieť. Človek, ktorému táto schopnosť chýba, vystavuje nebezpečenstvu seba aj iných. Napríklad vďaka strate ľudí kriticky myslieť sa v minulosti rozšíril nacizmus...

Všetkým čitateľom, ktorí nášmu aprílovému žartiku nenaleteli a pobavili sa na ňom, gratulujeme. A ostatným, najmä tým, ktorým to spôsobilo (dúfame, že nie trvalú) ujmu, sa ospravedľujeme.

My sme z toho tiež vyvodili patričné dôsledky. Naša imaginárna spolupracovníčka Aprilia Primášová síce s nami bude spolupracovať aj naďalej, ale len v apríli. Možno o rok, možno o dva. Preto buďte ostražití. A nielen v apríli...

Ladislav Levický, Števo Hečko

Záujem a prvky vandalizmu už pred kolaudáciou

Hoci multifunkčné ihrisko na konci apríla ešte nebolo skolaudované, záujem o jeho využitie bol mimoriadne veľký. Podľa predbežných požiadaviek škola pripravila rozvrh, podľa ktorého bude ihrisko od svojho oficiálneho otvorenia využité. Podľa neho bude okrem technických prestávok ihrisko využité od rána do večera, v dopoludňajších hodinách najmä mestskými školami, popoludnie si rezervovalo najmä CVC, v neskorších odpoľudňajších hodinách ho budú využívať záujemcovia z radov verejnosti. „Takmer plne obsadené je aj cez víkend,“ hovorí riaditeľka ZŠ Marta Zabadalová a dodáva, že bude treba vyriešiť otázku prevádzkára, ktorý by dbal na dodržiavanie harmonogramu, technickú údržbu a vykonával by dozor na ihrisku. „Keďže multifunkčné ihrisko ešte nebolo odovzdané, nepovoľujeme jeho využívanie, no napriek tomu tam vo večerných hodinách už chodia obyvatelia z okolia. Niekoľko okien pri ihrisku bolo rozbitých a žlté plastové okraje sú už teraz počmárané,“ dodáva riaditeľka.

(ik, foto šh)

Úspešné projekty pre rozvoj pohraničia

Na domovskej stránke Váti Kht. sa dozvedáme, že v prvej výzve programu cezhraničnej spolupráce SR-MR malo Európske zoskupenie územnej spolupráce Ister-Granum tri úspešné projekty. Ďalší úspešný projekt podala rozvojová agentúra EZÚS spolu s Regionálnou rozvojovou agentúrou v Štúrove. Vďaka štyrom víťazným projektom sa na oboch stranách Mosta Márie-Valérie môže uskutočniť rozvoj v hodnote 3 miliónov eur.

EZÚS Ister-Granum, zoskupujúca 89 samospráv, rozhodla 13. novembra 2008 o podaní šiestich projektov. Z nich napokon podala 5, z toho 3 boli vyhodnotené ako úspešné v rámci programovej výzvy na podporu slovensko-maďarského pohraničia. Najväčším je projekt Bezhraničná destinácia, ktorej cieľom je vytvorenie turisticko-destinácie so sídlom v Štúrove a Ostrihomu, spolu s vypracovaním strategických dokumentov, vytvorením inštitu-

cionálneho pozadia, vybavením regiónu informačnými kioskami s dotykovou obrazovkou a informačnými tabuľami, vydaním turistických publikácií a vytvorením štvorjazyčného turistického portálu.

Projekt Cyklistický raj sa uskutoční v partnerstve s mestom Banská Štiavnica a Nadáciou Ökotárs, keď konzorcium bude úspešné aj v druhom kole dvojkoľového podania. Cieľom projektu je výstavba 12 km dlhého úseku cyklotrasy, vytvorenie siete cyklotrás spájajúcej obce a mestá regiónu EZÚS (vyznačenie trás, osadenie tabúľ, publikácie, zostavenie webstránky, vytvorenie podporného systému pre cyklotrasu), vytvorenie Jantárovej cesty medzi Banskou Štiavnicou a Budapešťou, resp. príprava projektových plánov 5 nových cyklistických osí: Ostrihom - Piliscsaba, Kravany - Štúrovo, trasa pozdĺž Hrona, pozdĺž Ipľa a mestská trasa v Ostrihomu.

Úspešný bol aj projekt s ná-

zvom Sebestačný región, ktorého cieľom je vytvorenie energetickej agentúry s kanceláriami v Máriahalom a Gbelciach. Úlohou týchto pracovísk bude podpora inštitúcií v obciach a mestách regiónu pri prechode na obnoviteľné zdroje energie: vypracovanie vykonávacích projektov, žiadostí o nenávratné finančné príspevky a ich realizácia. Agentúra bude podľa plánov v budúcnosti poskytovať služby aj pre podniky a fyzické osoby, poradenské služby bude poskytovať všetkým záujemcom od začiatku svojho pôsobenia. V rámci projektu sa rozbehne informačná kampaň zameraná na zmenu pohľadu obyvateľstva na energetické otázky, v ktorej zohrá významnú úlohu aj tretí sektor.

Medzi podporenými bol aj spoločný projekt Rozvojovej agentúry EZÚS Ister-Granum a RRA v Štúrove s názvom Laboratórium európskej kohézie. Názov je prepožičaný od francúzskeho politika Alaina Lamassourehu,

ktorý cezhraničnú spoluprácu považoval za výskumnú oblasť, laboratórium EÚ v oblasti voľného pracovného trhu, úzkej hospodárskej a kultúrnej spolupráce a inštitucionálnych vzťahov. Cieľom projektu je prieskum právnych systémov oboch štátov a z nich vyplývajúcich možností na spoluprácu. Zdravotníctvo, územné plánovanie, sociálne úlohy sú zatiaľ menej skloňované slová v cezhraničnej spolupráci. Za účasti odborníkov bude zmapované pole možného pôsobenia a skoncipujú sa návrhy smerované zákonodárnym zastupiteľstvám oboch štátov. Uskutočnia sa aj odborné semináre za účasti zapojených inštitúcií.

Zo šiestich projektov EZÚS Ister-Granum boli štyri úspešné, čo je samo osebe mimoriadny úspech. Na májovom zasadnutí budú môcť zástupcovia účastníckych samospráv rozhodnúť o vypracovaní ďalších projektov v ďalších kolách tohto programu.

Sarolta Jenei

Konečne, len či nie neskoro...

V želiezovskom Dome kultúry sa v piatok 24. apríla zišli pestovatelia zeleniny z celého Slovenska. Konala sa tu konferencia o nových podporných programoch pre pestovateľov zeleniny. Okrem iných sa na nej zúčastnil aj minister pôdohospodárstva SR Stanislav Becík, ktorý vo svojom prihovore skonštatoval veľmi zlý stav nášho poľnohospodárstva. Jeho príčinu vidí v nevyváženej koncepcii už od roku 1989. Dôsledkom je aj výrazný prepad medzi vývozom a dovozom zeleniny. Napríklad v minulom roku sa na Slovensko doviezlo zeleniny za 3 miliardy a 58 miliónov korún. Svoju vinu na tomto stave majú podľa neho aj obchodné reťazce, ktoré pôsobia na našom trhu bez jasných pravidiel. „Obchodníci v reťazcoch si nemôžu hovoriť obchodníci. Kríza, ktorá ich postihla, je spôsobená ich neprezievavosťou.“

Podľa ministra je problémom reťazcov to, že neboli schopné včas promptne reagovať na znižovanie maloobchodných cien, preto teraz strácajú zákazníkov, ktorí radšej nakupujú v susedných štátoch. Bezprecedentný dovoz sa uskutočňuje na úkor práce našich ľudí žijúcich na vidieku. Riešením je koncepčné riešenie a zavedenie jasných pravidiel v oblasti pridelenia dotácií. „Nedovolím rozdiely v podpore jednej komodity na úkor inej, aspoň tá relatívna spravodlivosť musí byť.“ K určeniu jasných pravidiel má prispieť aj táto konferencia. Ešte katastrofálnejšie vidia súčasný stav v rezorte samotní pestovatelia zeleniny.

Jeden z účastníkov konferencie: „Kedysi sa hospodárske prebytky vykupovali, dnes nie. Ľudia radšej zasadia trávniky, lebo sa nič neoplatí pestovať. Ešte aj pasienky v podhorských oblastiach sa kosia. Keby sa tam pásli ovce, nemuselo by sa platiť za naftu. A bolo by mlieko, mäso. Aká podpora bola doteraz? Peniaze dostali tí, ktorí len kosili a prepustili ľudí. Dojčky, pastierov – nič nepotrebuje, ale ani nemáme. Poliacy boli múdrejší, ponechali si to, čo bolo zabehnuté a v potravinovom reťazci sú sebestační. My máme veľa nezamestnaných a reťazce, v ktorých predávajú zeleninu z Holandska. Nech mi nikto nehovorí, že paprika, ktorá sa tu urodí, je drahšia, ako tá dovezená loďou. Skúste ísť do Holandska a späť a predstavte si len tie dopravné náklady! A oni ju tu predávajú lacnejšie, ako našu produkciu. To znamená, že tam majú veľké dotácie na poľnohospodárstvo a nás položili na lopatky. Našou devízou v roku 1989 bola kvalifikovaná pracovná sila. Tá je už na dôchodku. A likvidáciu učňovského školstva sme dosiahli, že deti sú sprosté.“

Ďalší ho doplnia: „Poľnohospodárstvo tu malo tradíciu a zručnosti sa dedili z generácie na generáciu. Dnes mladí nevedia nič, ani robiť. Nemajú úctu k pôde, práci, tradícii... Prečo sa potom čudujeme, že nemajú úctu k životnému prostrediu?“

Sami si tu všetko likvidujeme. V tomto štáte podporujú lajdákov, politikov a podvodníkov na úkor ľudí, ktorí vedia a chcú robiť. Premýšľa niekto nad tým, čo tu bude, keď

vypadne generácia nad 45 rokov?

Na Slovensku máme najmenej koní, oviec, prázdne maštale a pritom najosídlenejší vidiek. V Nemecku a Holandsku sú plné maštale. Tu nič netreba? Len priemysel? Ten pomaly padá a nedá sa zachrániť. Pre človeka je dôležité v prvom rade bývanie, teplo a strava. To sú priority, to bude treba vždy. Chov, vinohrad, ovocie, zelenina, drobná hydina – niečo vytvárať a dávať pracovné miesta – o tom je poľnohospodárstvo. A tu sa podporujú len automobily, ktoré i tak padajú, lebo toľko áut sa na svete predáť nedá. Ale ješť a bývať treba stále!“

Aktivitu ministra, ktorého rezort organizuje aj konferencie o lesníctve, ovocinárstve, chove koní i drobnej hydiny, vítajú všetci. Čakajú najmä vysvetlenie možnosti získania dotácií zo štátneho rozpočtu i fondov EÚ. Problémom sú práve financie z fondov EÚ, z ktorých v prípade nevyčerpania určitého balíka bude na ďalší rok o také množstvo dotácie EÚ znížená. Očakávajú najmä zjednotenie prístupu k týmto financiám.

Zaznelo aj: „Tento minister je tam rok a už otvoril päť konferencií. Čo robili tí pred ním? Konečne sa o to začína niekto starať. Len či už nie je neskoro...“

Napriek tomuto pesimizmu sa o aktivitách ministra Becíka hovorí, ako o prvých reformných krokoch v oblasti pôdohospodárstva.

(šh)

Deň Zeme 2009 - tradícia potvrdená

Tradíciu Dňa Zeme v roku 1970 založil senátor USA Gaylord Nelson. V našom meste si tento deň pripomíname od minulého roka, keď sme si mohli zaknihovať vydarenú akciu. Tento rok išlo o viacero podujatí, organizovaných niekoľkými subjektmi, užšie či voľnejšie vzájomne spolupracujúcimi pod taktovkou mesta.

Základné a stredné školy zapojili svojich žiakov do hnutia Dňa Zeme rôznymi spôsobmi. Študenti slovenského gymnázia pod vedením Róberta Straku čistili okolie potoka Vrbovec na úseku pri Čínskej štvrti. Žiaci maďarskej ZŠ a študenti gymnázia v VJM sa zúčastnili ošetrovania stromov v parku, menší žiaci upratovali okolie ZŠ. Na sloven-

skej ZŠ žiaci vypracovali projekty, ktoré 22. apríla predstavili svojim spolužiakom, sadili kvety, kríky a stromy v areáli školy, podobne ako žiaci Špeciálnej ZŠ, ktorí vysadili 20 kríkov v areáli vlastnej školy.

Vyššie tridsiatka členov Základnej organizácie Jednoty dôchodcov na Slovensku pracovala na skrášľovaní detského ihriska na

Adyho ulici, kde vysadili kvety, kríky a upratili areál celého ihriska. Dôchodcovia opakovane podali svedectvo o tom, ako je možné spojiť sily pre spoločnú vec. „Naša generácia ešte vie, čo to je pracovať pre spoločenstvo,“ zhodne tvrdili viacerí z nich s pocitom opodstatnenej hrdosti. Kvety a kríky na podujatie zabezpečil Karol Fábik a Tibor Princ.

Kým sa na ihrisku rodil vzorový poriadok, v mestskom parku sa pracovníci firmy Arbor-Vitae pustili do náročnej práce ošetrovania stromov. Dialo sa tak v rámci projektu občianskeho združenia

Formica, podaného v rámci programu Lúdia pre stromy a finančnej podpore nadácie Ekopolis a skupiny SKANSKA vo výške 2600 eur (78 tis. Sk). Z týchto peňazí bolo hraďené ošetrovanie stromov na Deň Zeme a s tým spojené ukážky z arboristiky, ktoré so záujmom sledovali žiaci miestnych ZŠ, študenti

„Imelovec je poloparazit - odčerpáva svojimi koreňmi vodu a v nej rozpustené minerálne látky z vodivých ciiev stromu,“ vysvetľuje Gabriela Michlová, podpredsedníčka OZ Formica

oboch gymnázií i niekoľko občanov z mesta a okolia. Práce boli sprevádzané výkladom pracovníkov dodávateľskej firmy Arbor-Vitae a pracovníčky MsÚ Gabriely Michlovej.

V Dome kultúry bola vyhodnotená výstava Ako to vidím ja, do ktorej poslalo svoje diela 30 žiakov z oboch ZŠ i Špeciálnej ZŠ. Návštevníci mohli hlasovať za najkrajšie diela a podľa hodnotenia verejnosti Deň Zeme najkrajšie stvárnili: Jarmila Hrašková, Hanka Szabová, Cyntia Szalai, István Torma, Veronika Balázsová a Tibor Lakatoš. Ceny odovzdával viceprimátor Pavel Polka. Žiaci prvého stupňa oboch ZŠ a ŠZŠ si potom pozreli Divadelné predstavenie Super Markétka v podaní Divadla na kolesách. (ik, foto: ck, gm)

Deň Zeme na ZŠ

Na tvorbe projektových prác ku Dňu Zeme na ZŠ v Želiezovciach sa zúčastnili žiaci z ročníkov 5 – 9, spolu 48 detí, ktorí súťažili v dvoch vekových kategóriách. „Každá trieda si mala pripraviť projekt o ochrane, vybraní žiaci ho potom museli odprezentovať. Niektorí si pripravili hodnotné projekty,“ hovorí Adriana Čudaiová, ktorá bola spolu s Andreou Dulovou hlavnou organizátorkou podujatia. Niektoré prezentácie boli naozaj na dobrej úrovni, jednu si deviataci pripravili v PowerPointe s hudobným sprievodom, ďalší si pripravili obrazové a písomné materiály, vkusne a účelne zostavené na veľkých plagátoch. Aj úroveň prezentovania bola miestami vysoká, a to nezávisle na veku žiakov. „Popri vypracovávaní projektov dostali deti 36 otázok, na ktoré museli vypracovať odpovede a zodpovedať ich na Deň Zeme. V ďalšej časti podujatia sa triedy prezentovali výtvarnými prácami.“

Podujatie pokračovalo na školskom dvore, kde žiaci sadili muškáty a ťahavé kvety, pri multifunkčnom ihrisku vysadili kríky a stromy. V závere boli vyhodnotené literárne práce ôsmakov, pripravené ku Dňu Zeme a záverečné vyhodnotenie, v rámci ktorého sa darčeky ušli všetkým zúčastneným, najmä vďaka sponzorom a mestskej dotácii. Pri tejto príležitosti bola blízko vchodu pripravená veľká nástenka, na ktorú sa dostali víťazné práce žiakov. (ik)

Ošetrili 5 stromov

Na projekt OZ Formica z grantu Lúdia pre stromy vypísaného nadáciou Ekopolis a skupinou SKANSKA bola schválená celková suma 2600 eur. Projekt bol zameraný na ošetrovanie vzácnych drevín v železovskom parku: 3 dubov letných (podľa pôvodného odhadu 230, podľa arboristov však vyše 300-ročných), napadnutých Imelovcom európskym, platana, zlomeného po vichrici a tisovca dvojradového, najstaršieho svojho druhu na Slovensku. Práce vykonávala firma Arbor-Vitae za prítomnosti predstaviteľa Štátnej ochrany prírody CHKO Ponitrie. Práce so záujmom sledovali žiaci a študenti miestnych škôl i náhodní okoloidúci. Podľa vyjadrenia odborníkov je železovský park vzácny a nevšedný, ale v mierne zanedbanom stave, viac drevín by potrebovalo ošetrovanie. Členovia OZ Formica sa vyjadrili, že otázke ošetrovania drevín v parku sa budú snažiť venovať aj v budúcnosti. (ik, foto: gm)

Hron zostal krajší

Deň Zeme pokračoval v sobotu akciou Krajší Hron, ktorej sa zúčastnili obyvatelia Svodova, Mikuly i Želiezoviec.

Približne štvrtina zúčastnených svodovských občanov boli deti – od tých nástročných až po najmenších škôlkárov, ktorí zbierali smeti nájdené v okolí Hrona rovnako horlivo, ako tí veľkí. Ďakujeme i všetkým ostatným – dospelým, seniorom aj malíčkym drobcom, ktorí ich

prišli rozveseliť väčšinou v popoludňajších hodinách.

Svodovský Deň Zeme sa totiž nekončil obedňajším gulášom. Pokračovalo sa upratovaním cintorína, vysádzaním kvetov a kríkov, kosením, pílením suchých konárov, čistením areálu v bývalej MŠ a pripravovaním miesta na postavenie nového detského ihriska, ktoré bude krásliť Svodov už o niekoľko dní. V tento deň sa pre Svodov urobilo viac, ako sa dalo. Odmenou bol dobrý pocit z toho, že prostredie, v ktorom žijeme a v ktorom sa dennodenne hrajú naše deti, je o niečo krajšie a bezpečnejšie. Dúfame, že takým ostane čo najdlhšie. Organizátori ďakujú za účasť všetkým zúčastneným. Mikulčania sa zapojili pr-

výkrát, vlastným náradím vyčistili parčík pri benzínovej pumpe i cestu smerom k cintorínu, pokosili trávu. Treba vyzdvihnúť, že odpad pritom separovali – osobitne komunálny odpad a zvlášť biologický odpad, ktorého nazbierali za plný kontajner. Partia rybárov vyčistila oba brehy Hrona.

V Želiezovciach sa v popoludňajších hodinách zišli

obyvatelia bytoviek v Čínskej štvrti, aby vysadili niekoľko

kríkov pred svojimi domami. Pri Hrone si účastníci akcie zobrali na starosť okolie rieky vo všetkých smeroch. V okolí boli rozmiestnené štyri kontajnery, ktoré sa plnili rýchlo. Po asi troch hodinách zberu sa 41 zaregistrovaných účastníkov stretlo pri stanovišti pod mostom, kde sa dočkali pohostenia – hovädzieho guláša a občerstvenia. Na konci akcie organizátori venovali účastníkom vecné ceny, venované sponzormi.

V rámci podujatia Krajší Hron sa do čistenia okolia rieky zapojilo vo Svodove 75, v Mikuli 15, v Želiezovciach pri Hrone 41, v Čínskej štvrti 21 dobrovoľníkov, spolu 152 občanov. Vyzbieralo sa 6525 kg

odpadu.

(OZ Svodov, šh, ek)

Zvíťazil Kuralanček, mimoriadne postúpil Kincso

Vo štvrtok 23. apríla sa naše mesto opäť stalo strediskom folklórneho diania v regióne. Bolo to badať v okolí Domu kultúry, kde sa medzi tvorivými dielňami pohybovali hlúčky detí v rôznych krojoch. Vo vnútri sa konala krajská prehliadka detských folklórnych súborov, ktorú organizoval Nitriansky samosprávny kraj, Regionálne osvetové stredisko v Leviceiach a Mesto Želiezovce v spolupráci so ZŠ a Gymnáziom s VJM. Podujatie otvorila viceprimátorka mesta Katarína Mocsyová, o nesúťažný úvod a takisto záver sa postaral domáci súbor Kincso a medzitým vystúpili súbory: Fatranček z Nitry, Hronček z Veľkých Kozmáloviec, Tekovanček zo Starého Tekova, Žochárik z Topolčian, Klnka z Komjatíc a Dolinka z Máne. Päťčlenná porota zložená z popredných slovenských odborníkov na ľudovú hudbu, tanec a etnomuzeológiu, ktorými boli: Mgr. František Morong, Mgr. Peter Obuch, PhDr. Margita Jágerová, PhD., Mgr. art. Barbora Morongová – Skraková a Mgr. Katarína Babčáková, po prestávke vyhlásila výsledok. Víťazom sa stal Kuralanček z Kuralian, do celoštátnej súťaže postúpil aj súbor Dolinka z Máne. Porota však ocenila aj vysokú úroveň súboru Kincso a napriek tomu, že sa do súťaže neprihlásil, nominovala ho do celoštátnej súťaže.

Z víťazstva Kuralančeka mal mimoriadnu radosť starosta Kuralian Ing. Dušan Mésároš, ktorý sa na prehliadke zúčastnil aj ako poslanec NSK, preto sme sa ho ako zástupcu hlavného organizátora spýtali, ako sa mu páčila prehliadka a čo rozhodlo o tom, že by sa konala práve v Želiezovciach: „Prehliadka sa mi veľmi páčila, aj bez ohľadu na víťazstvo nášho súboru. Prečo práve v Želiezovciach? Jednoducho v Želiezovciach má folklór tradíciu,

čo je vidno aj na úrovni súboru Kincso.“ Viceprimátorka Želiezoviec Katarína Mocsyová: „Mne sa to veľmi páčilo, páčil sa mi Kuralanček, ale aj ostatné súbory. Zvlášť som hrdá na Kincso, pretože porota ich oce-

nila ako súbor na vysokej úrovni. Môžeme naň byť hrdí.“

Potom sa deti sústredili pri tvorivých dielňach, ktoré boli pre ne pripravené a vedúci súborov zatiaľ absolvovali odborný seminár. Členovia poroty tu s nimi konzultovali silné i slabšie stránky výkonov jednotlivých súborov a navrhovali ich zdokonaľovanie. Vyjadrovali sa ku krojom, adekvátnosti ich použitia pri predstavovaní konkrétnej pracovnej činnosti i k dobe, ktorú konkrétna choreografia predstavovala, k pohybovej, tanečnej, recitačnej i hudobnej zložke. Zaznelo i konštatovanie: „Kým už pred rokmi sa hovorilo, že deti málo spievajú ľudové piesne, teraz je problém, že všeobecne málo spievajú. Klesá spevácka úroveň detí všeobecne a prejavuje sa i na úrovni spevu detí vo folklórnych súboroch.“ Aj preto je činnosť detských folklórnych súborov nesmierne cenná.

Prehliadka sa vyznačovala bezprostrednou atmosférou, a i vďaka sviežim a dynamickým (niekedy až takmer akrobatickým) detským výkonom bola zážitkom, a to nielen pre skálnych milovníkov folklóru.

(šh)

Nebesia sa pohli – benefičný koncert na záchranu kaštieľa

V sobotu 25. apríla sa v Dome kultúry uskutočnil benefičný koncert, z ktorého výťažok bude použitý na záchranu kaštieľa.

V úvode vystúpil želiezovský Miešaný zbor Franza Schuberta pod taktovkou Gézu Horvátha a zaspieval niekoľko najmä Schubertových diel. Potom si za klavír sadol Richard Rikkon a zahral známe Zastaveničko a Ave Mariu. O celý zvyšok programu sa postaral mužský zbor Wiener Schubertbund s dirigentom Fritzom Bruckrom a klaviristkami Ninou Paul a Tatianou Balahurou, ktoré medzitým zahrali i samostatne. Začali Schubertovými piesňami, potom prešli na zbory z opier W. A. Mozarta a R. Wagnera. Záver sa už niesol v ľahkom zábavnom duchu, keď zazneli časti z operiet F. Lehára a typické viedenské „kusy“, ako Straussov valčík Na krásnom modrom dunaji

a Radeckého pochod. Táto už uvoľnená atmosféra sprevádzaná tleskaním do taktu bola spečatená špeciálnym prídavkom – každému známou maďarskou ľudovkou Az a szép.

Tým, že na koncerte vystúpil Richard Rikkon sa mohlo zdať, že ide o jednu z aktivít, ktoré sa ako reálna blízka budúcnosť spomínali vo februárovom čísle našich novín (str. 10 – „Niečo bude...“). Teraz to však prišlo z inej strany.

Géza Horváth: „Bol to nápad toho viedenského zboru.

Dozvedeli sa o hroznom stave želiezovského kaštieľa a skontaktovali sa s p. dekanom a hovorili o možnosti urobiť koncert v kostole. On im povedal, že aj

v Želiezovciach je spevácky zbor nesúci Schubertovo meno. Potom ma navštívil p. Fritz a dohodli sme sa na spoločnom benefičnom koncerte. Potom sa prihlásil Ri-

mal by vyššiu návštevnosť. Vyzbieralo sa takmer 600 eur a možno to považovať za dobrý začiatok. Myslí si to aj Richard Rikkon: „Som veľmi šťastný, že nebesia sa pohli a namiesto bohapustých rečí sme konečne urobili prvý krok ohľadom želiezovského kaštieľa. Som nesmierne rád, že tu účinkoval Schubertov viedenský zbor a že som aj ja mohol svojou maličkosťou podporiť renováciu želiezovského kaštieľa. Keď sa bude niečo podobné diať a ja nebudem niekde v zahraničí, určite prídem a veľmi rád to podporím.“

Na druhý deň Wiener Schubertbund vystúpil v kostole sv. Jakuba, kde zaspieval Schubertovu omšu.

(šh)

chard Rikkon, ktorý bol ochotný vystúpiť tiež, čo sme uvítali a bol z toho trojkonzert.“

Konzert mal dobrý ohlas a ako mnohí hovoria, keby sa nebol konal práve na Deň Zeme,

Na 160. výročie znovuobsadenia budínskeho hradu

(Svodovskí účastníci bojov)

Počas jarného ťaženia národoslobodzovacích bojov v 1848-49 vojsko Artúra Görgeyho začalo 4. mája 1849 obliehanie budínskeho hradu, ktoré trvalo 17 dní. Konečný útok sa uskutočnil 21. mája o 3. hodine nadráňom.

Kapitán a vojenský sudca István Irányi napísal 20. mája okolo polnoci do svojho denníka: „Tmavá, mlčiaca noc dolieha na zem, s vôňou lúčnych kvetov dopadá na uhorské vojsko, ktorého hrdinovia odpočívajú tu okolo, kde iba stráža chodia sem a tam so zbraňami na ramenách – kým tam hore bdejú nebeské húfy hviezd a jagajú sa nad tými, ktorí snívajú o boji, na ich zbrane, tváre. Kým bubny a píšťaly zvolajú na boj, snívaj o víťazstve, udatný smrteľník, predvídaj víťazný veniec, slávne víťazstvo. Mňa krátky sen mína, možno preto, že dobré šťastie mi dopraje dlhý, slávny sen na bojovom poli. Nech bude, ako má byť, mne sloboda, domov a ľudskosť sú, ó, sväté! Žil som, a pre teba zomrieť viem s voľnou hrudou.“

Jeden z najkrajších okamihov jarného ťaženia nastal ráno veľkého dňa, keď Artúr

Görgey, ktorý na veliteľskom stanovišti s ďalekohľadom sledoval vývoj udalostí, uvidel, ako vlajkonosič 47. domobraného práporu, seržant Gracián Püspöki vztýčil vlajku Panny Márie na vrchol budínskeho hradu. Görgey, i keď nebol mužom slov, vo vytržení vykrikoval: „Vpred! Tam veje maďarská trikolóra. Nech žije domobranec.“ Obsadenie budínskeho hradu bolo úspešné.

Medzi účastníkmi revolúcie a národoslobodzovacích bojov, čo sa týka rodiska, bolo 248 dôstojníkov a viac tisíc vojakov z územia dnešného Slovenska. Do skupiny 200 000 nováčikov, navrhutej Kossuthom a následne schválenej, poslala Tekovská župa 1800 mužov. Viacerí obyvatelia Svodova slúžili v rokoch 1848-49 v domobraneckej armáde. Píše o tom učiteľ János Duba, rodák zo Svodova presídlený do Maďarska, vo svojej publikácii Szódó.

Poznáme aj mená niekoľkých vojakov. Niekoľko poznámok: Sámuel Nagy bojo-

val v národoslobodzovacích bojoch do konca a vrátil sa aj domov. András Brányik sa zúčastnil vo viacerých bojoch. Svoje zážitky zapisoval na zadnú stranu rodinnej Biblie. Zapísal si, že sa zúčastnil bitky v Tekovských Lužanoch, pri obsadení Komárna, Budína, kde mu prestrelili čapicu. Zúčastnil sa kapitulácie vo Világosi. Po nej slúžil v Taliansku a po 12 rokoch vojenského pôsobenia sa vrátil domov. Nadporučík József Szobi bol v Pešti poslucháčom inžinierskeho štúdia, odtiaľ sa prihlásil za vojaka. Pri obliehaní Budína sa s viacerými svojimi druhmi prihlásil do čela obliehania. Bol medzi prvými na hradbách, v ruke s národnou zástavou, keď vstúpil do hradu, trafila ho nepriateľská guľka. Umrel hrdinskou smrťou na úsvite 21. mája 1849. Jeho pamiatku zachováva pamätník z červeného mramoru na dvore svodovského reformátskeho kostola. Na ňom nápis: „Na pamiatku nadporučíkovi Józsefovi Szobimu, hrdinsky zosnulému za slobodu vlasti pri obliehaní budínskeho hradu 21. mája 1849 postavili členovia tekovskej reformátskej cirkevnej obce. Narodil sa rodičom Mátyásovi Szobimu a Zsuzse Ónodi vo Svodove 30. júla 1824. Odpočíva na peštianskom cintoríne.“ Nápis je už ťažko čitateľný, bolo by potrebné ho obnoviť. Dúfam, že po dohode kompetentných k tomu v krátkom čase dôjde.

Ferenc Nyustyin

Pamätník vo Svodove

O zodpovednosti poslancov - bez snívania, ostávajúc na pôde reality

„Prevažnú časť našich samospráv charakterizuje striedanie vlád zostavovaných zo strán a nezávislých poslancov, ktorí sú schopní vytvoriť väčšinu. Poslanci sú tak niekedy vo väčšine a vládnu podľa dohodnutého a touto väčšinou schváleného rozvojového programu, alebo sa dostanú do opozičného postavenia kritikov väčšinovej vlády poslancov s ktorými sa nevedeli dohodnúť na spoločnom programe,“ čítam v aprílovom čísle našich novín názor pána primátora v článku Model širokej koalície v Želiezovciach. Neprekvapuje ma, lebo ako poslanec MsZ som si starostlivo spracovaný materiál už prečítal. Prekvapuje ma však, že svoj názor prezentuje širokej verejnosti. Nebezpečné správanie! Väčšina občanov totiž nečíta zákony, môže sa teda oprávnené domnievať, že to, čo primátor napísal a hovorí, je správne. Začnime vysvetlením pojmov. V decembri 2006 som si myslel, že to je zlý vtip aj odvtedy som si myslel, keď primátor hovoril o vládne, vládnutí, že to myslí v úvodzovkách. Takisto ako keď nás označil za ministrov. My, poslanci, sme si veľakrát prečítali zákon o obecnom zriadení č. 369/1990 a môžem tvrdiť, že ho dostatočne poznáme. Ale o vládne a vládnutí tam nie je ani slova. Ani v slovenskom, ani v maďarskom jazyku nevznikol výraz, ktorý by bol analógiou „vládnej strany“ na miestnej úrovni. Preto si na tejto úrovni ani opozíciu netreba predstavovať tak, ako v parlamente. Počas prerokovania bodu programu ho niektorí podporia, niektorí nie a keď jedna zo skupín zostane v menšine, mohli by sme povedať, že je v tom momente opozíciou. Radšej by som to nazval „boli prehlasovaní“, lebo z chvíľkovej odlišnosti názorov sa nevytvoria opozičné zoskupenia, kto v jednej

otázke hlasoval spolu s X-om, v druhej (na tom istom zasadnutí) bude možno hlasovať spolu s Y-om. V dnešnom železovskom zastupiteľstve to nezávisí od toho, kto je predstaviteľom akej strany alebo akú má národnosť.

Aby sa zastupiteľstvo mohlo dohodnúť na prijatí alebo odmietnutí rozvojového plánu, nie je potrebná vládna väčšina. Ak zastupiteľstvo je ľudsky tak dobre zložené, ako dnešné, v tom momente, keď vládne, teda podporí alebo odmietne návrh uznesenia, nikto nemôže čakať od poslanca (jedinca), aby zdvihol ruku poslúchajúc nariadenie strany alebo skupiny, keď sa s tým osobne nevie stotožniť. Ak by to tak bolo, stačilo by voliť strany a tie by podľa svojho uváženia delegovali do samosprávy „hlasovacie stroje“ vykonávajúce nariadenia strany. Ale – našťastie – to nie je tak.

Môžeme spomínať samosprávne systémy iných štátov a pán primátor to aj robí, keď píše, že vo Švajčiarsku poslanec po zvolení získa „vládny“ mandát, získava teda väčší manévrovací priestor, pričom za svoje rozhodnutia znáša osobnú zodpovednosť. Aj v Maďarsku funguje odlišný systém od nášho. Tam spolu s poslancami hlasuje aj primátor, poslanci majú úplne iné práva a povinnosti, ako u nás. Ale samosprávny systém na tejto úrovni nemáme právo meniť. „Nový systém“, nazývaný železovský model, môže byť lepší, ako dnešný slovenský, ale má obrovské bariéry, lebo musí fungovať pri zachovaní platných a existujúcich zákonov. Mohol by som považovať aj za urážajúce, že pán primátor slovné (ale asi aj písomne) nazýva zákonný model „starým“. Veď tým odkazuje ostatným samosprávam Slovenska, že fungujú podľa

starého, prekonaného modelu.

Najviditeľnejšou chybou tzv. železovského modelu je, že poslancov chce poveriť takými právami a povinnosťami, ktoré podľa súčasných zákonov nemôžu mať. Ako je možné čakať osobnú zodpovednosť poslanca, keď on nemôže byť vzatý na zodpovednosť? Netreba to miešať s tým, že je zodpovedný pred svojimi voličmi. (Brať na zodpovednosť a byť zodpovedný nie je to isté!) Poslanec ako jednotlivec nemôže dať pokyn ani primátorovi, ani pracovníkom úradu. Môže to urobiť iba v zbore, vo forme uznesenia a len smerom k mestskému úradu. Zákon 369/1990 jasne stanovuje práva a povinnosti poslanca samosprávy. Ani to nemáme právo meniť na lokálnej úrovni.

Ak by železovské MsZ bez zvyšku prijalo „železovský model“, podľa súčasných zákonov by mesto mohlo zostať nefunkčné v prípade, že poslanec (práčne a s námahou) vypracuje spolu s „koordinátorom“ MsÚ návrh, ale MsZ ho neprijme. Alebo v Želiezovciach by museli poslanci takýto materiál prijať? To by bol výsmech demokracie. A čo bude v nasledujúcom volebnom období? Čo sa stane, keď ani jeden z poslancov nebude rozumieť ekonomickým otázkam? Na koho zvalia zodpovednosť za ekonomiku?

Často citovaný zákon 369/1990 v 6. odseku 25. paragrafu hovorí, že „poslanec je povinný na požiadanie informovať voličov o práci svojej a zastupiteľstva“. Vyhoviem mnohých žiadostiam, keď napísaním tohto sa pokúsima sformulovať názor tých, ktorých nenadchol „železovský model“, snívajúci o osobnej zodpovednosti, ktorý však je vďaka absencii zákonného pozadia nezodpovedný.

Géza Horváth, poslanec MsZ

STREET FOTO

Regionálne osvetové stredisko v Leviciach pozýva širokú verejnosť na podujatie Fotomaratón – STREET FOTO, ktoré prebieha v rámci medzinárodného festivalu fotografie: DNI FOTOGRAFIE V LEVICIACH 2009. Súťaž sa môže zúčastniť každý fotograf, aj úplný začiatočník, ktorý vlastní digitálny fotoaparát.

Zraz je 16. 5. 2009 (sobota) o 10.00 hod. v mestskom parku pri soche M.R. Štefánika. Lektorom bude Jozef Sedlák, skúsený fotograf - vyučujúci na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave, ktorý vysvetlí, čo je street fotografia, jej základné pravidlá, ako ju fotografovať, kompozíciu v street fotografii... Vo večerných hodinách (o 19.00 hod.) v kaviarni Na kus reči bude vyhodnotenie celodenného snaženia účastníkov. Na víťazov najkrajších snímok, ktoré vyhodnotí lektor, čakajú zaujímavé vecné ceny.

Mestský úrad v Želiezovciach Vás pozýva na schôdzu, ktorej predmetom bude ozrejmienie zberu komunálneho odpadu a nakladanie s biologicky rozložiteľným odpadom v záhradkárskech osadách.

Schôdza sa uskutoční dňa 13. mája 2009 (streda) o 16.00 hodine vo veľkej sále Domu kultúry v Želiezovciach.

V záujme riešenia problému parkovania mesto pristúpilo k vybudovaniu dočasného parkoviska v centre. Pracovníci Eurospinnu začali s úpravou areálu koncom apríla, plocha pre 60 áut bude pre motoristov dostupná v polovici mája.
(ek, foto: šh)

Chráňme a zachovávajme si zvyky našich predkov V.

„Vstávaj dievča hore
sadíme ti máje,
ak hore nevstaneš
mája nedostaneš“.

Hneď prvá noc z 30. apríla na 1. mája, známa u nás ako „Filipo – Jakubská“, bola považovaná za noc čarodejníc. Strigóni pričarovali mráz na vinice, strigy zase ničili mladú zeleň. Po celom Slovensku považovali prvomájovú rosu za účinný liek proti bolestiam. Natierali sa ňou lišaje a umývali oči. Ak prvý májový týždeň pršalo, dážd bol predzvestou dobrej úrody. Za obdobie lásky a zrodu nového života sa považuje odpradáva mesiac máj. V zvykoch tohto obdobia má najvýznamnejšie postavenie májový strom – máj. Všetko živé, čo prišlo na svet v máji, malo sa zdarne vyvíjať. Máj staval mládenec dievčaťu, o ktoré sa uchádzal. U nás na dedine sme stavali ešte aj hlavný máj, spoločný dar mládencom všetkým dospelým dievčatám v noci pred prvým májom. V lese sme si vybrali rovnú vysokú jedľu alebo smrek a ten sme spoločne zoľali. Zbavili sme ho kôry a zelený vrcholec sme ozdobili pestrofarebnými stuhami, šatkou a uviazali sme na konár aj flašu pálenky. Postavenie takéhoto vysokého stromu nebola žiadna maličkosť. Najskôr sa musela vykopať hlboká jama, do ktorej sme máj zasadili. Stávali sme ho pomocou štyroch rebríkov, aby sa nezošmykol, neprevrátil a nespadol na nás. Postupne sme ho zdvíhali zo zeme

a z každej strany pridržali rebríkmi za ktorými boli aspoň štyria mládenci. Keď sme ho poriadne zasadili, upevnili, až potom sme rebríky odložili. Na stavení mája sa zúčastňovali všetci súci chlapi z dediny. Samozrejme, nesmela pri tom chýbať neodmysliteľná harmonika a dedinou sa ozýval spev mládenčov:

„Sadíme my máje
čo nám dajú za ne?
pálenky červenej
do krpky zelenej.
Máj, máj, máj zelený,
pod oblôčkom sadený“.

Prvého mája večer sa konala tanečná zábava – majáles. U nás sa máj rúcal až posledný májový deň. Ešte predtým sa snažili mládencom vyšplhať až hore a zobrať si flašku pálenky, nakoniec sa to vždy niekomu podarilo.

Verilo sa, že deti narodené v tomto mesiaci budú šťastné a tento mesiac je vhodný aj na uzatváranie sobášov. Gazdovia hovorili „studený máj v stodole raj“. V máji sú aj zamrznutí svätí: Pankrác, Servác, Bonifác a Žofia – vínko popíja, dobré lany dáva. V týchto dňoch zvyknú bývať ešte prízemné mrazy, preto priesady sadíme von na pole až po nich. Na Žofiu sme sadili lan a konope, ktoré boli potom husté a dlhé, ako jej vlasy. Na severe Slovenska sa považoval za najlepšie na sadenie fazule. Slúžil aj na predpovedanie počasia na nasledujúce obdobie.

Urban – patrón všetkých vinohradníkov. Stal sa ním asi

preto, lebo Urban, ktorý bol rímskym pápežom v rokoch 223 – 230 mal nielen rád víno, ale aj zakladal nové vinohrady. K povinnosti vojakov rímskych posádok sídlacích na našom území bolo sadenie vinnej révy. Naši predkovia potom vinice ďalej zveľaďovali. Všade, kde sa nachádzajú vinice v chotároch obcí, majú vinohradníci sochu svojho patróna – svätého Urbana, alebo aj malú kaplnku, pri ktorej sa slúžili bohoslužby. Kňaz potom chodil posviacať vinohrady a na večer bola veselica. V Modre ešte aj dnes prinášajú vinohradníci demizóny s vínom a koláčmi aj sv. Urbanovi a ponúkajú aj náhodných návštevníkov. Každý vinohradník má svoju chyžku, hajlok – loch, kde spracováva svoju úrodu a uskladňuje vínečko. Mali sme suseda vo vinohrade a ten vždy hovoril: „Je rozdiel vinicu milovať a vo vinici sa milovať“. Je to svätá pravda, vo vinici je ťažká lopota po celý rok. Mój starý otec Vítko bol kostolníkom a dodával omšové víno aj pánu farárovi. Do tohto vína sa nesmel pridávať žiaden cukor, ani voda. Pripravovalo sa z čistej vyľisovanej šťavy a cukornatosť bola taká, akú nám pánbožko a sniečko nadelilo. Nechalo sa vykysnúť a potom sa dvakrát stáčalo do čistého suda, ktorý bol určený iba na tento účel. Toto vínko používal farár v kostole na svätej omši pri obrade, ako krv Kristovu. Pre seba a rodinu robil starý otec víno zvlášť do iných sudov,

tam už pridával aj cukor a vodu. Pestoval väčšinou tieto odrody: konkordiu, burgundské, portugál, samorodák a otelo. Vinič striekal iba modrou skalicou. Za domom sme mali vysadený veľký ovocný sad a záhradu. Mal tam vysadené aj kríkové červené ríbezle. Preto prvé víno robieval ríbezľové, ale aj tu mal svoj fortieľ. Aby bolo ľahšie a chutnejšie, pridával vodnatejšie ale sladké čerešne. Na hody po svätej omši bol k nám pán farár vždy pozvaný na slávnostný obed. Mama podávala silný slepačí vývar s domácimi slížami, pečenú hus s lokšami. Poobede si chlapi aj s pánom farárom sadli do tieňa pod čerešňu na tradičný halierníkový mariáš. Popri hre politizovali a popíjali lahodný ríbezľák, ktorý najviac chutil pánovi farárovi.

Turíce – pomenovanie je odvodené od rožného statku, ktorému sme hovorili tur. Turičné zvyky sa viažu k vode, zeleni, dobytku a obilii. K zvykom, ktoré sa zachovali dodnes, patrí aj čistenie prameňov a studničiek v chotári. Ľudia verili, že človek, ktorý vyčistí aspoň jednu studničku, bude zdravý a svieži. Chorí prichádzali ešte pred svitaním, naberali si vodu z vyčistených prameňov do hlinených hrnčekov, krčahov a umývali si postihnuté miesta, alebo oplachovali deti. Handričky, ktorými si potierali choré miesta, zanechávali rozvešané na kríkoch a verili, že s nimi tam zanechali aj svoju chorobu.

Josef Beník

Pitnú vodu len z vodovodu!

OZ Formica na Svetový deň vody 22. marca umožnila miestnym obyvateľom bezplatnú analýzu studničnej vody. Peniaze na tento účel získalo združenie podaním úspešného projektu a dotáciou od mesta Želiezovce. Cieľom projektu bolo získať informácie o kvalite podzemnej vody na území mesta a pomôcť občanom v rozhodovaní, či piť vodu zo studne alebo iba z mestského vodovodu. Dotácia vo výške 830 eur postačovala na analýzu 23 vzoriek vody. Pri ich výbere sa dôraz kládol najmä na to, aby vzorky boli z rôznych lokalít, ulíc, všetkých mestských častí, s cieľom získať čo najkomplexnejší obraz o kvalite našich podzemných vôd. OZ Formica sa preto ospravedľňuje všetkým záujemcom, ktorí priniesli vzorku vody, ale pre obmedzené finančné možnosti ich vzorky neboli prevzaté.

V projekte poskytla spoluprácu firma Aquaseco, ktorá ponúkla 50% zľavu na analýzu vzoriek. Na základe protokolov o kvalite vody sa dá usúdiť, že ani jedna hodnotená vzorka nevyhovuje Nariadeniu vlády SR č. 354/2006 o pitnej vode, keďže vo všetkých vzorkách bola aspoň 2-násobne prekročená hodnota dusičnanov. Najhoršie výsledky mala vzorka zo Železničnej ulice, kde bola hodnota dusičnanov až 8 násobne vyššia. Vzorky z Vrbovej a Nábrežnej ulice mali zvýšený obsah železa a vzorky z Hviezdoslavovej a Dóžovej ulice obsahovali zvýšenú koncentráciu mangánu. Výsledky rozborov sú verejnosti sprístupnené v mestskej knižnici a na webovej stránke www.formica.estranky.sk, kde sú výsledky uvedené podľa jednotlivých ulíc.

OZ Formica

Deň narcisov 2009 bol úspešný

Deň narcisov už vnikol do povedomia našich občanov a je prospešné, že ho aj mladí aj starší ľudia podporujú. V našom meste a aj v širšom okolí bola táto akcia úspešná zapojením mnohých mladých dobrovoľníkov a priniesla výnos 4974,85 €.

Ďakujeme všetkým občanom a zvlášť mladým, že aj napriek nepriaznivému počasiu ochotne chodili po meste a okolitých obciach. Výnos z finančných darov bol odoslaný Lige proti rakovine SR a bude účelovo použitý na podporu programov prevencie, včasnej diagnostiky a liečby rakoviny.

MUDr. Stanislav Blaho,
spoluorganizátor Dňa narcisov

Želiezovský václavák 2

Prišla jar. Záhon ruží je na pôvodnom mieste. Druhého apríla bol ošetrovaný. Akoby sa nič nedialo. Zanedlho zakvitne.

Po pravej strane úseku Mierovej, od sporiteľne k obchodnému domu, autá v zóne zákazu státia neohrozene parkujú ďalej. Polícia nekoná. Nebezpečie kolízijských situácií narastá.

Poškodené vozidlo ponechajte na mieste. Zranenému poskytnite pomoc. Škodovú udalosť (nehodu) zdokumentujte, zabezpečte svedkov, privolaajte políciu. Aj po kolízii cyklistov s vpravo parkujúcim autom alebo idúcim vozidlom (autobus, kamión), ktoré cyklistov „tlačia“ pred sebou, alebo ich predbiehajú zľava. Na ostatných účastníkov cestnej premávky neberte ohľad tak, ako ani na vás ho neberie správca cestnej komunikácie a nečinný policajt. Nech vás obchádzajú kade sa dá, trebárs po ružovom záhone, chodníku alebo letecky. Škodu uhradí poisťovňa, náhradu vymôže od správcu komunikácie. Povinný ju vyplatí z našich daní.

Mali byť použité na dobudovanie infraštruktúry, opravu Sládkovičovej (nie iba opakovaných provizórnych a tým dielo predražujúcich riešení), Úzkej, výtlkov a droliaciach sa chodníkov v centrálnej mestskej zóne, intraviláne, rozvoj a estetizáciu mesta a nadstavbových rozvojových projektov. Magistrát nekoná. Možno sa pripravuje na svoju

ofenzívnu operáciu.

Mal by. Dvadsať rokov po revolúcii platí zamestnancov, zdôvodňujúcich, čo všetko a prečo sa nedá. Predkladajúcich nepravdivé údaje o dĺžke záhona a nákladoch na jeho odstránenie, pričom cena práce a materiálu klesá súbežne s narastajúcou naliehavosťou potreby riešenia. Zdokumentované. In: ŽS 10, 11/2008 a 1/2009. Toto je ďalší podnet. Ako priťažujúca okolnosť. Nedá sa. Lebo množstvo nezrealizovaných priorít a projektov. Nedá sa. Lebo „vyššie, širokorozchodné ambície“. Nedá sa. Lebo niektorí poslanci ako koordinátori... Nedá sa. Lebo systém riadenia a zodpovednosti... Nedá sa. Lebo dlh mesta. Nedá sa. Lebo ešte aj kríza! Do frasa! (Aspoň je sa (?) za čo skryť...) Blbosť.

Dalo sa. Zlikvidovať (slušne - delimitovať) kedysi slávnu nemocnicu. Dostať ju až na dno. Materiálneho, akčného, personálneho a mravného rozkladu a úpadku. V súlade so zákonom a etikou. Elegantly a kóšer. Vo „všeobecnom“ záujme. S následným profitom jednotlivcov a záujmových skupín. A ostatok vo forme dlhu „hodiť“ na hlavu mestu a jeho občanom. Brzdím. Neriešim. (Nechcem písať nič, čo by som neskôr nerád čítal...) Nedá sa. Lebo prvý občan mesta ostáva osamelý. Bez prednostky, opakovane i kontrolóra, množia sa poruchy v komunikácii, strety koncepcií a vízií...

Mediálna konfrontácia protagonistov mesta nič nerieši. Vyčerpáva a mína sa sama so sebou. Je kontraproduktívna. Mýli a zneisťuje občanov. Neprospeje ani „šedému mestu“. Nazývajú ho aj „železným“. A „oni“ čmárajú „to“ po fasádach.

Spravodajca „pamätá“ všeličo. Archív je v mestskej knižnici. Nedá sa. Ale už by sa konečne malo. Volebné obdobie prešlo do druhej polovice. Správa o stave mesta a odpočet činnosti, v riadne fungujúcom a demokratickom mestskej zriadení, sú samozrejmosťou. Bez osobitnej výzvy. Na stretnutí s občanmi. Priamo. Aby bezprostredne reagovali. Lebo priamo volili. Aby neboli potrební iba pred, ale i po voľbách. Aby boli počúvaní a akceptovaní.

Mesto však tzv. „municipálny

developing“ (to nie je nadávka), z pera šéfredaktora, čosi o rozvoji

mesta, ktorého duchom sa vyzbrojila uvedomelá pani (H.M.) pred plátaním diery v záclone sobášky, za čo jej patrí hlboké uznanie, nechytá ani „za rohy“, ba, už vôbec, ani len „za chvost“. Možno som tiež nepochopil. Iba sa obzerám okolo seba. A robím si svoju prácu. Ako nezávislý občan. Spravodajcu kupujem v novinovom stánku. Ako ostatní.

Vzhľad mesta vylepšujú prakticky iba podnikatelia v súvisi so svojím biznisom. Pribudol Lidl a drahý nájomný bytový dom, z ktorého mesto začne (dľa svojho zámeru) profitovať po splatení úveru neprofitujúcich nájomníkov. Nájomné je ich stratou. Nevratnou. Nastúpila kríza. A neplatiť bez práce. Mesto ich chce „riešiť“.

V ostatnom čase pribudli smerové šípky a tabule. Nedávno boli obnovené a doplnené lavičky v centrálnej zóne. Trvá nedostatok odpadových košov.

Mesto má prísť o záchranú zdravotnícku službu. Na mieste bufetu a vrátnice bývalého kórházu pribudne lekáreň. Mesto má tri. Štvrtá. Vraj v „obecnom záujme“. Zabudnite. Ide o lukratívny biznis. Neregulovaný. (Prečo nie v Mikule, vo Svodove?) Občan im je fuk.

Želiezovský spravodajca sa v dobrom zdraví a „dobrého žaludku žaživného“ dožíva sa desiateho roka. Medzi občanmi i poslancami sa teší úcte, vážnosti a potrebosti. **Mgr. Juraj Režo**

Inovácie už aj vo fyzike...

V súčasnosti prebiehajúca reforma školstva kladie na učiteľov omnoho vyššie nároky, než tie predchádzajúce. Je to najmä tým, že v tejto sú učiteľia jej spolutvorcami. Tvorba školského vzdelávacieho programu, inovatívne metódy vyučovania... Zvládnutie neľahkých úloh si od učiteľov vyžaduje neustále vzdelávanie. Pri tom sú nápomocné aj rôzne prednášky a konferencie, kde si učiteľia určitého predmetu vymieňajú skúsenosti a vzájomne sa inšpirujú.

Veľmi dobre si to uvedomujú metodici Školského úradu v Želiezovciach, preto pre učiteľov zo Želiezoviec a okolia takéto podujatia pripravujú. 16. apríla na ich pozvanie do ZŠ v Želiezovciach zavítal

pracovník Štátneho pedagogického ústavu v Bratislave Mgr. Peter Kelecsényi. Témou jeho prednášky boli inovatívne metódy vyučovania fyziky a tvorba školského vzdelávacieho programu.

RNDr. Rita Kováčová: „Našou snahou je vyjsť učiteľom maximálne v ústrety. Tentokrát im boli popri praktických skúsenostiach odborníka ponúknuté tri alternatívy škols-

kého vzdelávacieho programu šité priam na mieru každej školy v regióne.“

Mgr. Peter Kelecsényi patrí k popredným slovenským pedagógom, jeho prioritou je približovanie učiva žiakom využitím interaktívnych IT aplikácií a projekcie na dotykové plátno. Žiakom sa tak učivo približuje názornejším spôsobom, pretože preberanú problematiku vidia prehľadnejšie ako v praxi. Práve schopnosť sklbenia teórie s praxou robí jeho prednášky pútavými. Po

tej želiezovskej to skonštatovali práve vyučujúci fyziky zo širokého okolia, u ktorých prednáška zaznamenala priaznivý ohlas.

(šh)

Spomienka na jedného učiteľa

Čo som už dávno, ešte za jeho života mala urobiť, ale z rôznych príčin neurobila, teraz to chcem odčiniť, ak je to vôbec možné. Sledujúc dianie v našej spoločnosti, cítim, že práve teraz, na jar 2009 prišiel ten pravý čas pokúsiť sa oživiť postavu môjho prvého učiteľa, jeho vždy humánný prístup k nám, svojim vtedajším malým žiakikom. Jeho postoj ovplyvnil šťastí aj moju voľbu povolania.

V spomienkach sa musím vrátiť 60 rokov naspäť do minulosti. Spomenúť si na 1. september školského roka 1948-1949, keď som nastúpila do prvej triedy ľudovej školy v malej dedinke môjho detstva, vo Vyšnom nad Hronom, ktorej obyvateľstvo pred vojnou bolo čisto maďarské a pôsobila tam maďarská škola. Po roku 1945 bola založená ľudová škola s vyučovacím jazykom slovenským a do tejto školy mal 1. septembra prísť nový učiteľ.

V dedine sa hneď rozniesli správy: „Je čisto Slováč... Nevie ani slovo po maďarsky...“ Rodičia aj žiaci sa zľakli: „Aký bude? Bude nás trestať, biť?“ Je pravda, že predchádzajúci učiteľ, ktorý vedel trochu po maďarsky, bol veľmi nervózny a bil deti, hlavne

tie, ktoré mu nerozumeli...

V takomto očakávaní prišiel prvý september a my sme sa stretli zoči-voči s pánom učiteľom, Františkom Grausom. Stál pred nami sympatický, tmavovlasý, vysoký mladý muž, ktorý sa nám prihovárať rečou, ktorej sme vtedy my, maďarskí žiacikovia nerozumeli. Osemnásť až dvadsaťčlenný kolektív našej jednotriednej školy bol neobyčajne zmiešaný z hľadiska pôvodu, veku, jazyka, národnosti... Totiž v období od jesene r. 1945 do konca roka 1948 sa s obyvateľstvom mojej dediny udialo všetko zlo: vysídlenie, presídlenie, reslovakizácia, konfiškácia... Obyvateľstvo sa stalo heterogénnym zo všetkých hľadísk...

Ale vyučovanie sa začalo. Ja som od prvej chvíle obdivovala svojho učiteľa, dávala pozor na každé jeho slovo a túžila som po jeho uznaní. Uznania a pochvál sa od neho každému spravodlivo ušlo. Modré a červené včelíčky sa nám v žiackych knižkách len tak rojili.

Svoju pedagogickú prácu bral veľmi vážne, bol prísny, konzekventný a spravodlivý. Od každého vyžadoval veľkú pozornosť a disciplínu. Doteraz

obdivujem jeho organizáciu výchovno-vyučovacej činnosti pre jednotlivé „triedy“, 3 – 4-členné skupinky žiakov.

Pekne sme postupovali v osvojovaní si vedomostí. Keď sme si urobili svoje úlohy, mohli sme sa zapojiť do vyučovacej práce starších žiakov. Ja som sa tak začala učiť základy ruského jazyka od 3. ročníka spolu so štvrtákmi.

Náš pán učiteľ bol dobrý človek aj psychológ. Vedel sa vcítiť do duševného stavu svojich žiakov. Ja som mu doteraz vďačná, že ma pred ostatnými nestráňoval a nikdy nenaliehal, aby som na hodinách hudobnej výchovy sama spievala, keďže mi chýba hudobný sluch. Aby som sa necítila vyčlenená, vymyslel mi funkciu: vždy pred hodinou spevu ma vyzval, aby som išla do kabinetu po husle a po hodine ich znovu krásne uložila na miesto.

Po skončení 5. triedy sme dobre vedeli čítať, správne písať i počítať – po slovensky. Rodičia museli rozhodnúť o tom, čo bude s ich deťmi ďalej. Pre nás, Maďarov, bolo od začiatku jasné, že pokračovať v ďalšom štúdiu budeme na Základnej osemročnej škole s vyučovacím jazykom maďarským v Leviciach. Aj mňa dala moja matka zapísať do tej školy, ale to je už ďalší nezabudnuteľný príbeh, rozhodujúci v mojom živote.

Na konci júna sme sa rozlúčili s našou malou jednotriedkou, s pánom učiteľom Františkom Grausom, ktorý s nemalým vypätím síl dosiahol, že sme si osvojili základy vedomostí, ktorý v nás vypestoval aj túžbu po poznaní, lásku k čítaniu a to, aby sme sa vzájomne rešpektovali a vážili si jeden druhého.

Ružena Bíróová

MESTO ŽELIEZOVCE

PRIMÁTOR MESTA ŽELIEZOVCE

v súlade s § 4 ods. 1 zákona NR SR č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a § 5 zákona

NR SR č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov vyhlasuje

výberové konanie na obsadenie funkcií

- riaditeľa/ky Základnej školy, Mierová 67, Želiezovce
- riaditeľa/ky Základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským – Alapiskola, Komenského 1, Želiezovce-Zseliz
- riaditeľa/ky Centra voľného času, Ľ. Štúra 15, v Želiezovciach
- riaditeľa/ky Základnej umeleckej školy F. Schuberta, Ľ. Štúra 15, v Želiezovciach

Prihlášku a potrebné požadované doklady do výberových koní je potrebné zaslať, alebo osobne doručiť v uzatvorenej obálke s označením „VÝBEROVÉ KONANIE (označenie školy) – NEOTVÁRAŤ“ na adresu: **Mestský úrad Želiezovce**

SNP 2,

937 01 Želiezovce

Informácie o termínoch do kedy treba posilať prihlášky do jednotlivých výberových konaní a informácie o kvalifikačných predpokladoch, požiadavkách, potrebných dokladoch. Sú zverejnené na internetových stránkach Krajského školského úradu v Nitre, Mesta Želiezovce, úradných tabuliach mesta Želiezovce a na školách v Meste Želiezovce. V prípade otázok kontaktujte mailom na pavol.hostacny@zeliezovce.sk, alebo telefonicky na číslo **036/771 10 64**.

Produkty tradičnej čínskej medicíny

- očistenie organizmu od toxických látok
- produkty na chudnutie
- posilnenie imunitného systému

www.zarabajzdomu.sk/szabi/

(09-27)

Aktuálne termíny vývozu separovaného odpadu

Mestský úrad Želiezovce oznamuje občanom, že zber separovaného odpadu sa v tomto mesiaci uskutoční v dňoch:

- 25. mája z rodinných domov časti Svodov a Mikula,
- 26. mája z rodinných domov z ulíc: Záhradná, Hurbanova, Poľná, Fr. Kráľa, Orgovánová, Gorkého, Krátka, Tichá, Pionierska, Kossuthova, Kherndlova, Sacherova, Potočná, Vrbová, Školská, Štúrova, Jesenského, SNP (časť Želiezovce), Jarmočná a Cintorínska.
- 27. mája z rodinných domov z ulíc: kpt. Nálepku, Ružová, Mierová, Železničná, Hviezdoslavova, Adyho, Dózsova, Fučíkova, Schubertova, Úzka, Trzná, Petőfiho, Lipová, Nezábudková, Brezová, Agátová, Tulipánová, Narcisová, Nová, Poštová, Sládkovičova, Jilemnického, Hronská, Jókaiho a Zlatnícka.
- 28. a 29. mája z obchodov

S odvázaním začíname o 8. hodine ráno, preto vás žiadame, aby nezviazané vrecia s odpadom boli vyložené včas pred vaším domom.

Jozef Záhorský (15. apríla 1954)

Strely spravidla neustále ohrozovali jeho bránu, tak mal možnosť často sa zapájať do hry. Táto pravidelná záťaž skvalitňovala jeho hru. Dnes sa útočníci snažia všetky lopty doviest až do brány. Dávnejšie, keď sa strelec priblížil k šestnástke, dalo sa pripravovať na strelbu. Dobrý gólmán sa bránke cíti dobre vtedy, keď bombardéri súpera často strieľajú na jeho svätýňu. V našom seriáli o histórii športu sa prvýkrát zmieňujeme o brankárovi, ktorý svoje spomienky i dnes odovzdáva s nadšením. Jozef Záhorský si môže zaknihovať vzrušujúcu, rôznorodú kariéru. Narodil sa v krásnom údolí rieky Rimava, svoje detské roky prežil už v Levici-

Slovana, Interu, košíckému VSS či hráčom Brna, Ostravy, Teplic. Srdce ho však ťahalo do Levíc, kde od r. 1976 hral v divízii a Slovenskej národnej lige bol ústrednou postavou mužstva. V drese nášho mužstva účinkoval desať sezón, po zranení ukončil svoju aktívnu činnosť ako 42-ročný. Brankár svetového mena Gyula Grosics povedal kedysi o brankárskom umení: „Najdôležitejšia požiadavka je neustále pozorovanie hry, v brankárskom žargóne žitie s hrou. Je mimoriadne dôležité, aby bola dokonalá súhra medzi brankárom a obranou. Do popredia sa dostáva mnohostrannosť brankára, teda cit pre tempo, rýchlosť, odvaha, rozhodnosť, kopacia technika, cit pre loptu a správna technika skoku za loptou.“ Jozefa Záhorského stvoriteľ týmito vlastnosťami obdaril.

kom okrese, v Kráľovciach. V žiackom družstve Tlmač navyše zasvätil svoj život futbalu, potom svoj futbalový talent rozvíjal v mládežníckom družstve mesta na ľavej strane Hrona. Funkcionári Slovanu Bratislava si skoro všimli mladého talentovaného hráča, a tak sa dostal do jedného z obchodných a kultúrnych centier vtedajšieho Československa. Absolvoval strojnú priemyslovku a súpisníka družstva zvučného mena sa začínala jeho menom. V ročníku 1971/72 vyhrali dorastenecké majstrovstvá republiky, neskôr sa dostal aj do reprezentatívneho výberu do 21 rokov. Počas vojenských rokov účinkoval v Dukle Banská Bystrica v II. lige, kde bol brankárom č. 1. Splnilo sa mu veľké želanie, keď v ročníku 1975/76 si mohol obliecť dres prvoligovej Jednoty Trenčín a čeliť útočníkom pražskej Dukly, Sparty, Slávie, Bohemiansu, bratislavského

„Narodil som sa brankárom, v útlom veku sa rovesníci hrali, ja som cvičil a naháňal loptu. Učarila mi táto krásna vecička a môj vzťah k lopte trvá dodnes. Mojmimi vzormi boli tí, s ktorými som hrával. Jaro Červeňan trénoval v Banskej Bystrici a doslova mi postavil latku vysoko, keďže som musel preskočiť latku vo výške 155 cm so svojou výškou 181 cm. Palo Michalík a Rašto Vincúr ma naučili, ako chytať jedenástky. Od začiatku treba testovať súperových hráčov, keďže pravonohí strieľajú väčšiu pravú, ľavonohí do ľavej časti brány pri penaltách,“ začína do tajov brankárskeho umenia. V reprezentácii do 21 rokov hrali v Spliti kvalifikačné zápasy s NDR, Rakúskom a Juhosláviou. S domácimi uhrali nerozhodný výsledok, nasledoval penaltový rozstrel. Sieť za Jozefom zarezonovala päťkrát, navyše posledný náš strieľajúci Veselý prestrelil... Lepšie

sa mu spomína na chytenú 11-ku v Marcelovej v 92. minúte a že v SNL mal raz šnúru 9 stretnutí bez inkasovaného gólu. Rodina Záhorská je športovým spoločenstvom. Hlava rodiny je masérom našich hráčov, jeho manželka hrala v Gottwaldove (dnešnom Zlíne) a v reprezentácii hádzanú, dcéra vstúpila do maminých šlapají a hrala v hádzanárskej reprezentácii do 19 rokov, syn je po skončení aktívnej futbalovej dráhy manažérom dorasteneckých družstiev pri celoštátnom futbalovom zväze.

Rozprávali sme sa – chlapy sa priznávajú

V družstve Jednota Trenčín, v hornom rade siedmy zľava

– nie pri čiernej káve, ale vychladenom pive a o ďalších detailoch nostalgického rozhovoru možno prezradím niečo inokedy. Samozrejme z pohľadu gólmána. (ág)

Streľby každú druhú sobotu

Želiezovská strelnica zažila v poslednú aprílovú sobotu rušný deň, aké v ostatnom období prechádza častejšie. V ostatných mesiacoch prechádza postupnou obnovou, v jej areáli pribudla nová budova a vlni založený miestny strelecký klub Brok tiež prispieva k tomu, aby čo najmenej stála opustená. O udalostiach z posledného aprílového víkendu nás informoval správca strelnice Ernest Kováč:

„Dňa 25. apríla v dopoludňajších hodinách sa na strelnici konal úvodný výcvik členských kandidátov Okresnej organizácie Slovenského poľovníckeho zväzu v Leviciach, kedy sa kandidáti prvýkrát zoznamovali so zbraňami a učili sa ich zvládať.“

Poobede prebiehal tréning členov miestneho streleckého klubu Brok, založeného vlni v marci pri Okresnej organizácii SPZ v Leviciach. Vedúcim klubu je Július Gráf.“

Okrem členov klubu a poľovníkov si

môžu prísť zastreliť aj nečlenovia, zaujímajúci sa o strelbu z brokovnice, a to každú nepamätnú sobotu popoludní od 14:00 do 18:00 hod. Sériu 25 výstrelov trapom vyjde na 5 eur, okrem nábojov, dodal správca, ktorý považuje za dôležité, aby si športová strelba získala v meste publicitu a nových fanúšikov. (íc)

FUTBAL

Majstrovské zápasy MŠK Želiezovce

Oblasťné majstrovstvá - Levice

Nový Tekov – Želiezovce	1:4 (1:2)
Páchnik M. 2, Újváry, Marsal	
Želiezovce – Plášťovce	3:2 (1:1)
Páchnik M., Porubszky, Janšík	
Kozárovce – Želiezovce	0:1 (0:0)
D. Šteško	
Želiezovce – Čajkov	2:0 (0:0)
Páchnik P., Marsal	

Dorast V. liga – Východ

Bánov – Želiezovce	1:3 (1:2)
Dobias, Szabó, Németh	
Želiezovce – Kolárovo	4:0 (3:0)
Rotik 2, Dobias, Szabó	
Tekovské Lužany – Želiezovce	0:5 (0:2)
Szabó 2, Hornyák 2, Bencsik	
Želiezovce – Kmeťovo	5:2 (4:0)
Dobias 2, Rotik, Szabó, Tóth	

Starší žiaci III. liga – Juh

Tvrdošovce – Želiezovce	4:0 (1:0)
Nové Zámky – Želiezovce	8:0 (6:0)
Želiezovce – Šaľa B	5:2 (2:1)
Rupek 3, Koteles 2	
Dunajská Streda – Želiezovce	4:0 (2:0)

Mladší žiaci III. liga – Juh

Tvrdošovce – Želiezovce	11:1 (4:1)
Sokol	
Nové Zámky B – Želiezovce	6:3 (3:3)
Kuruc 2, Sokol	
Želiezovce – Šaľa B	2:4 (2:1)
Klimaj 2	
Dunajská Streda – Želiezovce	5:0 (2:0) (nyf)

A zselízi magyar tanítási nyelvű óvoda

pályázatot hirdet

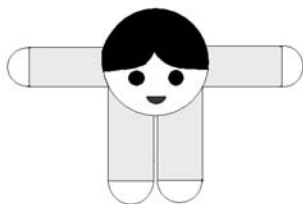
Nevezze el logókat! címmel

az óvoda által kiválasztott logó elnevezésére, amelybe bárki bekapcsolódhat.

Kérjük, a javasolt elnevezést, valamint a beküldő nevét, címét és telefonszámát tartalmazó pályázatokat juttassák el levélben (lezárt borítékban személyesen vagy postán a következő címre: **MŠ s vyučovacím jazykom maďarským, SNP 9, 937 01 Želiezovce**), vagy e-mailben (msvjm@zoznam.sk) küldjék el 2009. június 15-ig.

A pályázatot az óvoda pedagógusaiból, a szülői szövetség és az iskola-tanács tagjaiból álló bizottság bírálja el. A győztes pályázat beküldője értékes ajándékban részesül.

A pályázat eredményeit 2009. június 29-én, a ballagás napján hirdetik ki.

Materská škola s vyučovacím jazykom maďarským v Želiezovciach

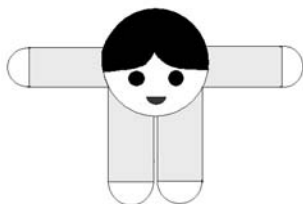
vyhlasuje súťaž s názvom

Pomenujte naše logo!

pre všetkých záujemcov o pomenovanie nového loga materskej školy. Súťažné práce obsahujúce návrh názvu loga, meno, adresu a telefónne číslo odosielateľa doručte listom (osobne alebo poštou na adresu: **MŠ s vyučovacím jazykom maďarským, SNP 9, 937 01 Želiezovce**) alebo e-mailom (msvjm@zoznam.sk) do 15. júna 2009.

Zaslané súťažné práce vyhodnotí komisia zložená z pedagógov MŠ, členov združenia rodičov a školskej rady. Autor víťazného návrhu bude odmenený hodnotným darom.

Prezentácia výsledkov súťaže sa uskutoční 29. júna 2009 pri príležitosti rozlúčky so škôlkou.

A Zselízi Városi Hivatal meghívja Önöket 2009. május 13-án, szerdán délután 16.00 órakor a helyi művelődési otthon nagytermébe, ahol a kiskertek területén folyó kommunálhulladék-gyűjtésről és a kerti biológiai hulladék kezeléséről kaphatnak tájékoztatást.

Želiezovský spravodajca

Vydáva: Samospráva mesta Želiezovce

Číslo registrácie: EV 3292/09

Šéfredaktor: Ladislav Levický

Jazyková úprava: RNDr. Géza Horváth, Štefan Hečko

Kontakt: Mestský úrad Želiezovce, SNP 2, tel. 036/772 11 70, e-mail: 93701@pobox.sk

Tlač: LVT Levice

Názory uverejnené v novinách nemusia odzrkadľovať stanovisko redakcie.

Zselízi Hírmondó

Kiadó: Zselíz Város Önkormányzata

Nyilvántartási szám: EV 3292/09

Főszerkesztő: Levický László

Olvasószerkesztők: RNDr. Horváth Géza, Štefan Hečko

Szerkesztőség: Zselízi Városi Hivatal, Sznf u. 2, tel. 036/772 11 70, e-mail: 93701@pobox.sk

Nyomda: LVT Léva

A lapban közölt vélemények nem feltétlenül tükrözik a szerkesztőség véleményét.

Kronika - Krónika

Prišli na svet

2. 4. Nikolas Lakatoš (Želiezovce), 3. 4. Bibiana Veselovská (Želiezovce), 6. 4. Dominik Macháček (Želiezovce), 7. 4. Dominik Szakács (Želiezovce), 29. 4. Vanda Pizúrová (Želiezovce)

Sľúbili si vernosť – Házasságot kötöttek

18. 4. Ján Szalma (Želiezovce) – Galina Riesinger (Želiezovce), 2. 5. Imrich Horváth (Želiezovce) – Tímea Mravíková (Hronovce)

Gratulujeme - Gratulálunk

50

Miroslav Herian	01. 05.
Erika Bagalová	06. 05.
Milan Lupták	09. 05.
Vojtech Nagy	21. 05.
Katarína Kajtárová	27. 05.
Irena Molnárová	27. 05.
Zlatica Kóšová	31. 05.

60

Jozef Adamcsek	01. 05.
Mária Pliešovská	02. 05.
Alexander Šarovecký	02. 05.
Mária Jonášová	04. 05.
Tomáš Badin	10. 05.
Ján Pokoracký	12. 05.
Helena Bednárová	12. 05.
Ján Zatyko	16. 05.
Eva Hečková	18. 05.
Eva Herzová	21. 05.

70

Magdaléna Sokolová	04. 05.
Ladislav Vavro	13. 05.

80

Valéria Balogová	11. 05.
Irena Baluchová	27. 05.
Mária Farkašová	27. 05.
Valéria Tóthová	28. 05.

Opustili nás – Elhunytak

7. 4. Zuzana Patkóšová (Želiezovce, 85 r.), 11. 4. Helena Reznicecková (Čata, 94 r.), 16. 4. Mikuláš Lázok (Želiezovce, 86 r.), 17. 4. Juraj Gombár (Želiezovce, 78 r.), 18. 4. Štefan László (Želiezovce, 47 r.), František Demianič (Želiezovce, 67 r.), 25. 4. Judita Huszáriková (Čata, 89 r.), 29. 4. Juliana Laisznerová (Želiezovce, 78 r.), Valéria Szimondelová (Želiezovce, 84 r.), 4. 5. Koloman Kicsindi (Sikenica, 83 r.)

CHRYZANTÉMA ŽELIEZOVCE**Prečo platiť viac?****Pohreby už od 249 € (7501 Sk)**

Pohreby v cintorínoch
v Želiezovciach, Mikule, Svodove – 20% zľava
Bude našou veľkou ct'ou dôstojne sa postarať o

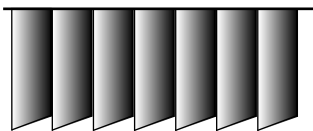
Vášho zosnulého
Mikuláš Konopka
Chryzantéma
SNP 15

Stála pohotovosť: 0915 667 413

(09-28)

Ž a l ú z i e**▪ Horizontálne a vertikálne látkové**

- exteriérové
- medziokenné
- interiérové

▪ Protihmyzové sieťky**▪ Silikónové tesnenie okien a dverí****▪ Plastové zhrňovacie dvere**

(04-2)

LUNAP - NÉMETH 036/773 91 91 0905 42 00 44**Vykupujem starožitnosti
rôzneho druhu**

napr. nábytok (aj v poškodenom stave), obrazy,
hodiny, porcelán, striebro, lustre, šable, bodáky
a iné zbrane.

Platím v hotovosti.**036/622 35 96, 0903 439 094****Felvásárolok mindenféle régiséget**

pl. bútor (sérült állapotban is), képeket, órákat,
porcelánt, ezüstöt, csillárokat, kardokat, szuro-
nyokat és egyéb fegyvereket.

(04-3)

Készpénzben fizetek.

Kvalifikovaná nemčínárka výhodne doučuje a prekladá nemčinu.

Tel. 0905 309 537

(09-30)

Súrne hľadáme traktoristu na lesný traktor s navijakom a na vývoznú
súpravu na práce v lese. Tel. 036/771 23 24

(09-31)

Sürgösen traktoristát keresünk fakitermeléshez erdészeti traktorra.

Tel. 036/771 23 24

(09-32)

Predám chatu v Želiezovciach, pri strelnici s veľkým pozemkom. Kon-
takt: 0904 302 552

(09-33)

ZBER POKOSENEJ TRÁVY!!!

Mestský úrad Želiezovce oznamuje občanom, že zberné miesto
na pokosenú trávu zo záhrad a dvorov je zriadené v areáli Eurospinnu,
s.r.o., Schubertova ul. 45/a (areál bývalého VEPOS-u) každú sobotu
od 15.00 do 17.00 hod. až do odvolania.

Pokosená tráva nesmie obsahovať konáre, vetvičky alebo odpadky,
napr. papier, PVC, železo a pod.!!!

FRISSEN KASZÁLT FŰ GYŰJTÉSE!!!

A Zselízi Városi Hivatal értesíti a lakosságot, hogy a kertekben és
udvarokban frissen kaszált fű gyűjtőhelyét az Eurospinn kft. székhely-
én, a Schubert u. 45/a sz. alatt (a valamikori Vepos-udvarban) hozták
létre. A gyűjtés szombatoként 15.00-tól 17.00 óráig folyik.

A fűben nem lehetnek ágak, gallyak sem egyéb hulladék, például papír,
műanyag, vas, stb.!!!

STOLÁRSKE PRÁCE**SUPER CENY!**

- brány
- samonosné schody
- prekrytie bet. a oceľ. schodov
- vstavané skrine
- kuchyne na mieru
- návrh a realizácia interiérov
- detské izby snov

exteriérové konštrukcie

- altányky
- pergoly
- záhradné domčeky
- víkendové chatky
- domček na náradie
- drevené garáže
- prístrešky a prístavby
- drevené domy
- terasy
- detské ihriská

(09-29)

tel. 0905 424 331**Kníhkupectvo pri Mestskej knižnici
(☎7711000) ponúka:****GRILOVANIE**

Bratislava, Slovart 2009, 224 str., 13,24 €

Najchutnejšie jedlá, marinády, prílohy a dezerty. Kuchárska kniha
na leto pre všetkých.

Hybenová, L. - Strkáčová, J.: **BYLINKY a liečiteľské rady od
Julky pre deti**

Žilina, Borgis 2009, 225 str., 15,23 €

Liečiteľské rady odovzdáva s láskou stovkám chorých detí na
rôzne choroby.

HÁDAJKO

Senica, Arkus 2009, 32 str., 0,86 €

Hlavalomy, dopliňovačky pre šikovné deti. Témy: vesmír, dračí
zub, piráti, faraón a p. Kto by to nechcel vyriešiť!

kniznicazeliezovce@kredit.sk

**A Városi Könyvtár könyvkereskedésének
(☎7711000) ajánlata:**

**D. Pagels: 100 dolog, amire mindig emlékezni kell, és 1, amit
sosem szabad elfelejteni**

Budapest, Alexandra 2009, 64 old., 9,59 €

Versek az életről, jókívánságok szeretteinknek-ajándék balla-
gáshoz.

Boruzs: REJTVÉNYLEXIKON

Debrecen, Kheiron 2009, 591 old., 6,27 €

Új rejtvénylexikon, praktikus rejtvényfejtés mindenkinek.

HANNAH MONTANA

Rémálom a Hannah utcában.

Budapest, Egmont 2008., 135 old., 5,28 €

Sztár, vagy egy kedves lány a szomszédból? Olvassák és megtud-
ják.

Záhorský József (1954. április 14)

A lövészek általában állandóan záporoztak a kapujára, s módja volt a játékba gyakran beavatkozni. Ez a rendszeres megterhelés is elősegítette játékát. Ma a csatárok mindent be akarnak vinni a kapuba. Régen, ha a gólvágó a tizenhatos közelébe került, már el lehetett készülni a lövésre. A jó kapus akkor érzi magát jól a kapuban, ha az ellenfél bombázói sokat lőnek kapura. Sporttörténeti sorozatunkban először írunk kapusról, akinek visszaemlékezéseiben még mindig ott izzik az az ételés forrása. Záhorský József izgalmas, fordulatokban bővelkedő pályafutást tudhat maga mögött. Bár a Rima folyó gyönyörű völgyében született, a meghitt gyermekevéket már a lévai járásban, mindenekelőtt Kiskéren töltötte. A garamtölmácsi diákcsoportban jegyezte el magát végérvényesen a focival, majd ugyancsak a Garam bal partján fekvő település ifjúsági közösségében kamatoztatta tudását. A pozsonyi Slovan akkori szakvezetése hamar felfigyelt kivételes tehetségére és az ország egyik meghatározó kulturális és kereskedelmi központjába került. Elvégezte a

első ligás trencsényi Jednota kapusmezét ölthette magára, s a prágai Sparta, Dukla, Slávia, Bohemians, a pozsonyi Slovan és Inter, a kassai VSS, vagy a brünni, teplicei és ostravai csapatok játékosai-val nézhetett farkasszemet. A szíve azonban visszahúzta őt Lévára, ahol 1976-tól a divízióban és a Szlovák Nemzeti Ligában szereplő együttes meghatározó alakjává vált.

Városunk színeiben tíz éven keresztül szerepelt, s lovaglóizom-sérülése miatt negyvenkét évesen fejezte be aktív labdarúgó-pályafutását. A kapus-játék fortélyairól az alábbiakat nyilatkozta egykoron Grosics Gyula: „Legfontosabb követelmény a játék állandó figyelemmel kísérése, kapusnyelven együttélés a játékkal. Előfeltételként nagyon lényeges, hogy jó legyen az összhang a kapus és a védelem tagjai között. Előtérbe kerül a kapus sokoldalúsá-

egyeselek háritásának titka. A mérkőzés elejétől tesztelni kell az ellenfél játékosait, hiszen a jobb lábasak általában a kapu jobb felébe továbbítják a labdát a büntető során, a bal lábasak pedig épp ellenkezőleg” – avat be a rejtélyekbe beszélgetőtársam. A 21 évesek válogatottjában Splitben játszottak selejtezőket az EB-re való kijutásért az osztrákokkal, az NDK-val és a jugoszlávokkal. A házigazdákkal vívott sorsdöntő összecsapás döntetlennel végződött, s jött az öt büntetőrúgás. A Józsi által féltve őrzött kapu hálója öt alkalommal rezdült meg, s ráadásul utolsó lehetőségként Veselý is fölé

bombázott... Örömteliblek emlékei között tartja viszont nyilván, hogy a zselízi szereplése során a 92. percben Marcelházán háritott egy tizenegyes (lehet hogy csak azért, mert balra jobban tudott vetődni), s hogy a Szlovák Nemzeti Ligában kilenc mérkőzésen nem kapott gólt. A Záhorský család igazi sportközösség. Maga a családfő felnőtt labdarúgóink gyűrője, felesége annakidején gottwaldovi (ma Zlín) színeiben válogatott kézilabdázó volt, a lánya is édesanyja nyomdokaiba lépett, és a 19 évesek válogatottjában kézilabdázott, fia pedig az aktív labdarúgást befejezve jelenleg az ifi csapatok menedzsere a legfelsőbb futballszövetségben.

Riportalanyommal hosszan elbeszélgettem még, férfiasan bevallva nem gözölgő feketekává, hanem jéghideg sör mellett, s nosztalgikus eszmecserénk további részleteiről egyszer majd beszámolok. Természetesen elsősorban a sikeres hálóőr szemszögéből. (ág)

A 21 évesek válogatottjában (első sor balról az első)

gépipari középiskolát, és a nemes veretű ifjúsági csapat összeállítása az ő nevével kezdődött. Az 1971/72-es idényben társaival csehszlovák ifjúsági bajnokságot nyert, ezt követően pedig a huszonegy évesek között válogatott is lett. Katonaévei során a beszercebányai Dukla II. ligában közreműködő gárdája első számú kapusává vált. Nagy vágya teljesült, amikor az 1975/76-os idényben az

ga, vagyis a megfelelő ütemérzék, gyorsaság, bátorság, határozottság, rúgótechnika, gömbérezék és a vetődés megfelelő technikája”. Záhorskýt a teremtő megáldotta a felsorolt tulajdonságokkal.

“Kapusnak születtem, kiskoromban a barátaim játszottak, én viszont tornáztam és a labdát kergettem. Elbűvölt ez a gyönyörű, rugalmas játék-szer és a labda iránti vágyakozásom ma is tart. Azok voltak a példaképeim, akikkel együtt dolgoztam. Jaro Červenán Beszercebányán edzett, és a szó szoros értelmében magasra tette számomra a mércét, hiszen százötvenöt centiméteres léct kellett átugranom a magam száznyolcvanegy centijével. Palo Michalik és Rasťo Vincúr arra tanítottak meg, mi a tizen-

Lövészet minden második szombaton

A zselízi lőtérén mozgalmas volt az utolsó áprilisi szombat, ám ilyen mozgalmas napból az utóbbi időben több van. Néhány hónapja kezdődött el a lőtér megújulása, a terület bejárathoz közeli sarkában például egy új épület áll. A tavaly létrehozott helyi Brok lövészklub tagjai is gondoskodnak arról, hogy minél több alkalommal teljen meg élettel a lőtér. Az utolsó áprilisi hétvége történeteiről a terület gondnoka, Kováč Ernő tájékoztatta lapunkat:

„Április 25-én délelőtt a Szlovák Vadászszövetség Lévai Területi Szervezete rendezett lövészetet az újonnan jelentkező vadászok számára. Ezen a bevezető foglalkozáson a jelentkezők megtanulhatták a fegyverek kezelését, és először vettek részt lögyakorlaton.

Délután a Szlovák Vadászszövetség Lévai Területi Szervezete mellett létrehozott zselízi Brok lövészklub tagjai tartottak lögyakorlatot. A klub vezetője Gráf Gyula.”

A klubtagok és a vadászok mellett más érdeklődők részt vehetnek a sörtes puskás lövészetben, minden páratlan szombaton 14:00-tól 18:00 óráig. Egy 25 szériás trapplövészet ára

5 euró sörtek nélkül, mondta el a gondnok, aki fontosnak tartja, hogy a sportlövészet nagyobb nyilvánosságot és több sportszerető érdeklődőt kapjon. (ic)

A zselízi csapatok

bajnoki eredményei

Területi bajnokság – Léva

Nový Tekov – Želiezovce	1:4 (1:2)
Páchnik M. 2, Újváry, Marsal	
Želiezovce – Plášťovce	3:2 (1:1)
Páchnik M., Porubszky, Janšík	
Kozárovce – Želiezovce	0:1 (0:0)
D. Števkó	
Želiezovce – Čajkov	2:0 (0:0)
Páchnik P., Marsal	

Ifjúsági csapat V. liga – kelet

Bánov – Želiezovce	1:3 (1:2)
Dobias, Szabó, Németh	
Želiezovce – Kolárovo	4:0 (3:0)
Rotík 2, Dobias, Szabó	
Tekovské Lužany – Želiezovce	0:5 (0:2)
Szabó 2, Hornyák 2, Bencsik	
Želiezovce – Kmeťovo	5:2 (4:0)
Dobias 2, Rotík, Szabó, Tóth	

Diákcsoport – felső kat., III. liga – déli cs.

Tvrdošovce – Želiezovce	4:0 (1:0)
Nové Zámky – Želiezovce	8:0 (6:0)
Želiezovce – Šaľa B	5:2 (2:1)
Rupek 3, Kóteles 2	
Dunajská Streda – Želiezovce	4:0 (2:0)

Diákcsoport – alsó kat., III. liga – déli cs.

Tvrdošovce – Želiezovce	11:1 (4:1)
Sokol	
Nové Zámky B – Želiezovce	6:3 (3:3)
Kuruc 2, Sokol	
Želiezovce – Šaľa B	2:4 (2:1)
Klimaj 2	
Dunajská Streda – Želiezovce	5:0 (2:0) (nyf)

Emlékezés egy Tanítóra

Amit már régen, még életében el kellett volna mondanom, de sajnos gyarló emberi okok miatt elmulasztottam, most szeretném valahogy jóvátenni.

A társadalomban zajló eseményeket figyelve úgy érzem, hogy éppen most, 2009 tavaszán jött el az ideje annak, hogy azt az emberséges, megértő magatartást, amit falusi tanítóként annak idején irántunk, kisdíákjai iránt tanúsított, és ami részben meghatározta az én pályaválasztásomat is, megpróbáljam felidézni.

Gondoláiban vissza kell mennem 60 évet, az 1948/49-es tanév szeptemberébe, iskolakezdésem első évébe, amikor a Lévai járásbeli Nagyod (Vyšné nad Hronom), gyermekkorom kis faluja, a háború előtt teljes mértékben magyar ajkú kisközség 1945 után nyílt szlovák tanítási nyelvű népiskolája új tanítót kapott. „...Tiszta szlovák... egy szót sem tud magyarul...valahonnan északról jött, stb.” – terjedtek a hírek azonnal. Magyar szülő, gyerek nagyon megszeppent: „Mi lesz? Hogy lesz? Ő nem tud magyarul egy szót sem, mi meg nem értünk szlovákul... Milyen lesz? Büntetni, verni fog?” Az igaz, hogy az előző tanító tudott magyarul is egy kicsit, de az meg – a gyerekek elmondása szerint – „ideges” volt, verte is őket...

Ilyen izgalmak között jött el szeptember elseje, és végre szemtől szembe találkozhattunk František Graus tanító bácsival... Jóképű, magas, barna, hullámos hajú fiatalember állt előttünk, és beszélt hozzánk olyan nyelven, amit mi, magyar nyelvű kisdiaokok nem értettünk akkor. Az egy tantermes kis népiskola 18–20 fős diáksága nagyon heterogén volt életkor, nyelv, nemzetiség, vallás tekintetében egyaránt. Ugyanis 1945 őszétől 1948 végéig minden rossz megtörtént kis falum lakosságával: lezajlottak a ki- és betelepítések, a reszlovakizáció, a vagyoneklobzás – a lakosság nagyon összekeveredett minden szempontból...

De a tanítás elkezdődött...

En kezdettől fogva lelkesedtem a tanító-mért, figyeltem minden szavát, igyekeztem kiérdemelni elismerését. A tanító bácsi nem is fukarkodott dicsérettel, ellenőrzőnkben csak úgy szaporodtak a kék ill. piros „méhecskék”...

Nagyon komolyan vette igényes munkáját, szigorú volt, következetes és igazságos. Figyelmet és főleg nagy fegyelmet követelt mindenkitől. Mesteri módon szervezte meg az egyes „osztályok”, 3-4 fős csoportok oktató-nevelő foglalkoztatását.

Szépen haladtunk előre a tudásgyarapí-

tás útján. Sokat tanultunk egymástól is. Aki kész volt a saját feladatával, odafigyelhetett a felsőbb osztályosok tevékenységére. Én így voltam az orosz nyelvvel: 3. osztálytól kezdve tanulhattam a nagyobbakkal együtt.

Graus tanító bácsi jó ember volt és jó pszichológus. Bele tudta magát képzelni a szorongó kisdíák lelkiállapotába. En külön hálás voltam neki, hogy felmérvén zenei adottságaimat énekórán sosem kényszerített arra, hogy egyedül énekeljek. Helyette kinevezett „szertár- és hegedűfelelősnék”, hogy azért én is hasznosnak érezzem magam.

Az 5. osztály végén helyesen tudtunk írni, jól olvasni, számolni – szlovákul. Szüleinknek dönteniük kellett a hová továbbról. Egyetlen pillanatig sem volt kétséges, hogy mi, magyarok a Lévai Magyar Tannyelvű Nyolcéves Alapiskolában folytatjuk tanulmányainkat. Édesanyám oda íratott be engem is, de ez már egy másik, feledhetetlen, az életemet meghatározó történet...

Június végén elbúcsúztunk egymástól, a nagyodi kisiskolától, František Graus tanító bácsitól, aki nem kis fáradtsággal elsajátíttatta velünk a tudás alapjait, de a tudásszomjat, az olvasás szeretetét, a másik ember elfogadását, megbecsülését is belénk nevelte.

Dr. Bíró Béláné

A zselízi Vencel tér 2

Itt a tavasz. A rózsaágyás a helyén maradt. Április 2-án gondozták. Mintha mi sem történne. Rövidesen kinyílnak a rózsák.

A Béke utca jobb oldalán a takarékpénztártól az üzletközpontig továbbra is tilosban parkolnak a gépkocsik. A rendőrség nem lép. Az összeütközések veszélye egyre növekszik.

A károsodott gépkocsit hagyja a helyszínen! A sebesülteknek nyújtson elsősegélyt! A keletkezett kárt (balesetet) dokumentálja, biztosítson szemtanúkat, hívja a rendőrséget! Akkor is, ha kerékpáros ütközik a tőle jobbra parkoló autóval, vagy mozgó járművel (autóbusz, kamion), amelyek „nyomják” maguk előtt a kerékpárost, esetleg balról előzik.

A forgalom többi résztvevő-

jével ne foglalkozzon, ahogy önnel sem foglalkozik a közútfenntartó és a tetlen rendőr! Előzzenek, ahol lehet, akár a virágágyáson, járdán, repülve! A kárt fizeti a biztosító, amely a közútfenntartótól hajtja be a biztosítási díj fedezetét. A kötelezett a mi adóinkból fizeti ki azt.

Adóinkból inkább az infrastruktúrát építhetnék, a Sládkovič utcát (és nemcsak folyton ideiglenes, a végső árat drágító megoldásokkal), a Szoroskát, a kátyúkat, a málló városközponti járdákat javíthatnák, fejleszthetnék és esztétikailag javíthatnák a várost, fejlesztési projekteket készíthetnének. A valószínűleg offenzív operációra készü-

Kellene. Húsz évvel a forradalom után azért fizeti alkalmazottait, hogy megmondják, mit miért nem lehet. Akik igaztalan adatokkal szolgálnak a virágágyás hosszáról és felszámolásának költségeiről, miközben a munka és a felhasznált anyag ára

arányosan csökken a megoldás szükségességével. Dokumentálva. (In: ZSH 2008/10, 11, 2009/1.) Ez újabb ösztönzés. Súlyosbító körülmény.

Nem lehet. Mert egy csomó megvalósítatlan prioritás és projektum van. Nem lehet. Mert „magasabb, hosszú távú ambíciók”. Nem lehet. Mert néhány képviselő és koordinátor... Nem lehet. Mert vezetési és felelősségi rendszer... Nem lehet. Mert városi adósságok vannak. Nem lehet. Mert válság van! Francia! (Legalább tudunk (?) mi mögé bújni...) Butaság!

Lehetett. Likvidálni (udvariasabban – átruházni) a valaha szebb napokat élt kórházat. Fénkre küldeni, az anyagi, tevékenységi, személyzeti és erkölcsi hanyatlásba. A törvény és az etika kereteiben. Elegánsan és kóser módon. „Közérdekből.” Egyének és csoportok nyeréskedésével. A maradék „adósság” formájában a városra és lakosaira szállt. Fékezek. Nem foglalkozom vele. (Nem szeretnék olyasvalamit leírni, amit később nem szívesen olvasnék...)

Nem lehet. Mert városunk első számú polgára elhagyott. Előljáró, ismételen föllenőr nélkül, gyarapodnak a kommunikációs zavarok, ütközések a koncepciókban és víziókban...

A résztvevők konfrontációja nem old meg semmit. Erőt emészt fel és célt téveszt. Kontraproduktív. Téveszti és bizonytalanná teszi a lakosokat. Nem használ a „szürke városnak” sem. Van aki „vasvárosként” emlegeti. „Ök” a homlokzatokra

firkálják „ezt”. Hírmondónk mindenfélére „emlék-szik”. A könyvtárban van archívum.

Nem lehet. De végre már lehetne. A választási időszak második feléjébe lépett. Rendesen működő demokratikus városi rendszerben nyilvánvaló, hogy ilyenkor beszámolnak az aktuális helyzetről. Külön felhívás nélkül. Lakossági fórumon. Szemtől szembe. Hogy lehetőség nyíljon közvetlenül reagálni. Ahogy közvetlenül választottunk. Hogy ne csak a választások előtt, hanem utánuk is szükségeseleg legyünk. Hogy hallgassanak és hallgassanak meg.

A város azonban a valahogy nem „kapaszkodik” ama városi fejlődéshez, amelynek szellemében az öntudatos H. M. bevarrta az esketőterem függönyét, amiért elismerés illeti.

Talán nem értettem meg. Csak bámulok. És teszem a dolgom. Mint független polgár. A Hírmondót újságárusnál veszem. Mint a többiek.

A városképet csupán a vállalkozók javítják tevékenységük keretében. Van Lidl, bérház, amelyből a város a hitel lefizetése után kezd profitálni. A nem nyereséges bérlők hitelle. A bérlet az ő veszteségük. Megterületlen. Válság van. A fizetésekteleken munka nélkül. A város „megoldaná”.

Az utóbbi időben új útjelző táblákat telepítettek. Nemrég újították fel a városközponti padokat. Még mindig kevés a szemétkosár.

A város talán elveszti a mentőszolgálatot. Az egykori kórház büféjének helyén gyógyszertár lesz. A városban már van három. Ez lesz a negyedik. Állítólag „közérdekből”. Feledjék el! Jó üzlet. Szabályozatlan. (Miért nem Mikolán, vagy Szódón?) A polgár nem érdekli őket.

A Zselízi Hírmondó jó egészségben éri meg tizedik évfolyamát. A lakosok és a képviselők közt tiszteletnek és szükségességnek örvend.

Mgr. Juraj Režo

Derzsi
György

Bartal Károly
Tamás

Kövesdi Szabó
Mária

Dráfi
Mátyás

Rigó
Mónika

Kassai
Csongor

MI AZ MKP-RA SZAVAZUNK.
KÖSZÖNJÜK, HOGY ÖN IS!

EURÓPAI PARLAMENTI
VÁLASZTÁSOK

10

2009. JÚNIUS 6.

www.mkp.sk/eu

Versről és prózáról kötetlenül

A költészet örök címmel közösen szervezett irodalmi előadói rendezvény a Csemadok alapszervezete és a helyi művelődési otthon. A Csemadok kezdeményezéséből indult rendezvény célja népszerűsíteni a vers- és prózamondást, fórumot teremteni az irodalom kedvelőinek a találkozáshoz, az előadók megismeréséhez. „1964 óta követem figyelemmel a vers- és prózamondó versenyeket a régióban. Ez idő alatt sok tehetséggel találkoztam, akiknek csupán a töredéke maradt meg a vers és a próza vonzáskörében. Célunk, hogy összegyűjtsük a tehetséges előadókat, és hogy összehozzuk az irodalomszerető közönséget” – mondta el Gunyics János, a rendezvény egyik kezdeményezője. Április 26-án kb. harminc résztvevő találkozott a kultúrházban, köztük négy korcsoport egy-egy előadója. Az alapiskolásokat Récsei Noémi, a középiskolás korosztályt Duba Noémi végzős gimnazista, a fiatal felnőtt korosztályt Magda Katalin egyetemi hallgató, a felnőtt pedig Mézes Zsuzsa tanárnő képviselte. „Ők négyen beszámoltak a vers- és prózamondó versenyeket elért eredményeikről, majd előadtak néhány művet azokból, amelyekkel a versenyeken szerepeltek, – mondta el Gunyics János, aki szerint a rendezvényen családias légkör uralkodott, köszönhetően annak, hogy a szervezők a kultúraszervezők szűkebb csoportját hívták meg erre a remélhetőleg sorozatot megalapozó rendezvényre, akik családtagjaikkal, barátaikkal érkeztek. A találkozó végén kötetlen beszélgetés során körvonalazódott a rendezvény jövője. Egy újabb találkozó pontos időpontja ugyan nem rögzült, ám a résztvevők egyetértettek, hogy a kezdeményezésnek folytatódnia kell.

(ik)

A szelektív hulladék elszállításának időpontjai

A Zselízi Városi Hivatal értesíti a lakosságot, hogy az osztályozott hulladékot a következő napokon fogjuk begyűjteni:

Szódóról és Mikoláról május 25-én.

A következő utcákból: Kert, Hurban, Mező, Fr. Král', Orgona, Gorkij, Rövid, Csendes, Úttörő, Kossuth, Kherndl, Sacher, Patakparti, Fűzfá, Iskola, Štúr, Jesenský, Sznf (a zselízi rész), Vášár és a Temető utcából május 26-án.

A Nálepka, Rózsa, Béke, Vasút, Hviezdoslav, Ady, Dózsa, Fučík, Schubert, Piac, Petőfi, Hársfa, Nefelejcs, Nyírfá, Akácfa, Tulipán, Nárcisz, Új, Posta, Sládkovič, Jilemnický, Garam, Jókai, Ötvös utcákból és a Szoroskából május 27-én. Az üzletekből május 28-án és 29-én.

A gyűjtést mindig reggel 8 órakor kezdjük, ezért kérjük Önöket, hogy időben tegyék ki zsákjaikat a házuk elé. Továbbá, kérjük, hogy a zsákokat ne kössék be.

Figyelem: az üveget és a fémcsomagolásokat Szódón és Mikolán május 25-én, Zselízen május 28-án gyűjtjük!

POLITIKAI HIRDETÉS

Otthon Szlovákiában, magyarként Európába!

Közelednek az európai parlamenti választások. 2009. június 6-án Szlovákia az öt évvel ezelőttihez képest eggyel kevesebb képviselőt küldhet az EP-be. Számunkra, szlovákiai magyarok számára ezért nagy siker lenne, ha meg tudnánk őrizni eddigi két képviselői helyünket. Cúth Csabát kérdeztük, az MKP listájának 11-es számú jelöltjét, az egyetlen EP-képviselőjelöltet a Lévai járásból.

Kérem mutatkozzon be!

- Cúth Csaba vagyok, 30 éves, jogász, nyelvész. Léván születtem, Budapesten, az ELTE-re jártam egyetemre, és ugyanitt fogom nemsokára befejezni doktori tanulmányaimat is, ahol a szlovákiai magyar jogi-közigazgatási nyelvvel foglalkozom. Témám szempontjából jelenleg a legjobb helyen, a Komáromi Városi Hivatalban dolgozom. Emellett voltam korábban újságíró, a Selye János Egyetemen pedig nyelvészetet is tanítottam. Az MKP-ban tagja voltam a Lévai járási elnökségnek, jelenleg az Országos Oktatási Szakmai Tanács és az Alapszabály-felügyelő Bizottság tagja vagyok, de talán többen ismernek a Via Nova ICS oktatási alelnökéként, a Beiratkozási Körút főszervezőjeként.

Mi volt a Beiratkozási Körút lényege?

Programunkkal az anyanyelvi oktatás fontosságára hívtuk fel a figyelmet, érveket gyűjtöttünk az anyanyelvű iskola mellett. Arra kértünk szakembereket, sikeres, ismert személyiségeket Rák Vikitől Gergely Istvánig, fiatalokat, mondják el, mit kaptak a magyar iskolától, miért érdemes magyar iskolába írtni a magyar gyerekeket. A körút során ezeket a véleményeket, érveket 2000 DVD-n és 5000 kisfizetben juttattuk el a szlovákiai magyar

családokhoz, hogy ezek segítségével részt tudjunk venni a családi beszélgetésekben, amikor az gyerekek életének legfontosabb kérdéséről döntenek. Fontosnak tartom, hogy mi, fiatalok, gyakorló vagy leendő szülők szóljunk kortársainkhoz, barátainkhoz, mi talán könnyebben meg tudjuk szólítani a bizonytalanokat. Ezért vittük magunkkal a védjeggyé váló ugrálóvárainkat, lufikat, ezért kértük helyi szervezőinket, hogy tea, sütemény, kultúr- műsor biztosításával minél otthonosabb környezetben fogadhasuk a kicsiket és szüleiket. Évente több mint 30 helyszínen jártunk, a Lévai járásban eljutottunk Ipolyságra, Lévára, Kétyre, Palástra és természetesen Zselíre is.

Az ifjúsági csoport miért éppen az anyanyelvi oktatással foglalkozott kiemelten?

A szlovákiai magyarság megmaradása szempontjából az anyanyelvi oktatást tartom a legfontosabb stratégiai kérdésnek, de sok dolgot kell még tennünk nekünk és a többségi szlovák társadalomnak is, hogy mi, szlovákiai magyarok valóban otthon érezzük magunkat szülőföldünkön, Szlovákiában. Európának is bizonyítanunk kell, hogy Szlovákiában nem csak szlovákok élnek, hanem több mint félmillió magyar is. Ezért kell elmennünk szavazni az európai parlamenti választásokon is. Sokan azt mondják, hogy Strasbourg és Brüsszel távol van tőlünk...

Strasbourg és Brüsszel közelebb van, mint gondolnánk, hiszen január 1-jétől Szlovákiában mi is szó szerint a pénztárcánkon érezzük, mit jelent európai polgárnak lenni. Az ott hozott

döntések befolyásolják mindennapjainkat, Strasbourg és Brüsszel itt van körülöttünk. Emellett az Európai Parlament az egyik olyan színtér, ahol számon lehet kérni a kisebbségi jogok érvényesülését, főleg ha életbe lép a Lisszaboni Szerződés. A minket, szlovákiai magyarokat érintő kérdésekben szövetségesre találhatunk nem csak a velünk egy nyelvet beszélő magyarországi és erdélyi, de olyan nemzetek EP-képviselőivel is, akik értik a problémáinkat, akikkel szót tudunk érteni.

Milyen eredményre számít a választásokon?

Az előrejelzések szerint országosan ismét nagyon alacsony lesz a részvétel az EP-választásokon. Nagyon sajnálom, hogy Szlovákia lakossága nem érzi át a jelentőségét, mit jelent az Európai Unió tagjának lenni, de számunkra ez nagy esélyt kínál. Ha az országos átlagnál nagyobb arányban veszünk részt a választásokon, akkor a meg tudjuk ismételni öt évvel ezelőtti sikerünket, amikor kis híján három képviselőt tudtunk küldeni az EP-be. A párt körüli viták nem szabad, hogy távol tartsák a magyar választókat az urnáktól, hiszen minden szlovákiai magyar érdeke, hogy minél több magyar képviselő legyen az EP-ben. A listán a 13-ból kilencen 35 év alattiak vagyunk, de azt hiszem, mindannyian bizonyítottunk szűkebb és tágabb pátriánk előtt, hogy a kapott bizalmat megháláljuk. A Lévai járásból, sőt a környező járásokból is, egyedül szerepelek a listán, ami óriási felelősség, de mindent meg fogok tenni, hogy kiérdemellem a szavazók bizalmát és minél több magyar képviselőt juttassunk az Európai Parlamentbe. Ha Radičovát magukénak érezték a szlovákiai magyar választók, akkor remélem minket 13-unkat is támogatni fognak, hiszen 2009. június 6-án mi képviseljük a szlovákiai magyarságot.

A Kural'anček győzött, rendkívüli továbbjutó a Kincső

Április 23-án városunk ismét a regionális folklór központjává vált. A kultúrház körül alkotóműhelyek voltak, amelyek közt gyerekek futkároztak különféle népviseletben. Bent gyermek folklórcsoportok megyei versenye folyt Nyitra megye, a Lévai Regionális Művelődési Központ, a zselízi magyar alapiskola és a magyar gimnázium szervezésében. A rendezvényt Mocsy Katalin alpolgármester nyitotta meg, a táncot – versenyen kívül – a hazai Kincső nyitotta meg és zárta is. A verseny keretében fellépett: a nyitrai Fatranček, a nagykoszmályi Hronček, az óbarsi Tekovanček, a tapolcsányi Žochárik, a komjáti Klnka, a mányai Dolinka és a kurali Kural'anček. A zsűriben a népzene, a tánc és az etnomuzeológia szaktekintélyei foglaltak helyet: Mgr. František Morong, Mgr. Peter Obuch, PhDr. Margita Jágerová, PhD., Mgr. art. Barbora Morongová – Skraková a Mgr. Katarína Babčáková. A versenyt a kurali Kural'anček nyerte, vele együtt jutott az országos döntőbe a mányai Dolinka is. A zsűri méltatta a Kincső teljesítményét is, és annak ellenére, hogy a zselízi csoport nem nevezett be a versenybe, bejuttatta a döntőbe.

A kurali csoport győzelme rendkívüli

örömet szerzett Dušan Mésároš kurali polgármesternek, aki mint megyei képviselő vett részt a rendezvényen. Megkérdeztük tőle, hogy tetszett neki a verseny: „Nagyon tetszett a seregszemle, függetlenül a mi csoportunk sikerétől. Hogy miért pont Zselízen? Mert itt hagyománya van a folklórnak, ez a Kincső nivóján is látszik.” Mocsy Katalin alpolgármester: „Nagyon tetszett az egész, a kurali csoport, de a többi is. Különösen büsz-

ke vagyok a Kincsőre, hiszen a zsűri is sokra méltatta őket. Büszkék lehetünk rájuk.”

A gyerekeket ezután az alkotóműhelyek foglalták le, vezetőik szakmai előadáson vettek részt. A zsűritagok megbeszélték velük a versenyen látottakat, az egyes csoportok erős

és gyenge oldalait, és jó tanácsokkal látták el őket. Véleményt mondtak a viseletekről, a műsorok egyes elemeiről, koreográfiákról, a zenei, a tánc- és a szóbeli részeiről. Elhangzott: „Már évek óta nyilvánvaló, hogy a gyerekek ritkán énekelnek népdalokat, illetve általában keveset énekelnek. Csökkent az énektudásuk színvonala, és ez látszik a folklórcsoportokban is.” Ezért fontos a gyermekcsoportok működése.

A seregszemle közvetlen légkörrel, üde, dinamikus (olykor akrobatikus) mutatványokkal örveztette meg nemcsak a megrögzött folklórszeretőket. (sh)

Egy délvidéki színtársulat Szabadkán, Kosztolányi szülővárosában 2004 őszén elhatározza, hogy színre viszi az 1944. évi délvidéki magyarirtást, amikor a bevonuló kommunisták negyvenezer ártatlan magyar embert öltek meg. Siposhegyi Péter és András Attila „Magyar Piéta” című színművét Rozsnyón a Kulturális Kereskedelmi Központ színháztermében 2009. május 5-én mutatták be András Attila átdolgozásában és rendezésében. Az előadást május 11-én Érsekújvárott, május 12-én Zselízen láthatja a nagyközönség.

Írjuk, mondjuk helyesen! Földrajzi neveink

Ismerjük-e saját régióinkat, saját városunkat? Gyakorlatias gondolkodásunk következménye, hogy inkább csak arra figyelünk, amire közvetlenül szükségünk van. Ismerjük városunk nevét, bár újra és újra meg kell harcolnunk azért, hogy magyar nevét mások is hosszú -í-vel írják.

Tűrhetően ismerjük utcáink nevét is; és örömmel tapasztalhatjuk, hogy egyre ritkábban halljuk magyar szövegkörnyezetben a *Hurbanova utca*-típusú hibrid változatokat. A kétnyelvű utcanév-tábláknak köszönhetően ma már inkább *Hurban utcát*, *Kert utcát*, *Iskola utcát* mondunk; némi bizonytalanság uralkodik az *Ulica kapitána Nálepku* magyar fordításánál. A hivatalosan elfogadott forma: *Nálepka százados utca*. A mai képviselő-testület ugyan néhány utca nevét módosította, de ezek a változások még nem jelentek meg az utcanév-táblákon: az *Akác utca* helyesen *Akácfa utca*,

a magyar költőkről, írókról, történelmi alakokról elnevezett utcák pedig kiegészültek viselőik utónevével (*Ady Endre utca*, *Dózsa György utca*, *Jókai Mór utca*, *Petőfi Sándor utca*, *Kherndl Antal utca*, *Kossuth Lajos utca*). Néhány esetben a szlovák név is megváltozott: így lett a *Schubertova ulicából Ulica Franza Schuberta*; magyarul: *Franz Schubert utca*. Különleges utcanévünk a *Szoroska*, amely így teljes, nem kell mellette feltüntetnünk az „utca” szót, hiszen ennek az utcának ez a hagyományos megnevezése. Az utcák, terek nevének helyesírásáról tudnunk kell, hogy a tulajdonnévhez kötőjel nélkül kapcsoljuk a „tér”, „utca” szavakat. Tehát: *Szent Jakab tér*, de: *Szent Jakab-templom* a helyes írásmód. Csak sajnálhatjuk, hogy olyan hírességeinkről, mint *Fischer-Colbrie Agoston* vagy *Santhó Károly*, mind a mai napig nem sikerült egyetlen utcát sem elneveznünk.

Városrészneveink hivatalos

magyar változatait és azok helyesírását is illik ismernünk: *Zselíz*, *Garammikola*, *Szódó*, *Béke-telep*, *Ózselíz*, *Állomási lakótelep*, *Újzselíz*, *Nagypusztá*, *Karolina-major*, *Rozina-major*, *Árok-major*, *Albert-major*. Egyéb (hivatalosan jegyzékbe nem vett) városrész- és dűlőneveink közül csak néhányat említek: *Csikó-kert*, *Majná-domb*, *Dombi-major*, *Pipacs-telep*, *Barócs*, *Komlós*, *Porongy*. *Félek*, az első kivételével a többi fokozatosan feledésbe merül.

Zselíz környékét – egy kis túlzással – a vizek régiójának is nevezhetnénk, hiszen a Garamon kívül nyolc patak is a város közvetlen közelében folyik. A Garam bal partján a *Szikince* (vagy *Szince*) és egy mellékága, a ma már csak időszakos vízfolyásnak tekinthető *Kompa-patak* hídján kell a Zselíz felé utazóknak áthajtaniuk. A jobb oldalon számunkra az *Első Sári-patak* (*Vrbovec* vagy *Blatňanka*) a legfontosabb,

mert a Schubert-parkon átfolyva, Zselízen torkollik a Garamba. Dél felé haladva következik a *Második Sári-patak* (*Lužianka*), a *Harmadik Sári-patak* (*Malanka*), a *Negyedik Sári-patak* (*Nýrica* vagy *Blatný potok*), majd a *Királyvíz* vagy *Kétyi-víz* (*Kvetnianka*). Megjegyzem: a *Sári-patakok* neve nem a női névre vezethető vissza, hanem (ugyanúgy, mint a *Salló* és *Sáró* helynevekben) a „mocsár”, „láp” jelentésű „sár”-ra. Épp ennek a mocsárvidéknek a déli területeit csapolta le a *Párizsi-csatorna*. (Egyesek szerint a lecsapolást megtervező francia mérnök tiszteletére nevezték így el, mások szerint a „párás” szóból származik.)

Írásomban elsősorban a földrajzi nevek néhány típusának helyesírására szerettem volna felhívni a Tisztelt Olvasó figyelmét – főleg azokéra, amelyekkel nem találkozhatunk nap mint nap az országos terjesztésű sajtóban. Horváth Géza

Megmozdult az ég – jótékonyági koncert a kastély megmentéséért

Április 25-én a helyi művelődési otthonban jótékonyági koncertet rendeztek, amelynek bevétele a zselízi kastély megmentését segíti elő. Bevezetőben a Franz Schubert Vegyeskar lépett fel Horváth Géza vezetésével, amely néhány Schubert-művet adott elő. Ezután Richard Rikkon ült a zongorához két szám erejéig, majd a bécsi Wiener Schubertbund lépett fel Fritz Brucker karnagy vezetésével, akiknek Nina Paul és Tatiana Balahura asszisztált zongorán. A kórus Schubert-művekkel kezdte a fellépést, majd Mozart és Wag-

ner operakórusokat hallhattunk tőlük. A befejezés könnyedebb volt, Lehár operettjéből hangzott el részlet, néhány tipikus bécsi zeneszám, mint például a Kék Duna keringő vagy a Radetzky induló. A felszabadult légkört, amikor már a közönség tapsolta a ritmust a mindenki számára ismert magyar Az a szép... nevű nóta pecsételte meg.

Richard Rikkon fellépése miatt úgy tűnhet, hogy a lapunk februári számában említett tervek kezdtek valóra válni (Válami lesz, 9. oldal). Másról volt azonban szó.

Horváth Géza: „A bécsi kórus tagjainak ötlete volt. Megtudták, milyen rossz állapotban van a kastély, felvették a kapcsolatot

az esperes úrral, akivel beszéltek a templomban megvalósítandó koncert lehetőségéről. Ő elárulta nekik, hogy a városban létezik egy énekkar, amely Schubert ne-

hármas koncert.”

A hangversenynek kedvező visszhangja volt, sokak szerint ha nem a Föld-napi akcióval esik egybe, még nagyobb látogatottságot könyvelhetett volna el. 600 euró jött össze, amit jó kezdésnek lehet tartani. Így tartja Richard Rikkon is: „Boldog vagyok, hogy megmozdult az ég, és üres szavak helyett megtettük az első lépést a kastéllyal kapcsolatban. Örömmre szolgált, hogy a bécsi Schubert-kórus fellépett itt, és személyem is hozzájárulhatott a kastély helyreállításához. Ha valami hasonló készül a jövőben, és nem leszek külföldön, ismét szívesen elővök.”

Másnap a Wiener Schubertbund a Szent Jakab-templomban lépett fel, ahol Schubert Német miséjét adta elő.

(sh), foto: (ic)

vét viseli. Ezután meglátogatott Unger úr, akivel megegyeztünk egy jótékonyági koncert megszervezésében. Ezután jelentkezett Richard Rikkon, aki felajánlotta, hogy szívesen fellépne. Ennek megörültünk, és így jött létre a

Buda vára visszafoglalásának 160. évfordulójára

(Szódói résztvevők a harcokban)

Az 1848–49-es forradalom és szabadságharc tavaszi hadjárata idején a Görgey Artúr által vezetett honvéd haderő 1849. május 4-én megkezdte Buda várának ostromát, amely 17 napig tartott. A végső roham május 21-én hajnali 3 órakor indult meg.

Irányi István hadbíró százados május 20-án éjféltájban a következőket írta naplójába: „Sötét, hallgatag éj borul a földre és a réti virágok illatával száll a táborozó magyar sereg, melynek hősei itt körül nyugszanak, hol csak egyes örök járnak fel s alá, fegyver vállaikon – amiglen ott fenn a szép csillagok égi serege virraszt s lecsillog a harcot álmódokra, fénylő fegyvereikre, arcaikra. Míg dob s tárogató csatára hívnak, álmódjál diadalt, vitéz halandó, sejtven hős koszorút, dicső győzelmet. Engem a rövid álmom enyhe mellőz, tán hogy hosszút ígér a jó szerencse a küzdés mezején dicső adandót? Legyen bár, mi lesz, én neked szabadság, hazám s emberiség, ó, szent ügy! Éltem, s érted halni tudok szabad kebellem.”

A tavaszi hadjárat egyik legszebb pillanata akkor következett el, amikor a nagy nap reggelén, a magyar főhadiszálláson

az ostromot a látcsövén keresztül figyelő magyar fővezér Görgey Artúr meglátta, amint a zalai 47. honvédszászlóalj zászlótartója, Püspöki Grácián őrmester kitűzte a szűzmáriás lobogót a budai vár ormára. Görgey, bár nem volt a szavak embere, mégis így kiáltott fel izgatottságában: „Előre! Ott lobog a magyar trikolor! Éljen a honvéd.” Budavár visszafoglalása sikeres volt.

A forradalom és szabadságharc katonái között születési helyüket tekintve 248 tiszt és több ezer katona volt a Felvidékről. A Kossuth által javasolt és megszavazott 200 000 újonc közé Bars vármegye 1800-at küldött. Szódó községből többen szolgáltak az 1848–49-es honvédseregben. Erről Duba János, szódói születésű, Magyarországra áttelepített, és ott tanítói képesítést szerzett igazgató-tanító író SZÓDÓ című helytörténeti könyvében. A Szódóról származó katonák közül néhánynak

ismert a neve. Íme néhány feljegyzés: Nagy Sámuel végigharcolta a szabadságharcot és haza is tért. Brányik András részt vett

a szabadságharc több csatájában. Élményeit feljegyezte a családi biblia hátoldalán. Leírta, hogy ott volt a nagysallói csatában, Komárom bevételénél, Budavár visszafoglalásánál, ahol átlótték a csákJát. Ott volt a világosi fegyverletételnél is. Világos után Olaszországba vitték katonáskodni, majd 12 évi katonáskodás után került haza. Szobi József főhadnagy Pesten volt mérnökhallgató, onnan jelentkezett honvéddnak. Buda vára ostromának előestéjén önként jelentkezett több társával, hogy elsőik lesznek az ostromban. Ott volt az elsőik között a várfalon, kezében a nemzeti zászlóval, amikor a vár földjére lépett ellenséges golyó találta el. Hósi halált halt 1849. május 21-én hajnalban. Emlékét vörös márvány emlékmű őrzi, amely a református templom kertjében áll Szódón. Rajta a következő feliratot találjuk: „Szobi József főhadnagynak, a magyar hon szabadságáért, Buda vára visszavételekor 1849. máj. 21-én, vitézül elvérzett magyar honvédek dicső emlékére emelték a barsi református egyházmegye egyes tagjai. Született Szobi Mátvás lelkész és Ónódi Zsuzsa szülöktől, Szódón 1824. július 30-án. Nyugszik a pesti temetőben.” Napjainkban a felirat nagyon nehezen olvasható, érdemes lenne felújítani. Bízom benne, hogy az illetékesekkel történt megbeszélés után erre rövidesen sor kerül.

Nyustyin Ferenc

a szódói emlékmű

A képviselők felelősségéről – álmok nélkül, a valóság talaján maradva

„Önkormányzataink nagy részét a többséget megszerezni képes pártokból és független képviselőkől alakult kormányzatok váltakozása jellemzi. Így a képviselők többségben kormányoznak a megegyezésen alapuló, többséggel jóváhagyott fejlesztési terv szerint, vagy pedig ellenzékbe vonulnak, ahol kritizálhatják a többségi kormányzati képviselőket, akikkel nem tudtak megegyezni egy közös programon” – olvasom lapunk áprilisi számában polgármester úr gondolatait a *Széles koalíció Zselíz város önkormányzati szerkezetében* című írásban. Nem lepődök meg, hiszen önkormányzati képviselőként a gondosan kidolgozott anyagot már jóval korábban áttanulmányozhattam. Meglepődésem tárgya inkább az, hogy ezt a véleményét a nyilvánosság előtt is hangoztatja. Veszélyes magatartás! Ugyanis a polgárok többsége nem olvas törvényeket, jogosan gondolja tehát, hogy amit a polgármestere ír és mond, az tökéletesen helyénvaló. Kezdjük először a fogalmak tisztázásával! 2006 decemberében még azt hittem, csak tréfál, de azóta is úgy gondoltam, hogy amikor polgármester úr *kormányzatról, kormányzásról, uralkodásról* beszél, akkor azt csak idézőjelben gondolja. Ugyanúgy, mint amikor minket, képviselőket, „miniszterekként” emlegetett. Mi, képviselők, már nagyon sokszor átolvastuk a községi rendszerről szóló 369/1990 sz. törvényt, bátran állíthatom, hogy eléggé jól ismerjük. De kormányról, kormányzásról szó sincs benne. Sem a szlovák, sem a magyar nyelvben nem alakult ki olyan

kifejezés, amelyet helyi szinten a parlamenti „kormánypárt” analógiájaként lehetne használni. Ezért ilyen szinten az ellenzéket sem úgy kell értelmezni, mint országos szinten. Egy-egy adott napirendi pont tárgyalása során vannak, akik az egyik, vannak akik a másik véleményt támogatják, és ha valamelyik csoport a másikkal szemben kisebbségben marad, akkor mondhatjuk esetleg, hogy *abban a pillanatban* ellenzékbe kerülnek. Én inkább úgy fogalmaznék, hogy „leszavazzák őket”, hiszen ettől a pillanatnyi véleménykülönbségtől még nem alakulnak ki ellenzéki csoportok; aki egyik alkalommal X-szel szavazott, az egy másik kérdésben lehethogy Y-nal fog egyet érteni. És ez Zselízen, a mai képviselő-testületben nem attól függ, hogy ki milyen párt képviselőjében indult a választások idején, vagy hogy milyen nemzetiségű.

Ahhoz, hogy egy képviselő-testület meg tudjon egyezni egy fejlesztési terv elfogadásán vagy elvetésén, nincs szükség uralkodó képviselő-csoportra. Ha a képviselő-testület emberileg olyan jó összetételű, mint ez a jelenlegi, akkor abban a ritka pillanatban, amikor ténylegesen hatalmat gyakorol, tehát amikor **megszavaz** vagy **elvet** egy határozati javaslatot, senki sem várhatja el a képviselőtől (mint egyéntől), hogy akkor is egy párt vagy egy csoportosulás parancsának engedelmeskedve emelje föl a kezét, amikor ezzel személy szerint nem tud azonosulni. Ha így lenne, akkor a választások idején elég lenne pártokra szavazni, és a pártok saját belátásuk

szerint delegálhatnák az önkormányzatba a párthatározatokat végrehajtó „szavazógépeiket”. De ez – szerencsére – nincs így!

Emlegethetjük más országok önkormányzati rendszerét, ahogy ezt polgármester úr is megteszi, amikor azt írja, hogy Svájcban megválasztása után a képviselő „hatalmi” mandátumra is szert tesz, tehát nagyobb cselekvési szabadságot kap, ugyanakkor személyes felelősséget is visel a döntéseiért. Magyarországon is más rendszer működik, mint nálunk. Ott az önkormányzati képviselőkkel együtt szavaz a polgármester, és a képviselőnek is teljesen más jogai és kötelességeik vannak, mint nálunk. De az önkormányzati rendszert nekünk, ezen a szinten nincs jogunk megváltoztatni. A zselízi modellnek nevezett új rendszer lehet jobb, mint a mai szlovákiai, de hatalmas korlátai vannak, mert az érvényes szlovákiai törvények betartása mellett kell működni. Sértőnek is nevezhetném, amikor polgármester úr szóban (de talán már írásban is) a törvényes modellt „régimodellként” emlegeti. Hiszen ezzel Szlovákia összes többi településének azt üzeni, hogy ők egy régi, idejétmúlt modell szerint működnek.

Az ún. „zselízi modell” legkivívőbb hibája, hogy olyan jogokkal és kötelességekkel szeretné felruházni a képviselőket, amelyekre a jelenlegi törvények értelmében nincs lehetősége. Hogy várhatjuk el, hogy a képviselő személyes felelősséget viseljen az önkormányzat dolgaiért, amikor ezért **nem vonható felelősségre**?! A képviselő mint egyén nem

adhat parancsot, utasítást sem a polgármesternek, sem a városi hivatal dolgozóinak. Ezt **csak testületben teheti meg**, akkor is csak a városi hivatal felé. A 369/1990 sz. törvény nagyon világosan fogalmazva kimondja, hogy mik az önkormányzati képviselő kötelességei és jogai. Ezen helyi szinten nincs jogunk változtatni.

Ha a zselízi képviselő-testület maradéktalanul magáévá tenné a „zselízi modellt”, a jelenleg érvényes törvények értelmében a város teljesen működésképtelenné válhatna abban az esetben, amikor egy képviselő (szabadidőt és fáradságot nem kímélve) maga dolgozna ki a városi hivatal „koordinátorával” egy fontos javaslatot, és ezt a képviselő-testület nem fogadná el. Vagy Zselízen kötelezővé tennék a képviselőnek, hogy fogadják el az így kidolgozott anyagot? A demokrácia megcsúfolása lenne. És mi lesz a következő választási időszakban? Mi történik például, ha egyetlen olyan képviselője sem lesz a testületnek, aki ért a gazdasági kérdésekhez? Kire hárítják majd a felelősséget gazdasági ügyekben?

A sokszor idézett 369/1990 törvény 25 §-ának (6) cikke kimondja, hogy „a képviselő köteles felkérésre a saját és a képviselő-testület munkájáról a választókat informálni”. Számos felkérésnek teszek eleget, amikor ezzel az írással megpróbálom azok véleményét is megfogalmazni, akik nem lelkesednek a személyi felelősségről álmodozó, de törvényességi háttér hiányában mégis felelőtlen „zselízi modellt”.

Horváth Géza,
önkormányzati képviselő

Ivóvizet csak vezetékéből!

A Formica polgári társulás március 22-én, a víz világnapja alkalmából ingyenesen ellenőrizte a kutak vizét. A vizsgálat anyagi keretét a szervezet a városi dotációból teremtette elő. A pályázat célja az volt, hogy információt szerezzenek a rétegvíz minőségéről a város területén, és hogy segítsenek a lakosoknak eldönteni a kérdést: használhatják-e és mire a kútvizet, vagy inkább csak a vezetékesre hagyatkozzanak. A 830 eurós támogatás 23 vízminta vizsgálatára volt elegendő. Kiválasztásuknál arra fektették a hangsúlyt, hogy a város különböző pontjairól származ-

zanak, más-más utcából, városrészből, hogy minél átfogóbb képet nyerhessenek a város rétegvizeinek állapotáról és minőségéről. A Formica polgári társulás ezúton kér elnézést azoktól, akik elhozták a vízmintájukat, de a korlátozott pénzügyi keret miatt nem tudták átvinni tőlük.

A társulás partnere a projektben az Aquaseco vállalat volt, amely 50%-os kedvezménytel végezte el a vízminták vizsgálatát. A vizsgálati protokollok szerint egy beküldött minta sem felel meg az ivóvíz iránt támasztott követelményeknek

a 354/2006 sz. kormányrendelet szerint, mivel az összes vízminta nitráttartalma legalább kétszerese a megengedettnek. A legrosszabb eredményeket a Vasút utcai mintában mérték, ahol a nitráttartalom a megengedett nyolcszorosa volt. A Fűzfa és a Folyóparti utcai mintákban magas vas-tartalmat, a Hviezdoslav és a Dózsa utcában magas mangánkoncentrációt mértek. Az elemzés eredményei az egyes utcák szerint hozzáférhetők a városi könyvtárban és a www.formica.sk honlapon.

Formica polgári társulás

A Föld napja 2009

A Föld napjának hagyományát 1970-ben Gaylord Nelson amerikai szenátor alapozta meg. Városunkban tavalytól ünnepeljük ezt a világ-

napot, amikor egy jól sikerült rendezvénnyel tisztelegtünk a nemes eszme előtt. Idén több rendezvény folyt április 22-én, néhány többé-kevésbé együttműködő szervezet rendezésében.

Az alapiskolák különféleképpen kapcsol-
ták be tanulóikat a Föld napja történéseibe. A szlovák gimnázium diákjai a Sári-patak Kínai negyed melletti szakaszát tisztították Róbert Straka tanár vezetésével. A magyar alapiskola tanulói és a gimnázium diákja részt vettek a parkban tartott fagondozási bemutatón, az alsó tagozatos alapiskolások az iskolaépület környékét tették rendbe. A szlovák alapiskolában a gyerekek projekteket dolgoztak ki, amelyeket április 22-én bemutattak társaiknak, majd virágot, bokrokat ültettek az iskolaudvaron, hasonlóan a speciális alapiskola tanulóhoz, akik iskolájuk környékén 20 bokrot ültettek ki.

A Szlovákiai Nyugdíjasegylet alapszervezetének kb. 30 tagja az Ady utcai játszótérre gondozta, ahol ők is virágot, bokrot ültettek, és rendbe rakták az egész játszótér területét. A nyugdíjasok ismét tanúbizonyságot tettek arról, hogy képesek összefogni a köz érdekében. „Generációnk még tudja, mit jelent a köz érdekében dolgozni” – mondták nem megalapozatlan büszkeséggel többen közülük. Az ültetnivaló növényeket Fábik Károly és Princ Tibor ajándékozta a városnak.

Amíg a játszótérre a példás rendért dolgoztak, a városi parkban az Arbor-Vitae vállalat dolgozói figyelmes tekintetek kíséretében elkezdtek néhány fa gondozását. A tevékenyegre a Formica polgári társulás nyert 2600 eurós (78 ezer korona) támoga-

5 fát láttak el

A Formica polgári társulás 2600 eurót nyert az Ekopolis alapítvány és a SKANSKA csoport közös pályázati felhívása keretében, melynek *Emberek a fákért* volt a címe. A projekt célja a zselízi parkban található értékes fák ellátása volt, 3 tölgyet, 1 platánt és egy tiszafát érintett. A tölgyeket, amelyek kora az eddigi feltételezések szerint 230, a szakemberek szerint 300 évesek, sárga fagyöngy támadta meg, a platánt szélvihar rongálta meg, a tiszafát pedig állagmegőrző ellátásban részesítették az Arbor-Vitae vállalat dolgozói az Állami Természetvédelmi Felügyelet munkatársának felügyelete mellett. A szakemberek szerint a zselízi park értékes és egyedi, ám kis elhanyagolt állapotban van, több fának lenne szüksége hasonló ellátásra. A Formica tagjai kijelentették, hogy a városi parkban található fák minőségének kérdésével a jövőben is foglalkoznak. (ik)

A sárga fagyöngy felparazita, gyökereivel vizet és benne lehelhető ásványi anyagokat szív el a fából

tást az Ekopolis alapítványtól és a SKANSKA csoporttól az *Emberek a fákért* projektum keretében. A fák gondozása érdekes látványossággá hatott, amelyet járókelők, alapis-
kolások és gimnazisták kísérték figyelemmel. A munkálatokat a kivitelező cég dolgozóinak és Gabriela Michlová városházi alkalmazott felvilágosítása kísérte.

A művelődési otthonban kiértékelték az *Így látom én* elnevezésű kiállítást, amelyre 30 tanuló küldte el munkáját mindkét alapiskolából és a speciális alapiskolából. A látogatók a hét folyamán szavazhattak a rajzokra. Az általuk leadott szavazatok alapján a legszebb munkák szerzői: Jarmila Hrašková, Hanka Szabová, Szalai Cyntia, Torma István, Balázs Veronika és Lakatos Tibor. A díjakat Polka Pál alpolgármester adta át. Mindhárom alapiskola alsó tagozatos tanulói ezután megtekintették a Super Markétka c. előadást a szentgyörgyi Divadlo na kolesách előadásában. (ik)

Szebb lett a Garam környéke

A Föld napja szombaton folytatódott a *Szebb Garam* elnevezésű kezdeményezéssel, amelynek célja önkéntesek által megtisztítani a Garam környékét Szódón, Mikolán és Zselízen.

A szódói résztvevők kb.

vevőnek, a fiataloknak, időseknek és a kicsiknek is, akik vidám percekre szereztek délután.

A szódói Föld napja nem ért véget a déli gulyással. A résztvevők a temetőt is megtisztították, virágot, bokrokat ültettek, fűvet kaszáltak, a fák száraz ágait távolították el, kitisztították a volt óvodaudvart, elkészítették egy új játszótér helyét, amely a közeljövőben létesül a városrészben. E nap a lehető legtöbbet tettek Szódóért a résztvevők, akik jutalma az a megnyugtató érzés, hogy tisztább és egészségesebb környezetben élhetnek, nőhetnek fel és játszhatnak gyermekeik. Reméljük minél tovább tiszta marad.

Mikolán először kapcsolódtak be a helyi lakosok a kezdeményezésbe. Saját eszközeikkel

megtisztították a benzinkút melletti parkot és a temető felé vezető utat, lekaszálták a fűvet. Em-

ültessenek lakóházaik körül. A Garam mellett itt is szemetgyűjtés folyt a folyó és a híd mindkét oldalán. A környéken négy konténert helyeztek el a hulladék gyűjtésére. Körülbelül három óra gyűjtés után a 41 résztvevő a híd alatti „főhadiszálláson” jött össze. Itt marhagulyás és frissítő várta a nemes munkában megfáradt önkénteseket, akiket a

lítést érdemel, hogy a mikolaiak szelektálták a hulladékokat – külön a háztartásit, külön a biológiai, amelyből egy konténernyi gyűlt össze. A horgászok egy csoportja tisztította a Garam környékét.

Zselízen délelőtt a Kínai negyedben lakók egy csoportja gyűlt össze, hogy bokrokat

szervezők tárgyi ajándékokkal is jutalmazták.

A *Szebb Garam* akcióban Szódón 75, Mikolán 15, a Kínai negyedben 21, Zselízen a Garam mellett 41 önkéntes, összesen 152 lakos vett részt, akik 6525 kg hulladékot gyűjtöttek össze.

(Szódó PT, sh, ek)

egygyede gyermek volt, akik ugyanolyan lelkesedéssel gyűjtötték a folyó mellett a szemetet mint a felnőttek. A közreműködő Szódó polgári társulás ezúton is köszönetet mond minden részt-

Sikeres pályázatokkal a határtérség fejlesztéséért

A Váti Kht. honlapján található eredménylista alapján az Ister—Granum EGTC három pályázata volt sikeres a magyar—szlovák területi együttműködési operatív program első felhívásán. További sikeres pályázatot nyújtott be az EGTC fejlesztési ügynöksége a párkányi régiófejlesztési ügynökséggel közösen. A négy nyertes pályázat jóvoltából közel 3 millió eurós fejlesztés valósulhat meg a Mária Valéria híd két oldalán.

A 89 települést egyesítő Ister—Granum EGTC közgyűlése összesen 6 pályázat benyújtásáról döntött 2008. november 13-án. Ezek közül végül 5-öt nyújtottak be, és 3 szerepelt sikerrel a magyar—szlovák határ menti együttműködés támogatására létrehozott program kiírásán. A legjelentősebb a *Határtalan destináció* elnevezésű, amelynek célja egy Esztergom—Párkány központú turisztikai céltérség kialakítása, többek között az ehhez szükséges stratégiai dokumentumok, projektek kidolgozásán kívül az intézményi-szervezeti háttér megteremtésével, érintőképernyős infokioszkok és

információs táblák kihelyezésével, turisztikai kiadványok megjelentetésével és egy négy nyelvű turisztikai portál kialakításával.

A Kerékpáros paradicsom elnevezésű projekt Selmebánya város önkormányzatának és az Ökotárs Alapítványnak a partnerségével kezdődhet meg, amennyiben a második kört is sikerrel veszi a pályázói konzorcium. A projekt célja egy 12 km-es kerékpárút-szakasz megépítése, az EGTC tagtelepüléseit összekötő hobbikerékpáros útvonalhálózat kialakítása (az útvonalak kijelölése, kitáblázása, kiadványok, honlap készítése, a kapcsolódó kerékpár-turisztikai szolgáltató rendszer kialakítása), a Borostyánkő út (mint összefüggő kerékpárútvonal) kialakítása Budapest és Selmebánya között, valamint 5 újabb kerékpáros fejlesztés engedélyes terveinek elkészítése. Az öt tervezési szakasz: az Esztergom—Piliscsaba és a Karva—Párkány közötti szakasz, a Garam menti, az Ipoly menti, valamint az esztergomi városi kerékpárút-hálózat.

Ugyancsak az első körben sze-

repelt sikerrel az *Önellátó eurorégió* című pályázat, amelynek célja egy regionális energiaügynökség kialakítása, két irodával: Máriahalmon és Köbölkúton. A két iroda alkalmazottainak a feladata az EGTC tagtelepülésein található közintézmények megújuló energiaforrásokra történő átállásának támogatása: projektek kidolgozása, pályázatok elkészítése, megvalósítása. A tervek szerint a későbbiekben az ügynökség magánszemélyeknek és vállalatoknak is nyújt ilyen segítséget, de a tanácsadói tevékenységet a kezdetektől fogva ellátja minden érdeklődő számára. A projekt része lesz egy szemléletformáló kampány is, amelyben a régió civil szervezetei is szerepet kapnak.

Az Ister—Granum Eurorégió Fejlesztési Ügynökség Kht. és a Párkányi Régiófejlesztési Ügynökség – Déli Régió közös pályázata szintén a támogatott projektek közé került. Az európai kohézió laboratóriuma című pályázat névadója Alain Lamassoure francia európai parlamenti képviselő, aki a határon átnyúló együttműködések a szabad munkaerőpiac, a

szoros, határon átnyúló gazdasági, kulturális és intézményi kapcsolatok miatt az egész Európai Unió működésének kísérleti terepeként, laboratóriumaként értékelte. Maga a projekt ezt az innovatív jellegzetességet igyekszik „aprópénzre váltani”. A cél annak vizsgálata, hogy a két ország jogrendje mely területeken teszi lehetővé a határon átnyúló intézményes fejlesztést. Az egészségügy, a területrendezés, a szociális feladatellátás és más területek ma még kevésbé kihasznált témái a határon átnyúló együttműködéseknek. Szakemberek bevonásával térképezik fel a mozgásteret, és fogalmazzák meg a két ország döntéshozói irányában a javaslatokat. Ezenkívül az érintett potenciális intézmények munkatársainak részvételével szakmai műhelyeket is szerveznek.

Az Ister—Granum EGTC hat pályázata közül négy került a támogatott projektek közé, ami önmagában is jelentős siker. A májusi közgyűlésen újabb pályázatok előkészítéséről dönthetnek a résztvevő települések polgármesterei.

Jenei Sarolta

Végre, csak nem késő-e...

Április 24-én az ország zöldségtermelői konferencián találkoztak a zselízi kultúrházban, amelynek célja a zöldségtermelőket támogató új programok megvitatása volt. A rendezvényen többek közt részt vett Stanislav Becík mezőgazdasági miniszter, aki beszédében tudomásul vette mezőgazdaságunk rossz állapotát, miközben a helyzet fő okaként a részleg koncepcionális kiegyensúlyozatlanságát jelölte meg az 1989 óta eltelt időszakban. Ennek eredménye zöldségexport és -import közti kiegyensúlyozatlanság. A múlt évben például Szlovákia 3,058 millió korona értékben hozott be zöldséget. Szerinte az üzletláncokat is terheli felelősség, amelyek világos szabályok nélkül működnek ezen a piacon. „Az üzletláncok üzletemberei nem is nevezhetik magukat annak. Az ő válságukat saját rövidlátásuk okozta.”

A miniszter szerint az üzletláncok nem tudtak gyorsan reagálni a kiskereskedelmi árak csökkenésére, ezért most veszítik el a vásárlókat, akik a szomszédos országokban vásárolnak. A példa nélküli behozatal a nálunk vidéken élő és dolgozó emberek kárára történik. Egy koncepcionális megoldás javíthatna a helyzeten, és világos feltételrendszer bevezetése a dotációs politikában. „Nem engedem meg, hogy az egyik terméket a másik kárára támogassunk, legalább relatív igazságszágnak kell lennie” – mondta, majd hozzátette, hogy a világos feltételrendszer megteremtését hivatott segíteni a zselízi konferencia is.

A termelők még sötétebben látják a hely-

zetet. Egy résztvevőtől idézünk: „Valamikor felvásárolták a mezőgazdasági többleterméket, ma nem. Az emberek inkább füvet vetnek, mert nem érdemes semmit termeszteni. Még a hegyi legelőket is kaszálják. Ha birkák legelének ott, nem kellene gázolajra költeni. Lenne tej, hús. Milyen volt eddig a támogatás? Azok is kaptak pénzt, akik csak kaszáltak és az embereket elbocsátották. Nem kellene fejőnők, pásztorok, de nincsenek is. A lengyelek okosabbak voltak, meghagyták azt, ami működött, és az élelmiszerláncban önellátók. Nekünk munkanélkülieink vannak és üzletláncaink, ahol Hollandiából származó zöldséget vásárolunk. Senki ne mondja nekem, hogy az itt megtermelt paprika drágább, mint a hajóval ideszállított. Próbáljanak elutazni Hollandiába, és számolják ki az útiköltséget. És ők nálunk olcsóbban árulják az árut, mint mi a sajátunkat helyben. Ez azt jelenti, hogy magasabb dotációik vannak, bennünket pedig két vállra fektettek. 1989-ig az egyik devizánk a hozzáértő munkaerő volt. Az már nyugdíjban van. A szakoktatás likvidálásával elértük, hogy gyermeink hülyék legyenek.” A másik hozzászól: „A mezőgazdaságnak hagyománya volt itt, a képességek az egyik nemzedékről a másikra szálltak. Ma a fiatalok semmit sem tudnak, dolgozni sem. Nem tisztelik a termőföldet, a munkát, a hagyományt. Miért csodálkozunk, hogy a környezetüket sem tisztelik? Saját magunk likvidálunk itt mindent. Ebben az országban a munkakerülőket, a politikusokat, a családokat támogatják azok kárára, akik tudnának és akarnának dolgozni. Gondolkozott valaki azon, mi lesz, ha kiesek

a 45 év feletti generációja? Szlovákiában tenyésztjük a legkevesebb lovat, birkát, üresek az istállók, miközben a legsűrűbben lakott a vidékünk. Németországban és Hollandiában az istállók tele vannak. Itt semmi sem kell? Csak ipar? Az lassan visszaesik, és menthetetlen. Az ember számára a lakás, a meleg és az étel a legfontosabb. Ezek mindig is fontosak lesznek. Az állattenyésztés, a szőlő, a gyümölcs, a zöldség, a kisállattartás – valamit kiteremteni, munkahe-lyeket teremteni – erről szól a mezőgazdaság. Itt csak az autógyártókat támogatják, amelyek így is gondolkodni készkődnék, hiszen lehetetlen annyi autót eladni a világban. De enni és lakni mindig kell.”

A résztvevők üdvözölték a miniszter közeledési szándékát, akinek vezetésével a társa erdészeti, gyümölcsstermelési, ló-és baromfitenyésztési konferenciákat is szervez. Főleg az EU-s támogatások iránt érdeklődtek. Gondot okoz a támogatások merítése, hiszen ha az egyik évben nem sikerül kimeríteni a keretet, a másik időszakban annyival csökkentik. A mezőgazdászok főleg az támogatáshoz való hozzájárulás egyszerűsítését várják.

Az is elhangzott, hogy: „A miniszter csak egy éve van hivatalában, de észlelhető, hogy nyíltabban közelít az őstermelőkhöz. Végre valaki. Mit csináltak az elődei?! Csak nem késő-e most hozzáfogni...” A pesszimizmus ellenére Becík miniszter tevékenységét az igazi mezőgazdasági reform első lépéseiként tartják sokan számon.

(sh)

Dívik még az áprilisi tréfa?

3→

Például azért, mert a zselíziek körülbelül tudják, mikor élt Schubert (1797–1828). Hogy minden zenehallgató tudja (és városunkban sokan vannak), milyen értékesek a 20. század elején készült hangfelvételek, és ha már 100 évvel korábban is lehetséges lett volna a hangrögzítés, ez nem így lett volna. Feltételeztük, hogy a legtöbben rendelkeznek általános áttekintéssel a műszaki fejlődés vagy a történelem terén. Hogy egy általános áttekintéssel rendelkező ember, vagy aki itt-ott megnéz vagy meghallgat néhány dokumentumot a tévében vagy a rádióban tudja, mikortól lehetett rögzíteni a hangot.

Sokkal többen voltak, akik mindent elhitték, még a szerző nevéből sem vették észre, hogy tréfáról van szó, mint el tudtuk képzelni. Néhányan kegyetlennek tartották a tréfát. Tréfálni lehet bátortalanul, kárörvendően, csipősen... Mi élvezetes és tanulságos tréfát szerettünk volna. De lehet hogy rosszul számítottunk...

Általánosan ismert, hogy manapság egyre kevesebben (főleg a fiatalok) rendelkeznek általános áttekintéssel, egyre kevesebb embernek van hobbi (nemcsak a történelem, zene vagy műszaki dolgok terén). Az is észrevehető, hogy a műszaki fejlődés által egyre könnyebben jutunk hozzá az információkhoz, egyre kevesebb korlátot kell leküzdeni értük. Az információt szinte tálcán kínálják, ezért leszoktunk arról, hogy nagyobb erőfeszítést tegyünk megszerzéséért, és lassan nem is kételkedünk. A politikusok, a tévé, az internet, az utca által ránk erőszakolt nyilatkozatokat, szlogeneket vagy nézeteket sokszor egészséges kritika nélkül fogadjuk. Áprilisi tréfánk erre kívánt rámutatni. Sokan tudjuk, hogy Franz Schubert 1797 és 1828 között élt, 1818-ban és 1824-ben volt Zselízen. Thomas Alva Edison 1847-ben született. Tehát Schubert idejében még a világon sem volt, így nem történhetett meg, hogy a töle

elloptott találmánnyal játszották volna fel a zeneszerző játékát. Edison 1877-ben találta fel a fonográfot, amelyet tömegesen csak néhány évvel később kezdtek használni. Schubertet élőben tehát senki nem rögzíthette.

Turisták, három szálloda a városközpontban... Csak úgy, hirtelen. Túl szép, hogy valaki is elhiggye, gondoltuk, és hogy csak kevesen nem veszik észre, ki is Primás Áprília. Voltak olyanok, akik Polka Pált sejtették a tréfa mögött. Annak ellenére hogy nem idéztük és nem parafráztuk őt (sem a város más képviselőjét)...

Április elsején és szilveszterkor más médiumokban is tréfálkoznak. Emlékezzünk vissza, hogy néhány évvel ezelőtt Ivan Miklós azt mondta a tévében, hogy mindent államosítani kell. Nem lett kommunista, liberális maradt. Vagy amikor Bugár Béla szlovák képviselőben táncolt. Mégis magyar maradt. Egyikük sem lett komikus. Csak bizonyították, hogy van humorérzékük, és hogy a politikus (és senki más) nem veheti magát túl komolyan. A humorérzékkel az ember nem veszti el a komolyságát és hitelességét. Ellenkezőleg. Ugyanaz a helyzet Polka Pállal, aki hosszú évek óta van a helyi politikában, jelenleg is képviselő és alpolgármester. Amikor néhány héttel ezelőtt megállt a szerkesztőségben, megmutattuk neki a cikket és szoltunk a fotomontázsról. Humorérzékéről tett tanulságot, amikor bejegyeztet a kép közlésébe. Semmi esetre sem veszített komolyságán vagy hitelén. Sem mint politikus, sem mint helytörténeti szakember és szerkesztőségünk hosszú éves munkatársa, sem mint ember. Sőt...

Újságunk hitelességén sem kell csorbának esnie. A humor nem a komolyság elvesztése, csupán tehetség másként látni a dolgokat. Ilyen tehetség egy újságnak sem hiányozhatna. És az olvasóknak sem.

Ha valahol leírják, hogy Józsi kijelentette:

Milan tolvaj, a hír nem az, hogy „Milan tolvaj”, hanem az, hogy Józsi ezt mondta. Ha Éva leírja, hogy János bolond, az nem azt jelenti, hogy János tényleg bolond, hanem hogy Éva szerint az. A mediális műveletlenség jele, ha nem tudunk különbséget tenni a hír és tartalma között, vagy ha minden információt kritika nélkül fogadunk. És ez veszélyes.

Olvasóink tudják, hogy csak hiteles információkat közlünk. Nézetkülönbség esetén mindkét fél véleményének helyt adunk. Ha valaki nem ért valamivel egyet, a következő számban kap lehetőséget. Van, amikor egy újságban két ellentétes nézet jelenik meg. Ha valaki mindent kész tényként kezel, az skizofréniához is vezethet. Ezért is van lapunk impresszumában feltüntetve, hogy a lapban közölt vélemények nem mindig tükrözik a szerkesztőség álláspontját. Ezért ha személyes vélemény jelenik meg az újságban, a cikket a szerző egész nevével írja alá.

Az újságot úgy készítjük majd, mint eddig – megbízhatóan, toleranciával minden vélemény iránt. Minden ember kötelessége (nemcsak az újságíróé), hogy építse az információbefogadó, feldolgozó és kiértékelő képességét, hogy saját véleményt alkosson – kritikusan gondolkodjon. Akinek hiányzik ez a képessége, veszélynek teszi ki magát és a másokat. Hiszen a kritikus gondolkodás hiányának köszönhetően nyert teret – például – a náciizmus is...

Gratulálunk minden olvasónknak, aki nem vette komolyan az áprilisi tréfánkat, és jót szórakozott. A többiekől – főleg a károsultaktól – elnézést kérünk, ha tréfánk túl jól sikerült.

Levonjuk a következtetést. Képzelt munkatársunk, Primás Áprília a jövőben is együttműködik velünk, de csak áprilisonként. Talán jövőre, talán később. Legyenek résen! És ne csak áprilisban...

Levicky László, Števo Hečko

Érdeklődés és rongálás

Bár a szlovák iskola udvarán épült többrendeltetésű sportpályát még hivatalosan át sem adták, az iránta való érdeklődés rendkívüli. Az előzetes igények alapján az iskola elkészítette a pálya kihasználásának időrendi tervét, amely alapján a megnyitás után az egyes intézmények és más érdeklődők használhatják. A beosztás szerint csupán műszaki jellegű szünetekkel fog működni, egyébként folyamatosan foglalt lesz, délelőtti főleg az iskolák, kora délután a szabadidőközpont, késő délután pedig különféle csoportok használják majd. „A hétvége sem kivétel, már most csaknem végig foglaltak az időpontok” – jelentette ki Marta Zabadalová iskolaigazgató, aki szerint fontos lenne egy gondnokot találni, aki felügyelné a harmonogram betartását, a műszaki karbantartást és a biztonságot. „Mivel a sportpályát még nem adtuk át, nem engedélyezhetjük a használatát, ennek ellenére az esti órákban már járnak oda a környék lakosai. Három pályához közeli ablak már betört, és a sárga műanyag szegélyeket is összefirkálta valaki. (ck)

A parkolóhelyek hiányával kapcsolatos gondokra keresett a város megoldást, amikor ideiglenes parkoló kialakításáról döntött a városközpontban. Az Eurospinn dolgozói április végén kezdték építeni a 60 férőhelyes parkolót, amely május közepétől lesz hozzáférhető. (ek, foto: šh)

Április közepén Bakonyi Pál polgármester, Pólya Károly iskolaigazgató, Kádasi Erzsébet városi elöljáró és Kádasi László tornatanár jelenlétében adták át hivatalosan a magyar alapiskola felújított tornatermet, amelynek kb. 17 ezer eurós költségeire a város biztosított keretet. (foto: ek)

„Egy település revitalizációját konkrét lépésekben látom“

Április elején Makovecz Imre munkatársaival, Litomericzky Nándorral és Turi Attila Ybl-díjas építésszel ismét városunkban járt. Az építészek találkoztak polgármesterünkkel és néhány képviselővel is, megvitatták városunk legégetőbb építészeti problémáit, és felvázolták az utat a lehetséges megoldások felé. Makovecz Imre a legfontosabb megoldandó kérdésnek a városközpont rendezését tekinti, beleértve a városházát, a főteret és az azt körülvevő területeket. „Úgy jövünk be a városházára, hogy van egy csőből készült korlát, ami „megfogja” a kanyart, a bejáratától kicsi jobbra van a zebra, ami nincs sem az épület, sem a főteretengelyében. Amikor elindulunk az önkormányzat felé a szemközti járdáról, háromféle burkolattal találkozunk, ami így vagy úgy kapcsolódik egymáshoz, aztán a fagyótól kicsit megrongálódott lépcsőn feljövünk és így tovább.

A városháza, amely egy néhai gyönyörű parasztház épület romjain épült fel, ma jellegtelen, nem viseli magán azt a történelmi hangulatot, amelyet játszi könnyedséggel lehetne a homlokzatra felrakni” – mondta bevezetőként, majd hosszan sorolta a városközpont építészeti szempontból vett hiányosságait, például a teret körülvevő épületek sokféleségét, jellegtelenységét, anyagfelhasználását és elhanyagoltságát, illetve a főtéri emlékmű összehangolatlanságát. „Mindegy, hogy ipari vagy mezővárosi irányban fejlődik tovább a város – én úgy érzem, hogy a világ kapitalizmusának összeomlása idején talán jobb, ha mezővárosban gondolkodunk, de ezt nem az én tisztem eldönteni. A város szívét olyanra kell tenni, hogy ahhoz a város igazodni tudjon” – jelentette ki, és hozzátette: „Konkrét lépéseket kell tudni tenni, és most nem a világ pénzéről beszélünk. Először például a városháza

előtti korlátot kellene eltávolítani, és egy tisztes megoldást valósítani meg helyette...” Elmondta azt is, hogy egy tanulmánytervben lépésről lépésre le lehetne írni, hogy mit és mennyiért lehetne megvalósítani, és hogy mennyi idő alatt lehetne városunk főteréből egy szép városközpontot létrehozni. A lakosok bizalmát növelné, ha lépésről lépésre követni tudnák, mi és hogyan történik az átépítés keretében.

A résztvevők megegyeztek a szakemberek által javasolt alapelvekben: a tér legyen a város struktúrájának alapeleme, legyen megfelelően lehatárolva, és kapjon olyan funkciókat, hogy a polgárok magukénak érezzék. A városháza parasztház elemeket viselhetne az átépítés után, ami a szakemberek szerint nem emelné különlegesen a költségeket, a fogászatra tetőt kellene tenni, még akkor is, ha a városnak hozzá kell járulnia a költségekhez.

A résztvevők beszéltek a város további problémáiról is, többek közt a Szoroskáról, a mai Béke utca egykori jelentőségéről, funkciójáról, ami mára a két évtizeddel ezelőtti bontás után teljesen elveszett, a Garam környékéről és a szemetelők példásan szigorú megbüntetésének szükségességéről. „A nagyobb beruházásokra tervezett EU-s pályázatokat előkészítettük, jól megterveztük. Emellett van bizonyos összegünk, amelyet az önerőből megvalósuló feladatokra szántunk, és úgy érzem, eljött az ideje, hogy ebből ilyen célokra felhasználjunk egy részt” – jelentette ki a Bakonyi Pál. A találkozón felmerült, hogy Makovecz és társai tanulmánytervet készítenek a városközponttról, amelyben lépésekre bontják a teendőket, és jelenlegi helyzet mellett látványterveken felvázolják a főter és környékének javasolt képét.

(ik)

Továbbra is főellenőr nélkül

I→

Jóváhagyta a Menedékház megvásárlását Nyitra megyétől 1 euróért, a 7/2009 sz. általános érvényű rendeletet a reklám-, információs és propagációs berendezésekről, nem hagyta jóvá a Tett Consult Slovakia telekvásárlási kérvényét. Támogatást kapott a játszótér építésére benyújtott javaslat az Sznf utca 9. alatti óvoda területén, nem kezdődik el viszont a Sládkovič utcai játszótér építése. A képviselők jóváhagyták két európrojektum beadását, egyet viszont elutasítottak. Zöld utat kapott a Szelektív

hulladékgyűjtés bővítése és hatékonyságának növelése, valamint a Biohulladék-felhasználás regionális központja Zselízen elnevezésű projektum, nem hagyták jóvá A városközponti zóna közterület-rekonstrukciója elnevezésű pályázat. A határozatok teljesítéséről szóló beszámoló során a képviselők a követelések behajtásáról szóló informatív tájékoztatóval ismerkedtek meg, és jóváhagyták a városi hitelek restrukturalizációját a Dexia bankban, a hitelt a város biankóváltóval fedezi.

(sh)

A Hurban utca kimarad

I→

A telekeladásba minden érintett beleegyezett, egy kivétellel, akinek teljesen más jellegű konfliktusa van a helyi mezőgazdasági szövetkezettel, és emiatt elutasította a város ajánlatát.

A rendkívüli képviselő-testületi ülésen elhangzott, hogy amennyiben ez a lakos nem változtat álláspontján, az egész Hurban utca kimaradhat a csatornázási projektumból. A képviselők beleegyeztek a telkek megvásárlásába 4,15 euró (125 korona) négyzetméterenkénti áron. Összesen 10 983 négyzetméterről van szó, a legkisebb parcella csupán 6,68, a legnagyobb 790 négyzetméter területű.

Az ügygel kapcsolatban megkérdeztük Bagócsi Bélát, aki elmondta, miért utasította el a telkének eladását a városnak: „A mezőgazdasági szövetkezet nem rendezte velem szemben egy régi tartozását, és mivel a képviselő-testületben ül Cserba János, a szövetkezet elnöke, így szeretném kikényszeríteni az igazamat. Ha összefogna a Hurban utca lakossága, elérhetnénk, hogy megkapjam, ami nekem jár, és ebben az esetben nem eladnám, hanem odaajándékoznám a telkemet a városnak.” Lapzártáig nem történt előrelépés az ügyben, ami azt jelenti, hogy a Hurban utca teljes egésze kimarad a csatornahálózat-fejlesztési projektumból.

(ik)

Dívik még az áprilisi tréfa?

Tisztelt Olvasó!

Négy évvel ezelőtt eszünkbe jutott, hogy április elsejére úgy reagálunk, ahogy illik. Tréfával. Akkoriban készült a KIA Zsolnára, ahol a városvezetésnek gondjai akadtak néhány lakossal, akik nem akarták kicserélni telkeiket. Zselíz akkoriban próbált hasonló befektetőket szerezni.

Ez alapján született az ötlet. Írtunk egy cikket arról, hogy Zsolnán gondok akadtak, ezért a KIA Zselízen építi fel a gyárát. Hogy hihetőbb legyen, fotomontázst készítettünk. Egy fényképen, ahol Nagy Géza, az akkori polgármester szerződést írt alá valakivel, de az illető helyett Ján Slotát tettük a képre. Leírtuk azt is, hogy a befektető feltétele, hogy az iskolákban kötelező nyelvként tanítsák a koreai nyelvet, a Kínai negyed pedig Koreai negyedre nevezék át. Bár a cikk kerete mellé körbe-körbe beírtuk, hogy áprilisi fikció, rengetegen bedőltek, sokan pedig jól szórakoztak...

Hasonló tréfával próbálkoztunk lapunk múlt számában. Ismét aktuális témára reagáltunk – a városközpont hosszú

ideig fel volt ásva, miközben mindenki azt várta, hogy városunkon történelmi potenciálja és az azt kihasználó esetleges befektető segítsen. Így született az ötlet: a munkák közben kiástak egy ládat egy felvétellel, amelyen Schubert zongorázik, a felvételt egy eddig ismeretlen földink, a mosolygós nevű Csatlós-Smiley Roderik készítette, aki a feljátszáshoz szükséges fonográf működésének elvét Edisontól „leste el”. Ráadásul hozzátettük, hogy városunkat turisztikai konjunktúra várja, a turisták számának növekedésére hotelek építésével reagálunk... Hogy a történet hiteles legyen, ismét fotomontázshoz folyamodtunk: egy képre, amelyen Polka Pál néhány újságot tart a kezében, fonográfból való cilindert tettünk, amelyet az internetről húztunk le. Arra az esetre, ha valaki hajlana arra, hogy elhiggye az egészet, április elsejét a szerző nevébe kódoltuk – így lett Primás Áprília. Gondoltuk, hogy lesznek akik bedőlnek, de meggyőződésünk volt, hogy a többiek – a többség – felvilágosítják. Különbő okokból.

→4

Feszültség a mozi bérbeadásának kérdéséből

→ Miután a kultúra reformja nem talált támogatásra a képviselők körében, 2009 februárjában a Blue Art polgári társulás úgy döntött, hogy újra beterjeszti a kérvényét a képviselő-testület elé, főként azért, hogy ne vesszen kárba az elmúlt több mint fél év munkája. A »Mozi – kulturális centrum Zselíz szívében« című projektet, amely kibővített verziója volt a 2007-es kérvénynek, a képviselő-testület egyöntetűen támogatta (11 képviselőből 11). A projekt fő célja nem változott, de kibővült az elmúlt évek tapasztalataival. Megtölteni a mozi termeit kulturális rendezvényekkel. Füstmentes helyiségekben biztosítani a látogatók kultúrában gazdag szórakoztatását, rendbe rakni a mozi épületét, a környező zöldövezetet és a legkisebbek számára kialakítani egy játszótérrel. A Kulturális Centrum párhuzamosan működött volna a Művelődési Otthonnal és az összes zselízi civil szervezet számára, programjaik megvalósításához ingyenesen állt volna rendelkezésre... A Város és a Blue Art közti bérleti szerződés javaslatáról a képviselők döntöttek. Két verzió került a képviselők elé:

Bérleti díj: 1€, Szolgáltatási költségek: Blue Art állja (cca. 600 €)

Bérleti díj: 1€, Szolgáltatási költségek: a Város állja. Mindkét szerződés esetén a bérlet 10 évre szól, 3 hónapos felmondási idővel.

A benyújtás után Pavel Polka alpolgármester 10 perces szünetet rendelt el, melyen titkos megbeszélést tartott a képviselőkkel. Több mint 30 perc után a képviselők visszatértek, és kifejtették véleményüket, melyben felháborodásuknak adtak okot, hogy milyen nagykétség és hozzáállás ez a Blue Art részéről. A képviselők kompromisszumos megoldásként 4 változtatást terjesztettek elő és szavaztak is meg (a jelenlévő 9 képviselőből 8 igenel szavazott, Cserba János pedig tartózkodott): bérleti díj: 400 €, bérlet: határozatlan időre (így bármikor felmondhatnak a bérletnek), felmondási idő: 1 hónap, minden beruházást a mozi épületébe

a Blue Artnak kell állnia saját költségéből.

A Blue Art érvei azok voltak, hogy mint civil szervezet, semmi mást nem szeretne csak állandó kulturális programokkal megtölteni a jelenleg omladozó mozit, és egy olyan kulturális centrummá alakítani át, amely programjaival minden generáció számára elérhetővé válna. A képviselők azzal érveltek, hogy nem lehet városi ingatlant bérmentesen kiadni még civil szervezeteknek sem, hiszen mindenképp nyereséget kell kiharozni, és ez most mindennél fontosabb.

Adamcsek Csaba, a Blue Art polgári társulás elnöke az említett portálon ekképpen értékelte a történeteket: »Örültünk, hogy februárban a képviselők egyöntetűen támogatták a kérvényünket. Igyekeztünk azon az úton haladni, ami a képviselők által megszavazott projektünkben volt, ezért is kértük első lehetőségként a mozit szimbolikus 1 euróért, csak a »rezsiköltségeket« álltuk volna mi. A 2. lehetőség elfogadásában nem bízunk, de azért adtuk be, mivel a város és a képviselők az elmúlt években szavaztak már meg civil szervezetnek teljesen bérmentesen városi ingatlant. Bízunk benne, hogy az első verzió mindkét félnek elfogadható lesz.

Sajnos azonban a képviselők 2 hónap alatt elfelejtették, hogy a Blue Art nem vállalkozás, nem is cég, nincsenek milliói, hanem csak egy zselízi civil, kulturális, non-profit szervezet. Elfelejtették azt is, hogy nem lehet a kultúrát pozitív vállalkozásnak beállítani Zselízen. Aki így gondolkodik az szerencsétlen módon magának hazudik és valószínűleg sosem szervezett még semmilyen rendezvényt. A legszomorúbb az, hogy képviselőink elfelejtették, mit is szavaztak meg két hónappal ezelőtt. Nevetéses, hogy a kultúra elől akarják megvédeni a zselízi lakosokat. Sajnálom, hogy egy zselízi polgár sem jött el a képviselő-testület ülésére és nem láthatta-hallhatta a vitát élőben.

Elgondolkodtató az is, hogy az eddigi bérelő

sokkal kevesebb bért fizetett a moziért, mint amennyit nekünk határoztak meg a képviselők. Érdekeség továbbá, hogy a szabadtéri színpadot 200 €-ért adták bérbe egy vállalkozónak, aki discót és sörözőt akar benne működtetni. Valószínűleg nekünk is hasonló úton kellene elindulnunk. Talán ha megváltoztatjuk a bérlet célját, és játéktérmet, 24 órán keresztül pornófilmeket játszó mozit nyitunk, akkor elfogadható lesz számunkra a képviselők által benyújtott, általuk oly kompromisszumnak számító négy javaslat. Ahogy többször is az elmúlt években, a képviselők Zselíz lakosait megint megfosztották egy igazán értékes, a város kulturális életét erősítő kezdeményezéstől. Sajnáljuk» A végső döntés a tervek szerint a testület májusi ülésén születik meg.

Az ügygel kapcsolatban megkérdeztünk néhány képviselőt is arról, mi vezérelte őket a négy kiegészítés megszavazására.

Melczér Gábor, önkormányzati képviselő:

Az önkormányzat célja februárban az volt, hogy új minőséget vigyen Zselíz életébe. Jóváhagytuk, hogy a mozit a Blue Art polgári társulása vehesse bérbe. A társulás elnökének kijelentése, miszerint »Igyekeztünk azon az úton haladni, ami a képviselők által megszavazott projektünkben volt«, félrevezető, hiszen a képviselő-testület erről a projektumról nem tárgyalt, és nem is szavazott. A bérleti szerződés a polgári társulás által javasolt feltételekkel a város szempontjából hátrányos, ezért határozatban pontosítottuk. Ez a pontosítás a város kiindulási pontja lehetett volna a további tárgyalások során, ha a polgári társulás elnöke nem állította volna be a képviselőket mindenki ellenségeként. Kár volt a saját orruk előtt becsapni az ajtót.

Martosy Péter külön írásban reagált a Blue Art nyilatkozatára, amelyet lejjebb olvashatnak.

(ek)

Blue Art versus mozi bérbevétele

A Blue Art által a www.kulturportal.sk honlapon közzétett cikkekre szeretnék reagálni, amelyben a Blue Art tagjai éles hangnemben mondanak véleményt a városi képviselőről és a zselízi mozi bérbeadásával kapcsolatos döntésük miatt. Engedtettsék meg, hogy néhány tény közöljek a témával kapcsolatban.

A testület megkapta a Blue Art kérvényét a mozi bérbeadásáról. Annak ellenére, hogy az anyag nem a megszokott úton jutott a beterjesztőtől a képviselőkhöz (utólag bővítették az ülés napirendjét, annak ellenére, hogy már február 11-én megérkezett, a tanácskozás pedig február 26-án volt), elolvasása után a képviselők egyöntetűen lelkesedtek, hogy valaki javítani akar a mozi állapotán, amellyel jelenleg nem lehetünk elégedettek.

A Blue Art által benyújtott koncepcióban a mozi kulturális központtá átalakítása szerepel. Szó van benne az épület rossz műszaki állapotáról,

sorolja, mi mindent kell átépíteni, hogy az elképzelések szerint működhessen.

A saját, de talán a képviselők többségének nevében is mondhatom, hogy csaknem pezsgőt bontottunk, amikor azt olvastuk a tervezetben, hogy »a ruhatárban galériát alakítunk ki«, »itt átépítés szükséges, amelynek nyomán két külön helyiség alakul ki«, vagy »az északi falnál kis pódiumot alakítunk ki«.

Sokkolt bennünket az áprilisi ülésre benyújtott anyag, amelyben a bérleti szerződés két változatát olvastuk; az egyik szerint a Blue Art fizette volna a rezsiköltséget és 1 euró bért havonta, a másik szerint a rezsit is a város fizette volna, ugyancsak 1 eurós bérleti díjjal. Minden »kialakítunk«, »felépítünk« és egyéb tevékenység városi kasszából menne.

Érdekes, hogy a Blue Art azt állítja: a javaslatok elutasításával lehetetlenné tettük számunkra a mozi bérbevételét. Ez hazugság. A Blue Art benyújtotta

saját feltételeit (amik elfogadhatatlanok), a képviselők a tanácskozás egyik rendes szünetében a sajátjukat fogalmazták meg. Semmit nem tettünk lehetetlenné. Csak saját elképzelésünk van a bérletről. Hiszen az eddigi bérelő, bár nem fektetett be az épületbe, de kb. évi 114 000 korona bérleti díjat fizetett.

Ha a Blue Artnak nincs pénze, hogy mindkét fél számára előnyösen üzemeltesse a mozit, szerényebben kell hozzáállnia. Például a kultúrház helyiségeit használnia. Az szerintem nincs elégégesen kihasználva. Tájékoztatóképpen: a kultúrház évi kb. 1,8 millió koronába kerül, bevétele 100 000 korona. Tavaly a kultúrház épületén 961 000 korona értékben folyt felújítás. Tényleg olyan barbáruk bántunk a kultúrával? Nem lehet, hogy a kultúrának kellene jobban igyekeznie?

Nem barátaim, mi nem öljük Zselízen a kultúrát. Csak igyekezzünk jól dönteni.

Martosy Péter, képviselő

Makovecz Imre találkozott néhány városi képviselővel, akiknek a városközpont lehetséges képeről beszélt.

3

A Tiszta Garam akción több mint 130 lakos vett részt, akik a folyóparton és a városrészekben több mint 6 tonna hulladékot gyűjtöttek össze.

6

A kastély megmentésére jótékonyági koncertet tartottak a művelődési otthonba. 600 euró gyűlt össze

8

Április testületi ülés Továbbra is főellenőr nélkül

A városi képviselő-testület 2009. április 30-án tanácskozott 27. rendes ülésén. A polgármester egészségügyi okokból való távollétét az asztalok elrendezése is elárulta, nem kör-, hanem négyzet alakban helyezkedtek el. Az ülést Polka Pál alpolgármester vezette.

Bevezetőben a képviselők főellenőrt választottak. Az egyetlen jelentkező Kuczmán Imre volt, akit a képviselők nem választottak meg, végül határozatot sem hoztak ebben a kérdésben. Tárgyaltak a volt főellenőr, Pavol Farkas tevékenységéről szóló beszámolóról, amelynek tudomásul vételét elutasították, tartalmával kapcsolatban elégedetlenségüket fejezték ki, és megállapították, hogy a volt főellenőr szolgálati ideje alatt nem végzett érdemleges munkát, az általa előterjesztett beszámoló sem mutatja jelét semmilyen ellenőrző tevékenységnek.

Ezután a testület tudomásul vette a lakbér- és üzleti helyiségek utáni bérhatalékokról szóló beszámolót, a hivatal elöljáróját arra kötelezte, hogy végezzen részletes elemzést az egykori Házkezelőség épületében kiadott helyiségek esetében keletkezett hátralékokról, készítsen beszámolót az aktuális állapotról az augusztusi testületi ülésre, és minden tanácskozással nyújtson be beszámolót a bérlethátralékok állásáról.

A képviselő-testület jóváhagyta a város és a lévai František Horák közti bérleti szerződést, a zselízi Blue Art polgári társulás esetében a mozi bérbeadására benyújtott bérleti szerződés átdolgozásra javasolták néhány kikötéssel: a bérleti szerződés határozatlan időre szóljon 1 hónapos felmondási idővel, a havi bérleti díj 400 euró legyen, a rezsiköltségeket a bérlő állja, az esetleges befektetéseket a bérlő végezze saját költségéből, kizárólag a bérbeadó előzetes írásos engedélyével.

Májusfa állítása, Szódó

(foto: OZ Svodov)

A Hurban utca kimarad

A városi csatornahálózat teljes kiépítésének projektumával kapcsolatban, néhány városi telek tulajdonjogi tisztázása miatt volt szükség rendkívüli önkormányzati ülés összehívására április közepén. A testületi döntésre azért volt szükség, hogy a város meghatározott áron vásárolhassa meg a a kérdéses telkeket a lakosoktól és a helyi Garamvölgye Mezőgazdasági Szövetkezettől. A csatornázási projektumot a város előkészítette, a befektetés összege 195 millió korona körül lesz.

A projektum megvalósításának egyik feltétele, hogy a Hurban, a Fűzfa utcában és Szódón azokat a telkeket, amelyek eddig nem tartoztak a városhoz, a város saját tulajdonában tudja. Ennek érdekében egy találkozót szervezett a tulajdonosokkal. A meghatározó többségükkel sikerült megegyezni a megegyezett áron történő vásárlásról, amelyet később a képviselő-testületnek kellett megerősítenie.

Feszültség a mozi bérbeadásának kérdéséből

Miután a városi képviselő-testület áprilisi ülésén nem hagyta jóvá a mozi bérbeadását a Blue Art polgári társulásnak, a www.kulturportal.sk oldalon megjelent egy írás, amely a társulás látószögéből összefoglalja a történeteket – a két évvel ezelőtti eseményektől, amikor a Blue Art először kérvényezte a mozi bérbeadását a várostól egészen az áprilisi képviselő-testületi döntésig. A *Kultúrát vagy pornót a zselízi moziba* című cikk állítása szerint: „A képviselők részéről teljes fordulat állt be, melynek célja valószínűleg a város gazdasági érdekének védelme és egyben a Blue Art két szék közé ültetése volt. A képviselő-testület ülését Pavel Polka alpolgármester vezette. Bakonyi Pál polgármester betegség miatt volt távol. 9 képviselő volt jelen. Hiányzott: Horváth Géza, Gulyás Róbert és Ladislav Vékony...”